The New York Pub Lib
476 Fifth Ave
Russian Dept.
OCT 2 1913

"VIENYBE LIETUVNINKU"
IŠEINA KAS SEREDA
Brooklyn New York.
Prenumerata metams:
Suvienytose Valstijose $2.00
Europoje ir kitur ..... $3.00
Kanadoje ..... $2.50
Prenumerata mokama iš viršaus. Prenumerata metams skaitosi nuo laiko užsirašymo, ne nuo Naujų Metų.
Apgarsinimų kainų klauskite laišku:
J.J. Paukszlis ir Co. (Inc.)
120-124 GRAND ST.
BROOKLYN NEW YORK.

# VIENYBĖ LIETUVNINKŲ

Visuomenės, literaturos ir politikos savaitinis laikraštis.

"VIENYBE LIETUVNINKU"
PUBLISHED
EVERY WEDNESDAY.
Brooklyn New York.
Yearly subscribtion rate:
In the United States ... $2.00
To Foreign Countries .. $3.00
To Canada ..... $2.50
Advertising rates on application.
Address all communications to the publishers:
J. J. Paukszlis & Co.(Inc.)
120-124 GRAND St.
BROOKLYN NEW YORK.

Nr. 40. Brooklyn, N. Y. 1 d. Spalio (October) 1913 m. Metai XXVIII

Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under Act of March 3-rd, 1879.

## ŠIOS VALANDOS PAREIGA.

Kiekvienas žmogus per ištisus metus susiduria su butinai pildytinomis pareigomis. O labiausia pildytinos tos pareigos, kurios yra bendromis, tikrai svarbiomis bei abelnomis visos tautos pareigomis. Taigi, kas galima nudien skaityti svarbausia šios dienos pareiga? Rods neatsiras iš musų tarpo asmens, kuris apie šios valandos pareigą nežinotų, kuris nič nieko apie ją nebutų girdėjęs. Kiekvienas lietuvis žino, gali arba turi žinoti, kad tuo tarpu po Amerikos lietuvių kolonijas keliauja Lietuvių Mokslo ir Dailės Draugijų pasiuntiniai, butent — d-ras J. Basanavičiaus ir Rusijos Valstybės Dumos atstovas M. Yčas. Jiedu renka tų draugijų namams aukas. Gi tie namai juk tai bus *lietuvių Tautos Namai.*

Apie busimuosius musų tautos namus aiškiausia pasakė p. Kl. Jurgelionis. Jis nurodė, kuo jie ateityje bus bei kuo turės buti. „Tai nebus vien tik namai", sako p. Jurgelionis, „tai nebus vien tik kningynas bei senovės liekanų sankrova, tai bus tokia svarbi vieta, kuri sutrauks į save musų mokslo vyrus, kuri duos jiems geriausių pragumų ir sukels juose norą tyrinėti, kuri taps musų mokslo vyriausia ja kolegija, musų tautos didžiausiuoju žiburiu". Tuo nušviečiančiu musų tautos padangę didžiausiuoju žiburiu lemta tapti busimiems musų tautos namams ir tuo jie turės tapti ir turės skleisti bei platinti ir gaivinti tarp musų mokslo ir kulturos vaisius. Nes iš musų tautos tarpo kas metas iškįla jauni ir kupini energijos vyrai, kurie rimtai žvelgia į giedrą musų tautos ateitį; iš jų tarpo susilauksime stambių mokslo vyrų, dailininkų, garsių literatų ir kitų. Musų tauta turėdama savus Tautos Namus sutrauks juos prie savęs, duos jiems pragumų tyrinėti musų praeitį ir nurodyti naujus kelius, kurie veda prie kulturos, prie kulturinio demokratizmo ir prie gerovės.

Tatai, rods negali rasties iš musų tarpo tokio asmens, kuris galėtų prieštarauti ir murmėti, kad jam prisieina dabar vienas-kitas dolaris paaukoti musų tautos namams; jeigu toksai asmuo atsirastų, tai jis išmintingiausia padarytų pasislėpdamas tokian kampelin, kur niekas jo nematytų ir negirdėtų. Ištikrųjų juk ir sarmata viešai pasirodyti ir visiems apie savo neišmintingumą bei nenuovoką paskelbti. Aš bent esu tos nuomonės, kad rytų Šiaurinės Amerikos Suvienytų Valstijų lietuviai pilnai supras šios valandos pareigos svarbą ir tinkamai tą pareigą išpildys.

Mes visi, kurie tik skaitome lietuvių laikraščius, turėjome progą pastebėti, su kokiuo entuziazmu vakarinių valstijų lietuviai pasitiko Lietuvos svečius, L. M. ir D. Dr-jų pasiuntinius, kaip dosniai ir gausiai jie aukojo Tautos Namams. Pažvelgkime į praėjusius „Lietuvos" numerius, pasiskaitykime jos tam tikrame skyriuje „Kaip svečiams sekasi", kuris apibudina vakarinių valstijų, o ypač tenykščių lietuvių sostinės — Chicagos — lietuvių dosnumą. Gausiai aukojo ne vien tik draugijos, bet lygiai ir pavieniai asmenis.

Rytinės sritis skaitomos Amerikos lietuvių lizdu. Kuone kiekviename šitų sričių mieste ir miestelyje užtiksime apsčius lietuvių burius, kuone kiekviename gyvena skatlingos lietuvių šeimynos. O Brooklyne, šitos apielinkės lietuvių sostinėje, sako, kad jų randasi arti 30,000. Iš čia Lietuvos svečiai savo kelionę pradėjo, iš čia pradėjo plėtoti, realizuoti savo idėją, iš čia pradėjo vykinti savo kelionės tikslą. Čia buvo padaryta pati pradžia. Ir čia bus pabaiga. Tad Brooklyno bei šių apielinkių lietuviams prisieina čia pradėtąjį darbą apvainikuoti. Tad gi teapvainikuoja tą prakilnią idėją, Tautos Namus, bei musų ateities mokslo versmės idėją žalių, visados žaliuojančių, niekad nevystančiu vainiku. Tegu musų dosnumas musų tautos namams perviršina vakarinių sričių lietuvių dosnumą! Tegu musų dosnumas bus ateinančių kartų sulyginamas su *dosnumu* ir te neminės mus buvus šykštuoliais!

Viltis yra ir reikia tikėti, kad ta viltis neapvils. Viena Brooklyno lietuvių draugija (tuo tarpu jos vardo neminėsiu, nors labai norėč paminėti) žada daugiausia už visas kitas Amerikos lietuvių draugijas aukoti. Ta draugija nori su visomis kitomis draugijomis, kurios jau aukojo arba dar aukos, konkuruot ir savo vardą pažymėt, kaipo *viena draugijų kuri daugiausia aukojo.* Tai ištikrųjų puikus pasiryžimas. Ir verta tokiame atvejyje konkuruoti, nes tokia konkurencija ne tik niekam nuoskaudos nepadarys, bet dar gi bus paskaityta kulturine konkurencija. Ta draugija tokiuo savo pasiryžimu drąsiai gali visiems pasakyti, kad ji supranta, kas ko yra vertas, kad ji žino—kas naudinga ir butinai reikalinga musų atgimusiai tautia, kuri pradeda savitu gyvenimu gyventi, kuri troškšta pakilti ir turėti pasaulyje tarp kitų tautų savo vietą. Ne visos draugijos moka ir gali taip puikiai bei žymiai pasirodyti.

Be to, reikia tikėti, kad chicagiečių pavienių lietuvių, kurie gausiai aukojo L. M. ir D. Dr-jų namams, pavyzdį paseks ir brooklyniečiai. Be abejonės, kad jau atkreipė domą į jų dosnumą ir pasiuntiniams Brooklynan atvykus žinos, kaip reikia juos pasitikti ir kuo save pasirodyti. Te nebuva Brooklyno lietuviai paskutiniais ir šiame atvejyje... Te pildo jie svarbiausią šios valandos pareigą.

*Jul. Baniulis.*

## Peržvalga.

**// Vėliausiai atkeliavusieji lietuviai.**

Per šių metų liepos mėnesį atkeliavo lietuvių Amerikon 4,039 ypatos, o iškeliavo per tą patį mėnesį 773 ypatos. Laike to mėnesio lietuvių skaitlius Amerikoje pasidaugino ant 3,266 ypatų. Iš skaitlinių susekame, kad liepos mėn. atkeliavo lietuvių mažiau, negu birželio mėn. ant 1,268 ypatų.

Neįsileista liepos mėn. Amerikon 34 ypatos.

Taigi, liepos mėn. atkeliavusiųjų Amerikon lietuvių skaitlius dikčiai sumažėjo — pamatysime, kas bus toliau...

*

**// Kitų tautų imigracija Amerikon.**

Manau, kad nebus bereikalinga paduoti skaitlines kitų, mums geriau žinomų tautų, kurios taipgi važiuoja Amerikon jieškoti sau geresnio gyvenimo.

Žemiau paduodame skaitlines, nurodaančias ant kiek pasidaugino tos ar kitos tautos gyventojų skaitlius Amerikoje per imigraciją laike imigracijos metų—nuo liepos 1 d. 1912 m. iki birželio 30 d. 1913 m.

| | |
|---|---|
| Italų pasidaugino ant | 174,057 yp. |
| Lenkų pasidaug. ant | 149,395 yp. |
| Žydų pasidaugino nat | 94,288 yp. |
| Vokiečių pasidaug. ant | 66,733 yp. |
| Rusų " " | 38,922 |
| Kroatų ir slavokų | 30,819 |
| Airių (irlandiečių) | 30,389 |
| Anglų (iš Anglijos) | 28,100 |
| Lietuvių | 20,910 |
| Francuzų | 16,272 |
| Vengrų | 17,469 |
| Rumunų | 9,602 |
| Meksikonų | 12,702 |
| Turkų | 150 |
| Bulgarų, serbų ir juodkalniečių sumažėjo ant | 8,801 yp. |
| Chinų sumažėjo ant | 2,262 yp. |
| Graikų sumažėjo ant | 9,944 yp. |

Kiek iš augščiau paminėtų tautų atvažiuoja Amerikon per vieną mėnesį, nėra reikalo čia rašyti — skaitlinės eina proporcionališkai abelnam skaitliui.

Reikia atkreipti domą, kad lietuviai sulig skaitliaus jų įvažiavimo Amerikon užima devintą vietą, nežiurint ant to, kad išviso lietuvių Lietuvoje priskaitoma apie 3,000,000 (dar Amerikoje lietuvių priskaitoma apie 500,000.

Taigi, visą tą matant, labai skaudu pasidaro, ir žmogus kartais manai, ar tik nėra imigracija didžiausias musų tautos neprietelius, kuris grumoja jai išnykimu... Bet žiurint iš kitos pusės, t. y. plačiai apsvarsčius pasaulinės ekonomijos ir politikos permainas, galima užtvirtinti, kad emigracija iš Lietuvos greit pradės eiti mažyn, kol galop visai sumažės.

*

**// Žemdirbys" atsisveikina su savo skaitytojais.**

„Žemdirbio" leidėjai 8-me to laikraščio numeryje praneša savo skaitytojams, kad jie pertraukia „Ž." leidimą, nes juos galutinai privarginusi „kišenės liga." Jie sako, kad to laikraščio leidimui jie kasmet turėjo pridėt savo pinigų — toliau gi aukoti nėsą jau galės.

„Žemdirbys" ėjo du kartu į mėnesį; ėjo jau V metai. Tiems, kurie užsimokėjo prenumeratą už šiuos metus, leidėjai pasižada atlyginti kningomis.

*

**// Nauja gimnazija Lietuvoje.**

Kas iš lietuvių nežino Palangos? — manau, jog visi be išėmimo. Žinoma ne visi yrá Palangoje buvę, bet apie ją yra visi girdėję. Tik priminus žodį „Palanga", tuoj kiekvienam ateina galvon populiariškiausia Lietuvoje daina — „Ant marės krašto, Palangos miestelyj", arba vaizdeliai iš „Palangos Juzės" Vysk. Valančiaus.

Mes taipgi žinome, kad iš Palangos daugiausiai „išeidavo" Lietuvos kunigėliai. Tenai nuo tulo laiko buvo įsteigta progimnazija arba 4 klasės. Jei ukininkas šiek-tiek pasiturįs ir „apsitrynęs", tai jis stengiasi savo sunelį „padaryti" kunigu... Patogiausia vieta ir buvo Palangos progimnazija — pabaigia Juozukas ar Antanukas 4 klases ir tėvų prikalbėtas dumia Kauno dvas. seminarijon. Taip lietuviai, ypač žemaičiai, ir buvo persitikrinę — jei leisi mokinties savo sunelį Palangon, tai gali vilties, kad jis liks **Dievo tarnu,,** o jei Liepojun, Mintaujon ar Šiauliuosna, tai išeis ožkoms šieko pjautų ir dar, Dieve gelbėk, taps bedieviu.

Jau keli metai atgal pasklydo gandas, kad Palangos progimnazija lieka gimnazija. Pradžiugo Lietuvos inteligentija — džiaugiasi, kad mokslas eina vis pirmyn. O žemaitis, pakraipęs galvą, tik panosėje suburbia: „Tai jau šabaš su kunigėliais — geidžia, mat, visus daktarais advokatais ar „džindžinieriais" padaryti... tai laikai-laikai "... Bet laikas ėjo, o Palangoje vis keturios klasės

Štai „L. Ž." N101 skaitome šitokią korespondenciją iš Palangos:

„**Gimnazija.** Jau senai svajoja palangiečiai apie gimnaziją. Dabar jų svajonės realizuotos — nuo šių mokslo metų pradžios jau atidengiama penkta klesa, ir ilgai ne trukus Palanga susilauks pilnos gimnazijos.

...Į penktą klesą esą paduota jau apie 50 prašymų..."

Mes iš savo pusės galime palinkėti kuogeriausios kloties naujai Palangos gimnazijai Musų troškimu yra, kad nuo šių metų iš Palangos išeitų svietiškoji inteligentija, kuri apsišarvavusi mokslu ir perimta tėvynės meile prašalintų iš lietuvių tarpo visą tą, kas kenkia lietuvių tautai, lietuvių gerovei ir išsiplėtojimui mokslo bei apšvietos.

*

**// Lietuvos laikraštija apie Amerikos socialistus.**

Amerikos lietuvių socialistų niekšiška taktika kaslink atstovų iš Lietuvos, d-ro J. Basanavičiaus ir p. M. Yčo, kurią galutinai pasmerkė plačioji šio krašto lietuvių visuomenė, galop aprašoma ir Lietuvos laikraščiuose. Be abejo ir tenai visi su panieka pažvelgė ant tokio purvino darbo Amerikos „šviesos platintojų" bei darbininkų klasės „užtarėjų". Taip, **Viltyje** patalpintos ištraukos iš Amerikos cicilikėlių laikraščių idant parodyti aiškiau tą užjurinių „veikėjų" nesubrendimą ir niekšiškumą. Patalpinta taipgi ir ta pasibjaurėjimo verta VIII socialistų rajono rezoliucija, kur gerbiamieji svečiai iš Lietuvos išvadinti žvėrimis.

Skaudu bus tėvynėje gyvenantiems skaityti, kad jų draugai, pažįstami bei giminaičiai taip klaidžioja miglose, taip žemai stovi apšvietime, taip pagedę, ištautėję...

Išreiškia papeikimą musų socialistams ir „Liet. Žin.", ant kurių taip stengėsi remties „Kova", „Laisvė" ir Ko. Suprantama, kad tokiu pasielgimu pasipiktįs kiekvienas, kuris stovi už mokslą ir tautos gerovę. Kiekvienas inteligentas, kiekvienas sveikai mąstąs žmogus amžinai pasmerks musų socialistų bei jų laikraščių taktiką. Jie susikompromitavo lietuvių visuomenės akyse, ir ta visuomenė visad jau žiurės ant jų su panieka.

Štai ką rašo „L. Ž." savo įžanginiame straipsnyje N102 apie Amerikos lietuvių socialistus.

„...Bet negalima užtylėti ir nepapeikti socialistų pasielgimo, kurie savo laikraščiuose užpuolė L. M. Draugijos delegatus..., kaipo nepatinkamus politikos veikėjus. Yra dalykų, kada politikos pažiurų skirtumą reikia užmiršti, kada išvien reikia veikti. Tokiu reikalu, be abejo, yra L. M. Draugijos idėja, kurią jau keli metai auginame ir su pasiilgėjimu laukiame, kad pasiekus ją įvykdinti..."

*

**// Nudžiuvusi medžio šaka.**

„Lietuvos" 37 num. straipsnyje „Kaip svečiams sekasi" labai teisingai aprašyta ant kiek yra nesubrendę musų socialistėliai, kurie neprisideda su aukomis prie Lietuvių Mokslo ir Dailės Draugijų Namo pastatymo. Teisingai ten pasakyta, kad visi jų išstatytieji iki šiolei užsipuldinėjimai ant L. M. D. atstovų, Dr. Basanavičiaus ir adv. M. Yčo nėra verti tuščio kiaušinio sveikai protaujančio žmogaus akyse, ir atsakinėti į juos — butų nusižeminimas ir musų tautos veikėjų gilus įžeidimas. Teisingai taipgi patėmyta, kad musų tie sicilikėliai tuom parodė, kad jie yra nukirmijusi ir nudžiuvusi lietuvių stuobrio tautos šaka.

Tulas lietuvių tautos nudžiuvusios šakos vabalas per „Kovą" šaukia, kad labai skaitlingai deda aukas L. M. D. namams kunigai, biznieriai, „bosai" pirmeiviai, tautininkai ir delto tai esą pavojinga socialistams duoti tam tikslui aukas. Koks baisus fanatizmas!... „Jei Raulas ne mano pažvalgų vyras, aš su juom nenoriu ne kalbėti, nė su juom vienuose namuose gyventi; jei jis renka pinigus geram tikslui, bet kad jo rankos čiupinės mano centus, neduosiu nė cento"... Teisingai sociologas Lecky pasakė: „Siauro proto mokslinčiai ir gerą teisingą mokslą padaro neteisingu, fanatizmu". Taip ir musų nekurie socialistai vardu darbininkų bei socializmo gerovės, tveria naują fanatizmą ir proto prostituciją ir ne tik savo tuščias galvas suteršia tokiu savo mokslu, bet dar mėgina stoti ant kelio ir kenkti ki-

tiems veikti kulturos ir mokslo lauke.

Tik spėjo pasirodyti L. M. D. atstovai, tai tuoj musų tuli socialistai sušuko, kad d-ras J. Basanavičius ir Yčas yra ne musų idėjos žmonės, tai mes atsisakome jiems duoti aukas. Tas tiesa, kad d-ras Bas. ir p. Yčas yra kitokios nuomonės, negu musų socialistai. Niekad juk nebuvo visi žmonės vienodų nuomonių bei idėjų; niekas ir nesulauks tos gadynės, kad visi žmonės butų vienodų nuomonių, vienodo proto. Reikia žinoti, kad d-ras Basanavičius ir p. Yčas renka aukas ne savo idėjų sudrutinimui bei išplatinimui, bet Lietuvių Mokslo ir Dailės D-jų Namams Vilniuje, tai yra jiedu renka aukas kulturos bei mokslo naudai Delto musų nekurių laikraščių užsipuldinėjimai ant d-ro J. Basanavičiaus ir p. Yčo yra tuščiagalvystė.

Kiekvienas doras lietuvis, kokios ne bus jis pakraipos, jei supranta tiesą ir mokslą, privalo dr. ta tiesą ir mokslą, privalo d-ro Basanavičiaus ir p. Yčo darbą paremti žodžiu ir dolariu arba ir dešimtimi dolarių, nes taip reikalauja kulturos taisyklės ir musų gyvenimo uždavinis. **M. Staikėnas.**

## Politikos savaite

MEKSIKKA.

Iš Meksikos miesto atėjusios žinios skelbia, jog katalikų partija kandidatu į Meksikos prezidentus nominavusi Fredrico Gamboa, užsienio reikalų ministerį, kuris tą kandidaturą priėmęs. Jisai jau padavęs prezidentui Huertai ir savo rezignaciją, kaipo svetimų reikalų ministeris ir tikima, jog jo rezignacija bus priimta.

Gen. Eugenio Rascon nominuotas vice-prezidentu, bet dar nėra žinios, ar jis tą kandidaturą priims.

Kad gi jau plačiai pradėjo kalbėti apie senioro Gamboa kandidaturą į Meksikos prezidentus, daugelis politikos žinovų delei to net stebisi, nes Gamboa praktikos žvilgsniu labai mažai težinomas. Jisai labiau žinomas kaipo literatas, bet kaipo politikas težinomas tik tiek, kad veikė politikos dirvoje bent keletą mėnesių.

Gen. Rascon, kaip laikraščiai tikrina, yra kariuomenės mylimas. Jisai buvo karo ministeriu prie Diazo ir dabar yra kariuomenės komandantas. Pastaruoju laiku jis veikė, kaipo militaris gubernatorius Yucatano ir Coahuila gubernijose. Tad ir tikima, kad jo kandidaturą parems daugelis kariuomenės vadų.

Politikinis padėjimas Meksikoje, delei nematomo dalykų plėtojimos, yra labai supainiotas; politikos vadovai veikia sulig tos valandos rekalavimų.

Meksikos katalikų partija, kuri rėmusi dabartinio prezidento Huerta'o administraciją finansiniai ir moraliniai, nominavusi Gamboa ir Rascan'ą atsižvelgdama į tai, jog Šiaurinės Amerikos Suvienytos Valstijos arba jų valdžia busianti jais patenkinta ir juodu pripažinsianti. Pasak jos, Gamboa nėra surištas su jokia politikos partija ir jo kandidaturą paremsianti ne tik vien katalikų, bet ir liberalų partija. Rascon'as taip pat busiąs abiejų pusių remiamas. Taip tai bent tuo tarpu mano katalikų partija.

Liberalų partija pastaromis dienomis išleidusi proklamaciją, kurioje skelbia, kad ji savo kandidato į Meksikos prezidentus nestatysianti. Toje proklamacijoje tarp kitko nurodoma, kad apie teisėtus prezidento rinkimus dabar negali buti nei kalbos ir todel kandidato iš savo pusės nenominuos.

Tečiau iš kitų šaltinių atėjusios žinios skelbia ką kitą. Štai specialis Suvienytų Valstijų prezidento Wilsono pasiuntinys, John Lind, praneša iš Vera Cruz, kad senioro Gamboa nominacija ne kažin-kokią intaką į vietinės apielikės gyventojus tepadariusi. Sulig Lindo asmeninės nuomonės, jei Gamboa ir taptų išrinktu Meksikos prezidentu, bet vis delto tas maža tepagelbėtų tinkamai dalykus išrišti ir įkurti Meksikoje tvarką. Priegtam esą pasklidę paskalai, jog liberalų partija nesusidėsianti su katalikų partija ir nominuosianti savo kandidatą, kuriuo greičiausia busiąs Manuel Garza Aldape, komercijos ir agrikulturos ministeris.

TURKIJA.

Mes jau žinome, kad Turkija beveik jau galutinai susitaikė su Bulgarija ir kitomis Balkanų valstijomis. Vienoj (Austrija) einantis dienraštis „Neue Freie Presse'' pagarsino pasikalbėjimą savo sądarbininko su Gazi Muktar-paša, kuris pergalėjo Rusiją 1877 m. kare ir kuris dabar grįžo aplankęs savo sunų, Turkijos ambasadorių Berline.

Gazi Muktar-paša tvirtina, kad Turkija visad pageidavusi gyvent sutartyje su savo kaimynais. Kadangi Bulgarija dabar liko jos vienintėlių kaimynu. tai ji pasistengs su ja palaikyti tvirtus sutarties ryšius. Dabar Turkija, sulig jo žodžių, turi užsiimti pravedimu vidurinių reformų bei sutvarkymu vidurinių dalykų; pirmiausiai to reikalauja Mažoji Azija. Planai tų reformų jau sudaryti laike, kada Gazi Muktar-paša buvo didžiuoju viziriu.

Žinios iš Londono nuo rugsėjo 26 dienos praneša, kad jaunaturkiai yra pasiryžę toliau tęsti karą su Bulgarija, idant atsiimti atgal Trakiją. Atenuose taipgi daugelis mano, kad Graikijai reiks greitu laiku stoti vėl karan su Turkija; tenai tvirtina, kad turkai sąjungoje su bulgarais tariasi eit ant Graikijos.

ALBANIJA IR SERBIJA.

Dalykų stovis Balkanuose laike pereitos savaitės vėl dikčiai pablogėjo. Mat, iškilo konfliktas tarpe Albanijos ir Serbijos rubežių klausime. Apsiginklavę naujausiais šautuvais albaniečiai yra pasiryžę peržengti Serbijos rubežius.

Jau nuo tulo laiko tam tikri agentai-provokatoriai kurstė albaniečius prieš serbus, kurie paėmė dalį Albanijos teritorijos. Revoliucijoniškas sukilimas, kaip matosi, yra atkreiptas ir prieš juodkalniečius.

Negali buti jokios abejonės, kad albaniečių sukilimą remia Austrija, kuri butinai nori šiokiu ar kitokiu budu pasinaudoti iš Balkanų audros. Austrija laukia kada Serbija užims strategiškus punktus Albanijoj, o tada ji, kaipo Albanijos apginėja, pasiskubįs įvesti ten savo kariuomenę, kurios pasistengtų atgal nebeišvesti. Serbai nemano nusileisti albaniečiams.

Rugsėjo 23 d. ištiko smarkus susirėmimas tarpe serbų ir balkaniečių prie šiaurinio Albanijos rubežiaus. Albaniečiai, panešė didžius nuostolius, turėjo pasitraukti — liko užmušta apie 200 kareivių ir gan daug sužeista; didžiji sužeistųjų pusė pasiliko ant karės lauko. Mušis atsibuvo tarp Dibros ir Jakoros. Iš Serbų pusės krito vienas kapitonas ir keliolika kareivių. Serbijos valdžia pasiuntė dikčiai kareivių prie Albanijos rubežiaus.

Paskesnios žinios praneša, kad 20,000 albaniečių užėmė Serbijos fortą Dibrą.

Bet albaniečiams reikia laikyties ir prieš graikus, kurie remia iš kitos pusės.

Mušiai tarpe serbų ir albanų atsikartojo dar keliose vietose rugsėjo 24 ir 25 dd.; albanai užėmė dar Strugą, Jakovą, Kičevo ir Jakoveca, bet liko sumušti atakuojant miestą Prisrendą.

Galop, pranešama, kad viduje Albanijos eina karštas revoliucijinis judėjimas.

Iš viso matyti, kad Balkanų dangus vis dar laikosi apsiniaukęs.

## Iš Visur.

**NUSIŽUDĖ KUNIGAIKŠTYTĖ.**

**Berlinas.** Nesenai Heidelbergo palociuje nusišovė Sasko-Koburg-Eizenach'o kunigaikščio duktė Zofija. Spėjama, kad ji atėmė sau gyvastį delei to, kad jos tėvas nenorėjo jos leisti už Berlino bankieriaus sunaus, Bleichroedero. Kunigaikštytė nusižudė, taip sakyt, iš meilės. Ji buvo skaitoma gražiausia iš visų Vokietijos kunigaikštyčių.

**KALĖJIMAS — PINIGŲ DIRBTUVĖ.**

**Peterhead,** Škotija, rugsėjo 22 d. Po ilgo jieškojimo kaltininkų-dirbėjų popierinių Anglijos pinigų policija surado, kad pinigus „dirbo'' vietiniame kalėjime. Padarytieji popieriniai pinigai taip buvo gerai „sufabrikuoti'', kad net bankose jų negalėjo išskirti nuo tikrųjų.

**SOCIALISTĄ IŠRINKO AUGŠT. RUMŲ SĄNARIU.**

**Haaga,** Holandija. Šiose dienose į Holandijos augštojo rumo parlamento sąnarius liko išrinktas socialistas Polak, deimantų šlifavimo sąjungos pirmininkas.

**RUSIJA „SUSIDRAUGAUJA'' SU BULGARIJA.**

**Peterburgas.** Liko pagarsinta, kad Bulgarijos valdžia pasiuntiniu Rusijon paskyrė Dmitrijevą, kuris yra labai populiariškas Rusijoje. Tą pasielgimą skaito pradžia tvirto susidraugaivmo Rusijos su Bulgarija.

**KAIZERIS VILHELMAS VIENOJE.**

**Viena,** Austrija, rugsėjo 21 d. Gavus žinią, kad Vokietijos kaizeris Vilhelmas sumanė šiose dienose apsilankyti pas Austrijos sosto įpedinį, Tranc. Ferdinandą, Konopicht palociuje, Čechijoje, visą vokiškąja diduomenę bei krašto diplomatus apėmė stebėtinas linksmumas. Kaizeris apsilanko ir Vienoje.

Žinoma, šitas Vokietijos valdovo atsilankymas Austrijoje turi didžią politišką reikšmę, ypač kad atsinešimai tarpe tų dviejų valstijų nuo tulo laiko yra pablogėję.

**RYMO BURGOMISTRAS PRIEŠAIS KATALIKIŠKĄ BAŽNYČIĄ.**

**Roma,** rugsėjo 21 d. Miesto burgomistras Ernesto Nathan laike apvaikščiojimo 43 metų sukaktuvių nuo puolimo svietiškos popiežiaus valdžios pasakė labai karštą prakalbą priešais popiežiaus valdžią ir abelnai priešais katalikišką bažnyčią.

Trįs metai tam atgal, laike panašio apvaikščiojimo, burgomistras Nthan buvo pasakęs taip karštą priešais popiežiją kalbą, kad ji buvo likusi tema politiškų diskusijų, bet nesurado priejautos Italijos augštosios valdžios tarpe.

**NAUJAS ZEPPELINO ORLAIVIS.**

**Berlinas,** rugsėjo 21 d. Naujai padarytas gr. Zeppelino orlaivis atliko kelionę iš Friedrichtshafen į Berliną. Nežiurint, kad putė priešais gan smarkus vėjas, orlaivis padarė 50 angl. mylių į valandą.

Tas orlaivis yra visai panašus žuvusiam kartu su 14 žmonių kelionėje ant Helholand'o.

**KRUVINAS SUSIRĖMIMAS DUBLINE.**

**Dublin,** Irlandija, rugsėjo 21 d. laike didžios streikuojančių darbininkų gatvinės demonstracijos susirėmime su policija liko sunkiai sužeista 7 policistai ir 35 šiaip žmonių; apart to, labai daug sužeista lengviau.

**CHOLERA RUMUNIJOJE.**

**Bucharest,** Rumunija, rugsėjo 23 d. Sulig valdiškų pranešimų sergančių cholera ligonbučiuose yra 1,137 ypatos. Mirė nuo choleros 45 ypatos.

**EIFELIO BOKŠTAS LIKS SUJUNGTAS SU RUSIJOS TVIRTOVE.**

**Paryžius,** rugsėjo 23 d. Šiose dienose liks sujungtas su bevielio telegrafo pagalba visiems žinomas Eifelio bokštas Paryžiuje su viena iš Rusijos tvirtovių, kurios vardas dar nežinomas. Šitas sujungimas bevieliu telegrafu Rusijos su Francija yra pasekme paskutinio atsilankymo Francijos armijos generalissimuso, generolo Joffre, Peterburge ir Maskvoje.

**FRANCIJOS ANARCHISTŲ KONGRESAS.**

**Paryžius.** Atsibuvusiame nesenai Francijos anarchistų kongrese liko išnešta keletas svarbių rzeoliucijų kaslink organizacijos taktikos ir abelnai tolimesnio veikimo. Kongreso pirmsėdžiu buvo M. Aubin. Buvo iškilę ginčai tarpe anarchistų-komunistų ir an.-individualistų. Individualistai buvo mažumoje ir liko galutinai pergalėti ir prašalinti nuo tolimesnių svarstymų.

Kongresas priėmė sekančias taisykles, kurių butinai turės prisilaikyti ateityje:

„Anti-parlamentarizmas, antimilitarizmas, sindikalizmas, iki per revoliuciją pasieks galutinos laisvės; prie šitos revoliucijos rengties trumpais, bet smarkiais ir priverstinais streikais; visa produkcijos medžiama tur likti visuomeniška nuosavybe, o kaip tą pasiekti, tai bus ateities klausimu.''

Liko išdirbtas planas organizavimui anarchistiškų sąjungų įvairiuose Francijos kampuose. Anarchistai tvirtina, kad paskutinysis kongresas Paryžiuje buvo produktiviškas ir turi atnešti gausius vaisius.

**TARPTAUTIŠKAS PRIEŠ-ALKOHOLINIS KONGRESAS.**

**Milanas,** Italija. Rugsėjo 22 d. atsivėrė 14-tas iš eilės tarptautiškas prieš-alkoholinis kongresas. Pribuvo delegatai iš 30 įvairių pasaulio valstijų. Daugiausiai delegatų atvažiavo iš Anglijos ir Suv. Valstijų. Tarpe delegatų randasi pusėtinas skaitlius žymių mokslo vyrų ir pragarsėjusių savo veiklumu žmonijos labui ypatų. Tarp ko kito čia bus skaitomi referatai apie blaivybę, alkoholizmą ir apie kovą su juom.

Kongreso posėdžiai laikomi Sforeų palociuje, kur viduramžiuose atsibudavo pragarsėję visame pasaulyje pokiliai, laike kurių vynas liejosi upeliais. Tai likimo ironija!...

**PUCCINI NELAIMĖJE.**

**Piza,** Italija, rugsėjo 22 d. Garsus Italijos kompozitorius Giacomo Puccini tik-tik nenuskendo ar ti esančiame ežere Massacinccoli, kada jo motorinis laivelis susidaužė su garlaiviu.

Tik greitai paduota pagalba išgelbėjo jau skęstantį Puccini. Dabar kompozitorius guli ligonbutyje.

**IŠ ORLAIVYSTĖS DIRVOS.**

**Bizerta,** Tunis (Afrika), rugsėjo 23 d. Francuzų lakunas Roland G. Garros savo orlaivyje perlėkė per vidurženinę jurę iš St. Raphael (Francija) į Bizertą (didžiausią pripelauką šiauriniame Tunise). Padarė 558 angl. mylias laike 7 val. 45 min.

Šita kelionė orlaivyje yra toliausia iš visų pirmiau padarytų. Nesenai jis buvo apdovanotas už pasiekimą didžiausios augštumos.

**BESIARTINANT RINKIMAMS PARLAMENTAN ITALIJOJE.**

**Roma,** rugsėjo 23 d. Spalių mėnesyje atsibus rinkimai Italijos parlamentan. Delei to visame krašte jaučiasi sujudimas, ypač kad dabar rinkimuose dalyvaus vietoje 3 milijonų rinkikų 8 milijonai. Čia reikia atminti, kad tarpe jų bus apie 5,000,000, kurie nemoka nei skaityti, nei rašyti. Rinkimo tiesos liko suteiktos tiems, kurie tarnavo kareivijoje arba yra sukakę 30 metų amžiaus.

**ORLAIVININKŲ KONFERENCIJA.**

**Frankfurtas** ant Mainos, Vokietija. Rugsėjo 25 d. atsidarė kelių valstijų orlaivininkų konferencija. Pribuvo delegatai iš Vokietijos, Francijos, Austrijos, Anglijos, Italijos Šveicarijos ir Belgijos. Vokietijos kancleris Bethmann-Hollweg taipgi prisiuntė delegatą, kuris pranešė, kad Vokietijos valdžia labai interesuojasi šita konferencija ir siunčia jai gerus linkėjimus.

**STREIKAS ANGLIJOJE. PASIBAIGĖ.**

**Londonas,** rugsėjo 25 d. Dokų darbininkų ir angliakasių streikas Anglijoje bei Valijoj jau pasibaigė. Streikas pasibaigė darbininkų išlaimėjimu.

Dar tęsiasi transporto darbininkų streikas Dubline, Irlandijoje.

**RUSIJA MONGOLIJOJE.**

**Londonas,** rugsėjo 26 d. Žinios iš Pekino praneša, kad Rusija, norėdama įvesti tvarką tuose miestuose, kurie guli ant karavano kelio linijos vakarinėje Mongolijoje, formališkai užėmė miestus Kabdo ir Čugučak. Šitoje „operacijoje'' veikė kazokų batalijonas.

**DIDELIS SEKSUALIŠKAS SKANDALAS.**

**Breslau,** Silezija (Vokietija). Kaip praneša tuli laikraščiai šiose dienose liko apskųsta seksuališkuose prasikaltimuose 14 vyrų, kurie paeina iš augštesniųjų visuomenės sferų. Septyni iš jų buk jau atėmę sau gyvastį rugsėjo 20 d. Tarpe nusižudžiusiųjų — vienas augštos „rangos'' oficierius, o kitas policijos viršininkas.

Kalbama, kad šita afera yra labai svarbi, ir ji gali išvilkt šviesom daug-daug tamsių darbelių, kuriuos atlikdavo valdininkai ir šiaip augštos kilmės žmonnės. Policija turi jau sąrašą virš 100 įnerginų, kurios buvo įpainiotos į tų ištvirkėlių pinkles.

## Iš Amerikos.

**PEIKIA SUFRAGISTES.**

**Washington, D. C.** Nacionalinė moterų asociacija, kur nuolatos veda kovą su sufragistėmis, kaltina pastarasias už tai, kad šiandien tarp moterų prasiplatinęs palaidumas. Sufragistės, anot tos asociacijos sąnarių nuomonės, esą kaltos, kad šiandien apsireiškusi degeneracija šokiuose, literaturoje, teatralinioiuse perstatymuose ir moterų apsirengime. Už tą degeneracijos plėtimąsi atsakomybė puolanti ant moterų, kurios užsikrėtusios sufragizmo idėja. Sufragistės bekovodamos už lygias balsavimo teises padariusios į draugiją nemorališkas intakas.

„Keletas metų atgal tokie dalykai buvo negalimi'', sako antisufragistės. „Dabar jie virto paprastais. Bet sufragistės, kurios kaip sakosi galinčios su baloto pagalba visaką reformuoti, gali išaiškinti tokią permainą moterų apsirengime ir surasti vaistą. Daleisdamos vienok, kad negreit sulauksime į tai atsaką, mes pasiryžtame paklausti sufragizmo skelbėjų, ar ne jos kaltos, kad šitas kraštas randasi tokiame padėjime?''

Toliau jos aiškina, kad sufragisčių svarbiausiuoju argumentu yra nurodymas, buk jos turinčios įgytį balsavimo teises, idant iššluoti blogą. Bolgas, tai esą sufragisčių pagrindas, ant kurio atsistojusios reikalauja moterims lygių su vyrais balsavimo teisių. Bet gi sufragistės į tą blogą nekreipiančios domos, kad jį panaikinti, blogas tik panaudojamas kaipo reklama, idant atsiekti savo tikslą.

**VANDERBILTO CHORAS SUSTREIKAVO.**

**Asheville, N. C.** Rugsėjo 21 d. Vanderbilto choristai susirinkę į jo „All Souls'' bažnyčią atsisakė giedoti, t. y. sustreikavo. Tą chorą veda p. F. Flaxington Harker, kuris turįs savo muzikos mokyklą. P-nas Harker duodas chore pirmutines vietas tik savo mokyklos mokiniams, o kitų mokyklų mokiniams prisieina buti paskutiniose vietose. Sustreikavusieji choristai, jei neprašalįs dabartinio choro vedėjo, nežada grįžti.

**LIETUS UŽGESINO GIRIŲ GAISRĄ.**

**Albany, N. Y.** Dažni lietus pastaromis dienomis, kaip praneša rugsėjo 22 d., pagaliaus užgesinę Adirondacks girių gaisrą. Gaisrui gesinti buvo sutraukti šiaip žmonės ir kareiviai, todėl valstija turės pakelti ne mažas išlaidas.

**PENKESDEŠIMTS ŽMONIŲ ŽUVO.**

**Laredo, Texas.** Rugsėjo 22 d. praneša, jog pereitą pėtnyčią ant pasažierinio traukinio užpuolę meksikiečiai sukilėliai ir sudinamitavę jį. Penkesdešimts žmonių

žuvo, o kiek sužeista tuo tarpu dar nepranešta. Užmuštuosius plėšikai apiplėšę.

### MOKINIŲ STREIKAS.

**Syracuse, N. Y.** Pereitą savaitę sustreikavo trijų vidurinių mokyklų mokiniai, apie tukstantis, kurie reprezentuoja trečdalį šio miesto mokinių. Jie reikalauja trumpesnių mokslo valandų, geresnio valgio ir ilgesnio laiko pavalgymui.

Už to mokinių judėjimo matosi protestavimas prieš vieną mokyklos sesiją vietoje dviejų. Dabar mokiniai turi pributi mokyklon 9 val. ryto ir yra laikomi ligi 2:30 val. po pietų. Per visą tą laiką duodama jiems pusvalandis užkandžiui, bet neturi teisės išeit už mokyklos sienų.

Rugsėjo 24 dieną praneša, kad sustreikavusiųjų mokinių reikalavimus paremia ir jų tėvai. Masės susirinkime žymesni ukėsai, mokinių tėvai ir mokiniai pasmerkę dabartinį mokinimosi laiką.

Streikuojančių mokinių skaitlius pasididinęs. Iš pradžių mokyklų principalai spyrėsi ir nenorėjo su mokinių reikalavimais sutikti, bet dabar jau matosi, jog turės pasiduoti.

### SURADO SENIAUSĮ UNIVERSITETĄ.

**Philadelphia, Pa.** Pereitą savaitę prof. S. H. Langdon, Oxfordo asiriologijos profesorius, kuris dabar Pennsylvania universitete tyrinėja Nippuro kolekciją, paskelbė suradęs pirmutinę pasaulio mokslo žinyčią, kur pirmutiniai eksponentai liturginės sistemos kruvon telkėsi. Tas toblyteles surinko trįs mokslininkų ekspedicijos, kurios mokslo tikslais keliavo į Nippurą, pietinę Babilionijos sritį.

„Tyrinėdamas tas toblytėles aš persitikrinau, jog Nippuro žinyčioje 3200 m. prieš Kristaus gimimą buvo kunigų mokykla ir jog ta mokykla gyvavo apie 1,000 metų", tarė d-ras Langdon.

„Pasidėkavojant tiems kunigams liturginė sistema prasiplatino po Babilioniją ir Asiriją ir padarė intaką į Graikiją ir Romą. Tai jie ir buvo eksponentais žymaus universiteto, svarbiausio mokslo centro. Aš tikiu, kad tai buvo pirmutinė mokslo mokykla ir delei to tai Pennsylvania universiteto kolekcija, kuri atidengia to universiteto buvimą, yra mokslo vyrams didžios svarbos.

„Tasai suradimas į mokslo vyrų mintį aiškiai įkurs tą faktą, jog religijinių sistemų pradžia gyvavo senovės gadynėje, ir jog svarbiausia religijos sitema gyvavo arti Nippuro esančioje žinyčioje."

### VIŠTA BUS NACIONALINIU PAUKŠČIU.

**Chicago, Ill.** Sulig nacionalinės paukščių, sviesto ir kiaušinių asociacijos pranešimo, višta neužilgo užimsianti erelio vietą, kuris ligi šiol skaitomas nacionaliniu paukščiu. Anot tos asociacijos viršininkų, višta norėdama tą titulą įgyti turės padėti kasdien po kiaušinį. Kasmetas vištų kiaušinių parduodama už bilijoną dolerių, o bevežant iš vienos vietos į kitą sumušama už $75,000,000.

### EINA IŠ MEKSIKOS.

**Washington, D. C.** Rugsėjo 23 dieną valstybės departamentas gavęs žinią nuo amerikiečių, gyvenančių Saltillo mieste, Meksikoje, kad Terreono miesto gyventojai, su virš trįs šimtai amerikiečių, noriai eitų į Ameriką, jei jiems suteiktų pagalbą. Daugelyje Meksikos miestų gyvenimo sąlygos ir abelnas padėjimas neikiek nepasigerinęs ir tas verčia amerikiečius keltiesi Amerikon.

Kaip Saltillo ir Terreono gyventojai praneša, tai Meksikos revolucijonieriai keliaujančių Amerikon amerikiečių ne tik netrukdo, bet kur galima dar jiems pagelbsti.

### ŠIMTAS KAREIVIŲ ŽUVO.

**Piedras Negras,** Meksikoje. Pereitą savaitę laikraščiai paskelbė, jog konstitucionalistai paėmė Jerezo miestą Zacatecos gub. Mušyje tapo užmušti arba sužeisti su virš šimtas federalistų kareivių. Kiek iš sukilėlių pusės krito, nežinoma.

### PARVEŽĖ PERIPITUSĄ.

**Ann Arbor, Mich.** Nesenai sugrįžęs d-ras A. G. Ruthven, Michigano universiteto muzėjo kuratorius, jo asistentas F. K. Gaige ir d-ras A. S. Pearss, keliavęs nuo Wisconsino universiteto. Jie praleido apie du mėnesiu Venecuelos ir Kolombijos kalnuose betyrinėdami.

Daugelio tiedviejų šalių vietų neištirtų, kur randasi įvairiausių, nežinomų gamtos tvarinių. Profesoriai parsivežė su savim daugelį ne mažos vertės reptilijų rušių, insektų ir lukštuočių, kurių tuli esą retenybė.

Tarpe kitų rųšių, kurias tenai surado, vienas inzektas-gyvis, žinomas kaipo peripitus, kuris kaip mano yra visų gyvačių ir inzektų bočiumi, t. y. iš kurio atsirado visos gyvačių ir vabalų rušis.

### PAVOGĖ KUNIGO KELINES.

**Bayonne, N. J.** Rugsėjo 22 d. naktį vagis įsilaužę į šv. Juozapo bažnyčios kleboniją ir pavogę kun. J. Szikoro kelines, kurių kišeniuose buvo 190 dolarių. Paėmę taipgi kitokių drabužių, sidabrinių daiktų — viso 425 dol. vertės.

### MINIMUM ALGA OREGON VALSTIJOJE.

**Portland, Ore.** Oregono Industrialės Gerovės komisija išleidusi taisykles, kurios įeina veikmėn nuo lapkričio 23 d., sulig kurių tarnaujančioms krautuvėse ir kantorose moterims, išskyrus mokines, turi buti mokama algos savaitei minimum 9 dol. 25 c. Darbo laikas — aštuonios valandos ir dvidešimts minutų.

### PALEIDO IŠ KALĖJIMO.

**Washington, D. C.** Rugsėjo 24 d. paleido iš kalėjimo, uždėjus 2,000 dol. parankos, Aubrey Lanston, amerikietį rašytoją, kurį jo patį buvo apskundus ir kalėjiman pasodinus. Ponia Lanston apskundė savo vyrą, kad jisai pasiryžęs ją apleisti ir jau buvęs pasirengęs keliauti į Belgiją pas savo meilužę. — P-as Lanston buvo pradėjęs vesti su savo pačia tarybas ir sutiko skirti jos užlaikymui po 300 dol. mėnesiui, bet tos tarybos pasiliko be pasekmės. Ponia Laston žada reikalauti visiško persiskyrimo.

### ŽADA PRAŠALINT SVIESTĄ.

**Poughkeepsie, N. Y.** Vassar kolegijos vyriausybė, kuri per ištisus metus studijavo savo mokinių sveikatos padėjimą, nutarė prašalinti iš kolegijos sviestą ir bovelninius madracus, nesa tai kenkia mokinių sveikatai. Vakacijos laiku visi madracai tapo išvilkti laukan ir sudeginti. Kas delei madracų, tai dar nieko, bet valgant sausą duonutę, sako, ne vieną skaistveidė, Vassar kolegijos mokinė, raukosi ir vaiposi. Neprielankiai jos žiurinčos į tokį vyrausybės naujai išleistą „istatymą" ir net rengiasi pakelti tikrą protestą.

### BRANGI VIETA.

**Washington, D. C.** Rugsėjo 24 dieną iš Washingtono pasklido sensacijinė žinia, kad kongreso sąnarys, demokratas, Richard S. Whaley užmokėjęs už savo vietą 60,000 dol. Tą skundą padavęs Charlestono majoras John P. Grace ir kongreso kalbėtojas Clark ir abu prisiekę, kad jis teisingas.

### KUDIKIAI MIRŠTA NUO TYRO ORO.

**Washington, D. C.** Rugsėjo 26 dieną laikraščiai praneša, jog darbo departamentan gauta raportai, kurie tikrina, kad vienas misijonierius išsireiškęs apie didelį kudikių mirties skaitlių ant Ellis Island. Pasak jo, kudikiai ant Ellis Island delto miršta, kad tenai perdaug tyro oro.

P-as Anthony Caminetti, generalinis imigracijos komisijonierius, pažadėjo tą dalyką ištirti ir sužinoti ar tai tiesa.

Veikiantįsis Ellis Island komisijonierius Byron H. Uhl sako, kad tasai pranešimas, jog kudikiai miršta nuo tyro oro, esąs juokingas.

„Tyras oras neivieno dar nenumarino", pasakė jisai ir pridurė bei paaiškino, kad ant Ellis Island daug mažesnis kudikių skaitlius miršta, negu New Yorko miesto ligonbučiuose. Be to, paklausus to vokiečių misijonieriaus vardu Lang, ar jis savo paskaitoje panašiai išsireiškęs, misijonierius pasiaiškęs, jog klausytojai gerai jo pasakymo nesupratę.

### NORĖJO PABĖGTI PENKI SING SING KALINIAI.

**Ossining, N. Y.** Rugsėjo 25 dieną iš Sing Sing kalėjimo norėjo pabėgti keturi kaliniai vedami žinomo „Big Bill" Green arba „blogo Ossining žmogaus", kuris buvo iš to kalėjimo pabėgęs 1910 m. ir laisvai gyveno per du metu ligi detektivai jį nesurado ir atgal į kalėjimą atgabeno. Nepatinka jam kalėjimas. Todel jis ir vėl, prisikalbinęs keturius draugus-kalinius, pasiryžo išeiti į laisvę, į nesuvaržytą gyvenimą. Tečiau šį kartą nepasisekė pabėgti, visus sugavo ir atgal kalėjiman nuvarė.

### LYTIES HIGIJENA MOKYKLOSE.

**Pittsburgh, Pa.** Rugsėjo 25 d. „National Federation of Settlements" susirinkimo sesijoje daugelis moterų delegačių svarstė lyties higijienos klausimą ir suruošė tam tikrą rezoliuciją reikalaujančią, idant visose viešose mokyklose butų išguldinėjama lyties higijena. Bet delei įvairumo nuomonių sulig metodų bei budų, — kaip aiškinti viešųjų mokyklų mokiniams tą svarbų ir opų, tečiau reikalingą ir žinotiną dalyką, — rezoliucija pavesta į komiteto rankas, kuris turės gerai apsvarstyti ir surasti budus.

### VANDENS UŽPLUDIMO PASEKMĖS.

**Washington, D. C.** rugsėjo 24 d. Oficiališkai liko paskelbta, kad nuostoliai delei užpludimo vandens Ohio upės pakrančiais kovo mėnesyj š. m. siekia $163,000,000.

Tiktai įstatymai gali duoti mums laisvę. — *Goethe.*

*

Pasaulyje tėra tiktai dvi šeimyni — „turinčioji" ir „neturinčioji". — *Cerventas*

# Iš Lietuvos.

### Liudvinavas.

Suv. gub.

28 rugpjučio čia apsilankė du „ponai" iš Marijampolės, o 4 net iš Suvalkų ir su šio miestelio poneliais pradėjo miesto laukuose medžioklę. Bemedžiodami jie užėjo pas ukininką Kalėdą, kur vienas iš medžiotojų per neatsargumą paleido šuvį ir pataikė ukininko dukterei, 27 metų amžiaus, į vidurius. Nelaiminga po 3 valandų pasimirė.

Kiek taí nelaimių vis per neatsargumą!

**Šimulių Bolesius.**

### Trakai,

Viln. gub.

Rugpjučio 19 d. atsibuvo čia ėmimas kareivijon „naujokų". Daugiausiai tarpe jųjų buvo musų brolių- lietuvių, o tarpe jų apie 20 vyrų, kurie nesenai parkeliavo Lietuvon iš Amerikos. Amerikonus lietuvius labai mažai žiuri tie rusų guzikuočiai — visus iki vienam paėmė kareivijon ir tuoj uždarė tam tikrame kambaryje. Čia mes pasikalbėjome apie Lietuvos praeitį ir apie jos ateitį, o taipgi apie musų likimą. Pavakarėje, saulei leidžiantįes, mus leido pasivaikščiot po miestą. Čia mes apžiurėjome senovės griuvėsius, kurie padarė ant visų labai gilų įspudį, primindami garsią Lietuvos bei lietuvių praeitį. **Žižmarėnas.**

(Augščiau patalpintos žinutės gautos nuo „V. L." spec. koresp.)

### Salakas,

Ežerėnų pav.

Ir Salako apielinkės kai-kurie kaimai suprato, kad sodžiuj vargingiau yra gyventi, negu vienkiemyje. Pradėjo dalinties į vienkiemius, bet patsai miestelis po senovei vargsta; paklausk delko nesiskirstot viensėdžiuosna, užgirsi: „nėra kaip, sunku bus suganeva".

Darbininkų pas mus stoka. Per rugiapjutę vyrams mokasi po 1 rub., o moterims po 65 kap. ir valgis. Pas mus šiemet lietus daug kieno šieną ir dobilus supudė. Jau ir bulbes vietomis pradeda puti. Bet užderėjimas šiemet, rodos, turi buti geras. Vasarojus: avižos, miežiai, žirniai, pupos, grikai —geri, tik nėra žinios kokis bus oras, ar galės žmonės, kaip reikiant, suvalyti nuo laukų.

Draugijų Salakų šios: Ugnagesių, vartotojų draugija, Blaivybės skyrius ir 2 skolinamai-taupomosios kasos. Viena kasa grynai žydų, antra gi maišyta krikščionių su žydais, abiem gan gerai klojasi. Vartotojų draug. dabar gana gerai sekasi, nes turi, rodos, neblogą vedėją. Kaslink „Blaivybės" skyriaus kaip visur, taip ir pas mumis.

Turim dviklesę mokyklą, su trimis mokytojais, vienas jų vyresnių, lietuvis. Pirmiau budavo Salako mokykloj ne daugiau 40 mokinių, dabar gi siekia arti 200. Garbė jums, Salako mokytojai. Skaityt apie Salaką žmonės mažai skaito, bet visgi skaito: Lietuvos Ukininką, Lietuvos Žinias, Vilti, Šaltinį, Vienybę ir kt.

Nuo 1908 metų gieda bažnyčioje choras. Į chorą priguli beveik vieni miestelėnai, ypač miestietės, nes sodiečiai perstojo chorą lankę. Mat tarp miestiečių ir sodiečių išėjo nesusipratimai.

**Salakietis.**

### Didelis gaisras.

Tverų miestelyje Telšių p. vaikai, palikti be priežiuros, sukurė ugnį daržinės pastogėj. Nuo daržinės ugnis akies mirksnyj persikėlė ant kitų stogų. Per pusvalandį jau degė 33 trobos, kurių 12 gyvenamųjų, kuriose gyveno 55 šeimynos. Dauguma padegėlių liko be jokio lobio, nes tuomet buvo laukuose, rugius vezė. Nuostolių skaito apie 30 tukst. r. Suturėję ugnį pasiuntė prašyti pagelbos Varniuosna ir Rietavon, iš kur pagelba atvyko apie 8 val. vakare. Reikia tečiau pastebėti, kad dauguma susirinkusiųjų tik žiopsojo, vietoj to, kad padėti. Vis tai nerangumas, apsileidimas. Atvykusiems gaisrininkams nebuvo kam padėti vandenį pumpuoti. Ypač gerai darbavosi rietaviškiai, grapo Zaluskio gaisrininkai. Čia buvo pavyzdingiausia tvarka. Negirdėti buvo nei šauksmo, nei rėksmo, o tik signalo švilpukai ir komandos žodžiai.

**Oi-oi-oi.**

### Didelis triukšmas.

Šiaulių pav.

Uriadninkas Amulevičius buvo patraukęs „Lietuvos Ukininko" Redakciją teisman užtai, kad „L. Uk." įdėjo žinelę, buk jis verčiąs tuos žmones mokėti po 300 r., kurių sunai yra pabėgę nuo karniomenės Amerikon. Teismas, kaip jau rašėme N 20, „L. Uk." išteisino. Bet Amulevičiaus nelaimė tuomi dar nepasibaigė. Pasirodo, kad papiliečiai padavė atstovui Keiniui ir Januškevičiui skundą ant to uriadninko už jo grąsinimus licituoti ir imti iš žmonių pinigus delei pasitraukusių Amerikon. Keinis tą prašymą tuojau nuėjęs padavė vidaus dalykų ministeriui. Dabar štai kokią žiina atėjo mums iš Papilės: „Liepos 20 d. Papilėn atvažiavo isprauninkas, vežinas tą prašymą, kuris buvo paduotas musų atstovams Keiniui ir Januškevičiui. Žemsargiai be dvasios auštant lakstė po tuos žmones, kurie pasirašė. Isprauninkas visus išklausinėjo, be vieno Rupšio, kuris dabar kur tai toli gyvena. Isprauninkas tų, kurie rusiškai nemokėjo, klausinėjo aiškiai lietuviškai ir, anot tos moteries betariant, geriau kaip kunigas. Klausinėdamas vis primindavo, ar uriadninkas ištikrųjų tų pinigų reikalavo ar tik taip sau juokavo. Kai kurie sakė, kad nežino, ar ištikrųjų reikalavo ar tik juokavo. Paklaustas K. Koveras gi atsakė: kokie čia gali buti juokai, kad uriadninkas paėmęs stoiką atvažiavo 8 verstus juokties.

Uriadninkas kitą dieną sutikęs vieną pasirašiusių, Širvinską, klausia: ,

— Na, Širvinski, ar daug gavai nuo isprauninko, kad mane „skaržijai" (skundei).

Širvinskis gi atsakė:

— Na gi 300 r. išlošiau. Tu sakei, kad reikės mokėti, o isprauninkas pasakė nebijoti, niekam nereikės mokėti. **X. Y.**

### Alunta.

Ukmergės pav.

Sodžius nemažas. Yra apie 200 žmonių, tečiau tik du laikraščiu pareina. Užtai tamsybė žydi, burtai ir prietarai iš senovės dar stipriai laikosi. Pereitais metais galvijai pradėjo kristi. Sodžius susikalbėjęs pasamdė padvadą ir parvežė už 30 verstų burtininką, kuris buk tai galįs užkalbėti. Teisybė — ir „užkalbėjo" iš sodžiaus 30 r., o kurių gyvulius kalbėjo, tų dvėsė, kurie gi gydytojų patarimo klausė tų gyvuliai liko sveiki. Bet to negaana: šiomis dienomis vieno žmogaus kudikis susirgo. Atvežtas burtininkas irgi gerokai pinigų išvežė. Skaitytų Aluntietiečiai laikraščius, šviestųs, tai neprigaudinėtų burtininkai - monelninkai. **Aluntietis.**

### Delei sevitutų.

Žemdirbystės ministerijoj iš dirbta įstatymo sumanymas panaikinti Lietuvoj ir Gudijoj servitutus. Tas sumanymas rudenį bus paduotas Dumai peržiurėti.

### Žemaičių Kalvarija.

Pas mus dabar dvi liaudies mokykli: viena miestelyje, antra kaime, Šarnalės (du verstu nuo miestelio). Į miestelio mokyklą prisirenka vaikų gana daug; netnebepriiminėja; o į Šarnalės mokyklą nors namai dideli, visai maža tesusirenka. Pasirodo, kad to paties kaimo ukininkai nenori leisti vaikų į Šarnalės mokyklą. Daugelis kas sako, kad miestelyje vaikams patogiau nusipirkti ką. Svarbiausioji priežastis pasirodo ta, kad tėvai nori vaikus leisti mokyti pas „savąjį mokytoją lietuvį". Daugelis sako: nenoriu leisti į Šarnalę del to, kad nemoko „žemaitiškai", o su tuom mokytoju nesusikalbėsi. Kai-kurie vaikai prašosi tėvų net verkdami pas tą mokytoją, katras mokina ir lietuvių kalbos. Šiemet, regis, bus ir trečia liaudies mokykla Ratinėnų kaime 2—4 verstai nuo miestelio. Nelaimė, kad namai mokyklai da neišnuomoti, bet galima tikėtis, kad ukininkai nepraleis progos ir gaus butą mokyklai, nes čia gana ir pageidaujama... Bet jeigu ateis mokytojauti ir čia rusas vaikų bus mažai. Kalbasi ukininkai ir vienas ir kitas, matyti, kad gyva širdimi nori, kad jų vaikučius mokytų ir lietuviškai; kas daryt? juk rusas to atlikti negali!... Pasakys dar, kad inspektorius neleido ir bus tuomi nusiplovęs savo rankas. Taip pernai pasakė Šarnalės mokytojas, katras šiemet, rodos, nebegrįž... Kaikurie kalbasi reikia prašyt direkcijos, kad duotų mokytoją gerai mokantį lietuvių kalbos, katras galėtų jų vaikučius mokyti kaip reikiant lietuvių kalbos ir rašybos kaip ir miestelio mokytojas. Bet kalbasi pavieniui ir nei vienas neišdrįsta prabilti viešai, kažko tartum bijo... Kitas, katras butų ir gudresnis, sako aš jau ir vaikų nebeturiu.. Malonus ukininkai, katrie turite ar neturite vaikų, katriems rupi geresnė ir šviesesnė musų ateitis, neatidėliojant susitarkite bendrai ir pareikalaukite, kad direkcija duotų mokytojus **mokančius gerai lietuvių kalbos**; katrie galėtų jusų vaikučius gerai išauklėtį ir pramokinti savo motinos kalbos kartu su rusų kalba ir rašyba. Nepasitikėkite kitais, juk „stebuklai nepasirodys", o jau laikas artinasi. Patįs tą padarę džiaugsitės iš savo vaikučių, kad bus išauklėti taip, kaip ir norėjote...

**Adomas iš Rojaus.**

### Girdžiai.

Ras. pav.

Girdžiuose vargais negalais įgijome mokyklą jau nuo pernai pusiaužiemio; mokyti pradėjo pasamdytame name. Mokytojas lietuvis. Pirma buvo parvažiavęs gudas, visai nemokantis lietuviškai, bet matydamas didelį vargą, jog negali su niekuom susikalbėti prašėsi direkcijos pats, kad jį pamainytų. Direkcija dabar atkėlė lietuvį.

Taigi Girdžiams tik reiktų greičiaus pasidarbuoti įsitaisyti savo nuosavą mokyklai namą, juk valdžia davė ir žemės ir jau rados senaį atmieruota yra, turbut duos ir medžių kiek, tik žinoma patiems reikia tuo pasirupinti ir prisidėti. O dabar kiek čia vaikų

gali patilpti ukininko name, kuriame gyvena pats ukininkaas ir mokytojas. **Žvirblamušis.**

### Slavikai.

Naum. pav.

Šiemet per paskutinę bertaininę sueigą visi valstiečiai vienbalsiai nutarė Šilgalių vals. atidaryti dar 7 naujas mokyklas. Tuose kaimuose, kur bus mokyklos, ukininkai sutiko duoti savus namus už penkesdešimtis rublių metams tol, kol bus pastatyti nauji mokyklai namai. Žinoma pas tuos ukininkus bus paskirta mokykla, kur bus didesni, erdvesni namai. Taipogi pačiuose Slavikuose nutarė atidaryti dviklesę mokyklą, kur vienas mokytojas mokys vaikus vokiečių kalbos.

**Šilgalių mažažemis.**

### Paroda Vilniuje.

Namų išdirbinių paroda Vilniuj atidaroma rugsėjo 1 d. Jau atsiųsta suviršum 5000 daiktų. Daugiausia atsiųsta audimų, paskui eina išdirbiniai iš medžio, molio ir t.. Lietuvių išdirbinių skyrius ypač turtingas. Paroda įsteigta Vilniaus miesto salėje, toje-pat vietoje, kur buvo Didysis lietuvių Seimas.

### Kaunas.

Kauno gubernatorius dvarponį Koscialkovskį nubaudė 500 rub. už jo chuliganiškus darbus.

### Tik botagą parsinešė.

Viln. gub.

Gevonių dvare vežė žmogutis rugių iš lauko. Važiuodamas su vežimu atsistojo jo arklys ir nevežė vezimo. Žmogutis užpykęs pradėjo arklį mušti, bet ir tas nieko negelbėjo — vežimas nei iš vietos nesijudino. Pagalios ištraukia glėbį šiaudų iš vežimo ir uždegęs pradėjo arklį svilinti; užsidegė vežimas, žmogutis šoko gelbėti vežimą ir arklį. Vežimą išvertė į šoną, bet su vežimu pargriuva ir arklys ir sudegė vežimas ir arklys, o žmogutis su botagu nuėjo sau namo. **A. S.**

(„Liet. Uk.")

### Panevėžys.

Panevėžio apskrityje nuo rugs. 1 d. (š. m.) atsidengsią 26 liaudies mokyklos. Viena jų busianti dviklesė.

Kauno gubernijoje esą 300 vakansijų liaudies mokytojams, ir prašymų buk paduota apie 600.

### Erzvilko valsčius.

Kauno gub.

Šį rudenį musų valsčiuje, Pobelių viensėdijoje, ukininko Bertulio namuose atidaroma pradinė mokykla. Nors ir daug turėjo kliučių vietiniai ukininkai, bet visgi šis jiems pasisekė įvykdinti.

Girdėjau, buk Eržvilko miestelyje žada atidaryti tokią jau mergaičių mokyklą. **P. Tauškus.**

### Žuvių ukis.

Stulgių parapijos klebonas turi iškasęs savo lauke keletą didelių tam tikrų tvenkinių žuvims auginti.

Šį metą rugp. 16 ir 17 dieną jisai žvejojo tuose tvenkiniuose; karpių sugavo už keletą tukstančių rublių. Klebonas buvo paskelbęs, kad tomis dienomis gaudys žuvių, ir visus, kurie nori susipažinti su žuvininkyste, kvietė apsilankyti į Stulgius (Ras. pav.).

### Kirpimo bei siuvimo mokykla.

Kirpimo bei siuvimo profesorius, baigusis Paryžiaus akademiją, atidengsiąs šių metų rudenį Kaune mokyklą, kurioj bus mokoma kirpti bei siuti visokie moterų, vaikų, vyrų ir kitokie rubai, taippat rankų darbo ir tt.

### Lietuvių bankas Vilniuje.

(„Trečioji Vilniaus Savitarpinio Kredito Draugija).

Nuo rugpjučio 8 dienos š. m. Trečioji Vilniaus Savitarpinio Kredito Draugija, pavadinta prie įsteigimo „Vilniaus Kreditas", pradeda savo operacijas. Apie pradžią savo veikimo jau Draugija yra padavus apskelbimus.

Tokiu budu ši nauja lietuvių įstaiga nuo šios dienos pradeda savo nuolatinį veikimą, priiminėdama naujus narius, išdavinėdama jiems įvairios rųšies paskolas, priiminėdama įvairius indėlius pinigais, procentiniais poperiais ir tt., vienu žodžiu lietuvių bankas jau veikia ir pasilieka tik jam lemti kuolaimingiausios ir kuogeriausios kloties.

(„Liet. Žin.")

## Korespondencijos.

### PHILADELPHIA, PA.

Labai malonu pranešti Amerikos lietuvių visuomenei, kad Philadelphijos lietuviai uoliai rengiasi kuogeriausiai priimti gerbiamus svečius iš Lietuvos, d-rą J. Basanavičių ir p. M. Yčą. Visi su didžiu nekantrumu laukia jų apsilankymo. Ir kaip gi nelaukti? — Juk čia atsilankys tas, kurs prikėlė musų tautą iš miego, kurs išleido pirmą lietuvišką laikraštį, kurs visą savo amžių pašventė Lietuvos bei lietuvių gerovei, kurs, galop, sulaukęs senatvės, neperstoja dirbti lietuvių vusuomenės labui, trokšdamas savo tautiečių tarpe praplatinti mokslą bei apšvietą.

Taip, d-ro J. Basanavičiaus vardą amžinai minės lietuvių visuomenė. Užtai, kaip malonu, kad ir mes, budami toli nuo savo teėvynės, galėsime pamatyti tą Lietuvos didvyrį ir išgirsti jo kalbą, jo žodžius. Užtiesa, tas garbingų svečių atsilankymas sudrutįs mus dvasioje, sužadįs prakilnius jausmus ir priduos spėkų pernešti visas gyvenimo sunkybes.

Bet mes žinome, kad gerbiamieji svečiai atsilankė Amerikon su prakilniausiu tikslu — rinkti aukas L. M. ir D. Dr-jų namams, t. y. Tautos Namams Vilniuje, kurie bus neišsemiamu lietuvių tautos mokslo ir dailės šaltiniu, kurie bus tikru priparodymu, kad lietuvių tauta ne tiktai atgijo, bet smarkiai žengia pirmyn kulturos keliu.

Taigi, Philadelphijos lietuviai, pasistengkime pasirodyti tikrais tėvynainiais, tikrais Lietuvos sunais — aukaukime tam prakilniam dalykui kiek išgalėdami; juk delei dolario-kito mes netapsime bėdinesniais, mes net nepajusime, o prisidėsime prie atlikimo švento darbo. Aš pilnai pasitikiu, kad **philadelphiečiai parodys savo galybę, savo prakilnumą**; jie taipgi, be abejo, panorės, kad ir apie juos su pagarba kalbėtų visi Amerikos bei tėvynės lietuviai. Taip, aš tikiu, kad daugelis čia įstos į L. M. Dr-jos narių-labdarių skaitlių, o dar daugiau, žinoma, nupirks sieksnių žemės tam lietuvių tautos rumui.

Čia turiu pridurti, kad Philadelphijos lietuviai su didžia panieka žiuri ant musų tautos priešų — ant trumparegių socialistų bei jų laikraščių.

Tautiečiai, sukruskim!..

**X. Y.**

### AMSTERDAM, N. Y.

Rugsėjo 18 d. garbingi svečiai iš Lietuvos, d-ras J. Basanavičius ir p. M. Yčas laikė čia prakalbas. Aš taipgi atvažiavau iš Albany, N. Y. pamatyti svečius ir pasiklausyti jų prakalbų.

Amsterdamiečiai verti pagyrimo už puikų svečių priėmimą. Pirmiausiai choras sudainavo porą tautiškų dainų, paskui vietinis klebonas, kun. Židinaviče puikiai pakalbėjo apie svečius, Lietuvos kilimą ir Tautos Namus Vilniuje. Paskiau perstatė publikai d-rą J. Basanavičių. Gerbiamasis lietuvių tautos gaivintojas labai aiškiai ir kiekvienam suprantamai išaiškino tikslą jųdviejų atvažiavimo Amerikon; žinoma, čia daugiausiai buvo kalbėta apie neapsakomą naudą lietuvių tautai Tautos Namų Vilniuje. Pasibaigus jo prakalbai, stebėtinai grąžiai uždainavo jaunų mergaičių choras.

Paskui pradėjo kalbėti p. M. Yčas. Jis daugiausiai kalbėjo apie mokslą bei apšvietą; gan plačiai apsakė apie V. Dumą Rusijoje ir apie caro paskutinįjį manifestą. Žinoma, kalbėjo jis ir apie kitus dalykus. Kalba jo kiek vienam labai aiški, suprantama ir maloni klausyti. Atsirado dutris vyrukai, kurie ko-tai purkštė. Merginos taipgi neramiai užsilaikė — tankiai girdėjosi kiknojimas, kas trukdė publikai ir kalbėtojui.

Kiek iš viso surinkta tenai aukų, negalėjau sužinoti. D-ras J. Basanavičius pasakė, kad nuo $1 iki $10 aukavo 113 ypatų, nupirkta 3 sieksniai žemės ir dar kiek smulkių aukų. Žinoma, aukos bus pagarsintos laikraščiuose.

Neapsakomai malonų ir gilų įspudį padarė ant manęs tie garbingi svečiai iš Lietuvos..

**Albanietis.**

### SCHENECTADY, N. Y.

Rugsėjo 19 d. atsilankė čia gerb. svečiai iš Lietuvos, d-ras J. Basanavičius ir p. M. Yčas. Susirinkimas atsidarė 8 v. vakare. Pirmiausiai į publiką prabilo Amsterdamo, N. Y. klebonas, J. Židinaviče. Paskui publikai perstatė gerbiamuosius svečius. Pasakęs trumpą prakalbą d-ras J. Basanavičius ėjo rinkti aukų; tada į publiką prabilo p. M. Yčas.

Atsirado tvarkos ardytojai bei lietuvystės priešai. Čia jie aiškiai parodė savo nesubrendimą ir niekšiškumą. Susirinkusieji su panieka žiurėjo ant tokio netikusio musų „cicilikučių" pasielgimo. **A. Dainiunas.**

### BOSTON, MASS.

Rugsėjo 21 d. čia apsilankė musų gerb. svečiai, d-ras J. Basanavičius ir p. Martynas Yčas. Prakalbos atsibuvo švento Augustino (parapija ar draugija?— Red.) svetainėje. Pirmiausiai vietinis klebonas kun. Žilinskas perstatė publikai gerbiamą d-rą J. Basanavičių ir keliais žodžiais apsakė apie jo nuopelnus ir darbus, atliktus ir atliekamus musų tautos labui. Čia apart ko kito buvo nurodyta, kad anuose sunkiuose laikuose d-ras J. Basanavičius išleido Prusijoj pirmą lietuvišką laikraštį „Aušrą", delei ko ji, ištiesų, galima pavadinti musų laikraštijos žiburėliu. Bostono lietuviai pagerbė d-rą J. Basanavičių atsistojimu. Paskiau kun. Žilinskas perstatė ir p. M. Yčą ir paaiškino apie tikslą, delei kurio svečiai pribuvo Amerikon. Čia vaizdžiai jis nupiešė didžią naudą ir svarbą Lietuvos Tautos Namų Vilniuje.

Bet štai prakalbėjo ir patsai gerb. d-ras J. Basanavičius, kuris smulkiau nupiešė Tautos Namų svarbą ir kokią jie loš rolę lietuvių tautos historijoje bei kulturiškame gyvenime. Iš viso buvo matyti, kad gerbiamas svetys buvo labai pavargęs, todel ir kalbėti negalėjo ilgai. Prieš aukų rinkimą buvo sugiedota „Lietuva tėvyne musų" kartu su D. L. K. Gedimino (?—**R.**) benu. Giedojo bažnytinis choras. Paskiau gerb. d-ras J. Basanavičius pradėjo rinkti aukas, o p. M. Yčas gražiai ir rimtai kalbėti. Iš viso buvo matyti, kad taį gabus kalbėtojas ir tikras Lietuvos tėvynainis. Jo balsas labai švelnus ir aiškus. Jis tarp ko kito kalbėjo apie Tautos Namus Vilniuje, apie lietuvių kalbą, apie lenkų pastangas trukdyti lietuvių kilimui bei jų kalbos tobulinimui ir tt.. Čia turiu pridurti, kad lietuviai neikiek neapsiriko išrinkę V. Dumon p. M. Yčą, žmogų baigusį su pagarba augštą juridišką mokslą, gerą tė-

# FELJETONAS

## Apie „Lietuvišką Politiką."

**Jonas**: Ei, konduktor — stop de kar! (Zurrr!—iššoka Jonas iš stritkario). Palauk, Andriau!

**Andrius**: Helo! Iš kur tu dabar čia iškritai?

J.: Važiuoju į Beach-Beach ir vežuos visą pundą laikraščių perskaityt... Man galva apsisuko nuo protestų ir protestų prieš protestus.

A.: Gerai. Ir mane pati išleido į laukus. Kad nori, važiuojam sykiu.

J.: Važiuojam, Andriuli. Kad žinotum, kiek aš turiu tau pasakyti, tai yra, kiek tu man turi paaiškinti iš musų „lietuviškosios politikos", kuri širuden siera užvirė! Pirmiausiai — New Yorko majoro Gaynoro mirtis...

A.: Gaynoras buvo vienas iš įžymiausių Amerikos žmonių ir pirmutinis New Yorko majoras vokietis-filosofas. Bet jis neturi bendro su musų „politike".

J.: Aš norėjau nuo ko kito pradėti... Jei tu mane pasukai tiesiai į „lietuvišką politiką", tai da trumpiau bus. — Štai, ve, žiurėk ką rašo musų taip vadinami „kairieji" laikraščiai...

A.: Duok še. A—a, **Kova, Pirmyn**... Ką čia tu mėlynu aluvėliu pabraukęs... Je, matau: protestas prieš Brooklyno komiteto protestą. Vis tai delei Liet. Mokslo Draugijos pasiuntinių. Skaičiau ir aš tų „kairiųjų" atsiliepimą. Jų protestas prieš protestą yra klynas, ir jei tą priimtume už jų paskutinį žodį, tai jų politika visai kreiva, ir tie laikraščiai vieton „kairiųjų" reiktų pavadinti „krei vaisiais".

J.: Smarkus krikštytojas!... Bet aš girdėjau kad tuli kriaučiai ir beveik visi musų socialistai tam **Pirmyn** atsiliepimui pritaria.

A.: Jei tuli kriaučiai ir tuli socialistai tam pritaria, tai tas dar nereiškia, kad taip turi ir taip turės buti. Tuom blogiau del jų, nes parodo, kad jie skubinasi pritarti kiekvienai klaidai ir kad mažai tevartoja savo blaivų sensą. Su tokiais taip atsitinka, kaip sako priežodis: „Aklas aklą veda — abu duobėn puola".

J.: Palauk! Čia priežodžių neužtenka. Išaiškink štai **Pirmyn** atsiliepimo riebius antgalvius. Sako, kad Brooklyno komitetas „kialdina visuomenę".

A.: Brooklynyo komitetas neklaidina nieko. Jis protestavo prieš užpuolimus ant Dr. Basanavičiaus ir p. Yčo, nes matė, kad šitie užpuolimai kenkia Liet. Mokslo Draugijai ir jos kulturiniam darbui. Jei kalbėti apie klaidini mą, tai ką daro **Pirmyn** ir jam lygųs sėbrai: jie drovisi viešai pasirodyti kulturos priešais, todel L. M. Dr-ją neva paremia, o jos pasiuntinius akmenimis mėto. Juk taį veidmainystė! Taip darydavo Rusijos chuliganai, kurie darė skerdynes vien delto, kad jiems pasitaikė sutikti ant gatvės žmones su barzdomis ir Izraeliaus gimnėje gimusius. Girdi, „mums jie nepatinka!" „jie musų priešai!"

J.: Bet **Pirmyn** sako, kad brooklyniečių protestas neteisingas, nes socialistų laikraščiai nedarę L. M. D. pasiuntinių blogesniais, kokiais jie yra. Štai yra tam tikri straipsniai.

A.: Brooklyniečių protestą pats Pirmyn užtvirtina ir pats iškiša dar sykį visus juokingus priekaištus: Dr. Basanavičius buvęs kunigų kandidatu Dumon, o p. Yčas pirkęs carui „ikoną" ir esąs karjeristas. Nebereikia didesnės veidmainystės! Juk Dr. Basanavičiaus tik kunigai ir nepriėmė Dumon. O jei p. Yčas pirko „ikoną", tai juk nei iš Mokslo Dr-jos nei iš socialistų, bet iš savo kišenės. Lietuvos valsčiai kiekvienas nusiperka „ikoną" ir raštinėje pasikabina. Kiek ten iš to bėdos? Juk ne iš „nobažnumo" tą daro valstiečiai ar p. Yčas. Ar bent musų socialistai nepasiliko „nobažnais" sargais katalikų tikybos nuo pravoslavijos! Tai bent butų juoko... O kaslink „karjerybės", tai kaszin kas didesnis karjeristas: ar p. Yčas, ar **Pirmyn** redaktorius...

J.: Štai sako kad tas protestas ir melagingas...

A.: Je, skaičiau. Jie melu vadina, kad p. Yčą žmonės išrinko Dumon. Esą, buvo valdžios apsunkinti rinkimai, tai delto taip atsitiko. Tegul bus ir taip. Bet kuo kaltas p. Yčas ar Liet. Mokslo Draugija?! Smarkųs musų socialistai rodyti kumščius rusų valdžiai ištolo ir mėtyti dumblais į pavienius žmones, kurie negali apsiginti. Jei Rusijoje buvo netikusi tvarka, tai reikia pirma tą tvarką patašyti. Kas ją pataisy? Nagi žmonės. Delto reikia pirma žmones apšviesti. Jeigu musų žmonės ikšiolei dar neapsišvietė ir geresnės tvarkos neįvedė, tai čia juk nei p. Yčo nei Mokslo Draugijos kaltė—tą gali bile paikšys suprasti. Tik musų „politikieriai" dar jokiu budu to nesuima į galvą. Be abejonės musų socialistams pikta, kad Dumon ne jų partijos žmogų išrinko, užtai jie kitos partijos išrinktą žmogų purvais mėto. Man čia prisimena vienas kurjezas. Anądien einu palei Ross gatvę, ant kurios stovi įtaisyta dailus krutomųjų paveikslų teatras. Ant stiklinių durų stovi paauksintas parašas: „Neįleidžiame vaikų jaunesnių per 16 metų". Žiuriu, kad lygiai ant skaitlinės „16" išmušta skylė ir net visos stiklo durįs suaižėję. Pasirodė, kad vaikai iš keršto su akmeniu išpiškino tą jiems neapkenčiamą skaitlinę. Taip daro ir musų „politikieriai"-vaikai.

J.: Ką tu sakysi, kad jie protestą vadina veidmainingu!

A.: Aš pirmai nurodžiau, kas yra didesni veidmainiai. „Politikieriai" iš **Pirmyn** rugoja, kodel brooklyniečiai, girdi, tada neprotestavo, kai atžagareiviai šmeižė socialdemokratus. Kur Paryžius, kur Blusynė!... Jeigu socialdemokratai šmeižė kitus, o anie atsilygino socialdemokratams, tai ir čia jiems rodos yra kaltas p. Yčas ir Mokslo Draugija. Jie norėtų kiekvieną į savo partiviškas kaverzas įtraukti ir šitą stato net augščiausiu darbu už musų visos tautos kulturinį reikalą, kaip Lietuvių Tautos Namas! Tai nirzučiai-šeškai narsaus levo kailiu prisidengę. Kodel jie nevažiuoja Lietuvon parodyti savo galybę?

J.: Bet tu žiurėk kad jie brooklyniečių protestą vadina „politišku humbugu". Ką tas reiškia?

A.: Kas serga gelta, tam viskas geltonu atrodo. Jie, tai yra musų „politikieriai" iš **Pirmyn**, iškasė negirdėtą vilką: girdi su šituo protestu brooklyniečiai kėsinasi socializmui užkenkti. O kokiu budu? Gi tokiu, kad peikia **Kovos** ir **Laisvės** taktiką. Socializmas ir tuodu laikraščiai yra jiems taip šventai surišti, kaip kunigai su Dievu. Ar tiedu laikraščiai yra taip neklaidingi, kaip ir popiežius? Jeigu musų socialistai taip tiki, tai jie lygųs fanatikai su uoliausiais klerikalais. Taip sveiku protu pašvietus matome „politišką humbugą" nekur kitur, kaip ant to tako, kuriuomi žingsniuoja užsimerkėlis **Pirmyn**.

J.: Užbaigkime tą „studiją' su paskutiniu užmetimu: jie sako, kad tas brooklyniečių protestas net kenkiąs Liet. Mokslo Draugijos sumanymui.

A.: Yra tai vienas iš smailiausių kriukių, kuris ištraukė aikštėn musų kvailučius „politikierius" ir parodė, kiek toli jų subrendimas nubėgęs. Jie aiškiai pasakė, kad jis atliko tą piktų ir kvailučių Zoilų darbą — girdi, **„mes atšaldėm visuomenę, kad Tautos Namui neaukautų"**. O kodel? Gi todel kad tautiečiai pasiuntinius priėmė. Visos buta bėdos, kad Dr. Basanavičius ir p. Yčas ne pas socialistus pirmiau užėjo!... — Man nesmagu, kad aš čia tau išsitariau keletą aštrių žodžių apie musų „politikierius". Tečiaus pakol jie klaidina prastučius žmoneles, sėja vėjus, drumzdžia audras po kaušą, pjudo žmones vienus su kitais — juk negalima tylėti nesijuokus.

J.: Tfiu! Iš tikro košeliena.— Beje, jie vis remiasi ant Lietuvos laikraščių, kaip tu...

A.: Žinau, žinau ką tu sakysi. Kiekvieną ištrukusę kiaulaitę, kuri išknisė kieno nors bulves, musų „politikieriai" vejasi paskui, patįs knisa ir rėkia: tai ne mes, tai „Lietuvos Ukininko" ir „Lietuvos Žinių" kiaulaitės! Mes esame labai geros širdies žmonės ir čiučiuojame-auklėjame Lietuvos laikraščius, bijome, kad vėjas ant jų nepustelėtų, nes maskolių valdžia juos kamuoja. Tečiaus, kas davė tiems laikraščiams tiesą, kad mes jų nesulygintume su musų „skandal-mongeriais", tokiais, kaip **Keleivis**,

vynainį ir gabų kalbėtoją. Užbaigdamas savo prakalbą gerb. M. Yčas palinkėjo Bostono lietuviams geriausios kloties ateityje.

Prakalbos ir aukų rinkimas užsibaigė 5 v. po pietų. Kiek ištikro surinkta aukų, nežinau. Iš paviršutinio apskaitymo girdėjau, kad liko surinkta apie $1,200. Stambesnes aukas davė šios ypatos: kun. Žilinskas — 100 dol., Ceplikas — 100 dol., šv. Kazimiero draugija — 50 dol. ir tt. Publika laikėsi ramiai, kas parodo, kad visi norėjo girdėti gerb. svečių prakalbas ir tuom išreikštie jiems savo pagarbą.

Nors kai-kurie musų „šviesos'' platintojai trukdė tam sumanymui, bet lietuvių visuomenė su panieka pažvelgė ant tokių niekšų ir pasistengė paremti tą prakilnų dalyką. Žmonių susirinkiman priėjo pilnutėlė salė — aš nėsu nei ant vieno susirinkimo So. Bostone matęs tokios lietuvių minios. Garbė jums Bostono lietuviai!

Negalima nepaminėti ir apie kun. Žilinsko pasišventimą tam darbui. Jis laike mėnesio kiek galėdamas agitavo ir ruošė žmones tinkamai pasitikti gerbiamus svečius ir pagal išgalės aukauti Tautos Namams Vilinuje. Kun. Žilinskas kas šventadienį iš sakyklos ragino žmones prie aukų ir aiškino Tautos Namų reikšmę lietuvių gyvenime. Tas jo pasišventimas, tas jo triusas nepražuvo, bet atnešė gausius vaisius. Tokį jo uolų veikimą su pagarba paminės lietuvių laikraštija, lietuvių visuomenė... Tas jo pasišventimas tautos reikalams bus visiems pavyzdžiu ir paraginimu. Mes gi iš savo pusės velijame gerb. kun. Žilinskui geriausios kloties ateityje ir trokštame, idant jis veiktų panašiai lituvių tautos labui ir ateityje!... Garbė Tau prakilnus tėvynaini!...

**Dainų Mylėtojas.**

### PHILADELPHIA, PA.

Kaip jau žinoma Amerikos lietuvių visuomenei, mes šv. Jurgio parapijos lietuviai vedame karštą kovą su savo klebonu, kun. A. Miluku. Mes esame pasiryžę kovoti iki tol, kol kun. A. Milukas liks išdangintas iš musų parapijos. Mums labai skaudu, kad taip bereikalingai aikvojamos musų spėkos, kad taip demoralizuojama lietuvių visuomenė. Kada tas viskas pasibaigs, nežinia, nes kun. A. Milukas vis dar laikosi ir žada nenusileisti.

Matydami, kad kitokio išėjimo nėra, pasiryžome tai kovai panaudoti streiką. Štai rugsėjo 21 d. turėjome visuotiną parapijos susirinkimą ir **apšaukėm visuotiną parapijonų streiką.**

Streikas apsireikš tame, kad nė vienas parapijonas neturi eiti į savo bažnyčią ir kreipties su kokiais nors reikalais pas kun. A. Miluką. Jeigu žmonės supras tą dalyką, jeigu jie ant viso pažvelgs plačiau, jeigu jie panorės greičiau sulaukti parapijoje tvarkos ir ramumo, tai jie laikysis vienybėje, pildys minėto susirinkimo nutarimą — tada, žinoma, tą kovą mes greit išlaimėsime...

Labai but puiku, kad richmondiečiai pasirodytų žmonėmis su protu, o ne paprasta banda. Pamatysime, kas iš to viso išeis.

**Putinas.**

### TAMAQUA, PA.

Pribuvus svečiams iš Lietuvos buvo ir čionai manyta parengti prakalbas ir užkviesti d-rą J. Basanavičių ir atstovą M. Yčą. Bet pakėlus tą klausimą parapijos susirinkime, tai vos dvi ypatos tam pritarė: kunigas ir parapijos sekretorius. Paskui buvo manyta paraginti šv. Petro ir Povylo dr-ją, kaipo vieną iš geriausiai pasiturinčių. Bet ir čionai buvo sutikta tas pats. Nė vienas draugijos narys nepristojo, idant dr-ja paskirtų kiek iš savo iždo pinigų Tautos Namams Vilniuje.

Nieko geresnio ir negalima tikėties iš čionaitinių lietuvių, kadangi retas katras skaito lietuvišką laikraštį. Yra čionai septyni lietuviški karčiamninkai, bet iš tų vos du skaito lietuviškus laikraščius, kuriuos nesenai čionai buvęs agentas įkalbėjo užsirašyti. Kiti lietuviški biznieriai nepriguli nei prie lietuvių pašalpnių dr-jų; jie greičiau rašosi prie amerikonų „Bull Moos'' arba slavų „Bratstvo''.

Lietuvių čionai yra apie 117 šeimynų, o kiek yra pavienių, tai tikrai negaliu pasakyti. Bet išviso lietuvių čionai gali buti suviršius trįs šimtai. Turime dvi pašalpines draugijas: šv. Petro ir Povylo dr-ja turi apie 70 narių, dr-stė D. L. K. Vytauto turi 40 narių, SLA. kuopa turi gal apie 12 narių. Ši pastaroji turi savo kningyną, bet į kningyną lietuvišku laikraščių pareina vos vienas egz. „Laisvės''. **P. B.**

### MONTELLO, MASS.

Streikas W. W. Cross. Co. užsibaigė po sunkios trijų mėnesių kovos 15 rugsėjo, 1913 m. Streikas liko pralaimėtas; nors darbininkai gan solidariškai laikėsi, bet buvo nepraktiškai jie organizuojami. Kada pradėjo organizuoti mus prastus darbininkus, o mechanikai apie tai nieko nežinojo, nes jų niekas nekvietė, idant sykiu stoti į kovą. Mus organizavo vietiniai socialistai, kuriems daugiaus niekas nerupėjo, kaip tik įgyti vardą. Jie visai nepažino industrialinės unijos principų, delei ko jie ir įtraukė mus į varginga padėjimą. Kada apie darbininkų ogranizavimąsi sužinojo Cross Co., ji tuoj atleido nuo darbo tuos, kurie dar nebuvo prisirašę prie I. W. W. organizacijos. Tada tie musiškiai „gizeliai'' nebežinojo, ką daryti. Jie tada pradėjo jieškoti I. W. W. unijos organizatorių ir surado C. F. Howardą, bet ir tas nieko negalėjo pagelbėti, nes mes streikieriai susidėjome iš lietuvių ir lenkų, nesenai pribuvusių iš tėvynės ir nemokančių angliškos kalbos. Tada mes pradėjome jieškoti draugo L. Grikšto, kurio ir susilaukėme. Kada pribuvo draugas L. Grikštas, tai jis mus prirašė prie I. W. W. organizacijos ir išaiškino jos principus. Sudrutino mumise solidariškumą ir mes visi lietuviai ir lenkai palikome lygus broliai. Pamokino mus, kaip reikia pildyti pikietninkų pareigas ir kaip streikuoti. Bet ant nelaimės jis negalėjo pas mus buti ilgiau, nes turėjo grįžti į Ipswich, Mass., nes tenai buvo jo teismas už laikymą prakalbų streikieriams. Liko nuteistas ir išgabentas Salemo kalėjiman, kur prabuvo daugiau, negu dvi savaiti pakol jį paliuosavo. Tada drg. L. Grikštas vėl pribuvo į Montello rugpjučio 5 d. ant prakalbų, bet jau streiką rado pairusį.

Tiktai eidamas per stubas surado 6 streikierius; jis rengė prakalbas du sykiu į savaitę: utarninkais ir pėtnyčiomis. Publikos atsilankydavo tukstančiai su didele priejauta, ką liudija gausios aukos streikieriams — po 30, 40, 50 dolarių. Laike prakalbų jisai išaiškindavo principus I. W. W. organizacijos, taip kad publika visados buvo užganėdinta iš drg. L. Grikšto prakalbų; buvo kalbama lietuviškai, lenkiškai ir angliškai. Streikieriai taipgi buvo juom užganėdinti, nes draugas L. Grikštas išsiuntinėjo atsišaukimus į draugus socialistus Amerikoje, reikalaudamas materiališkos ir morališkos pagalbos. Streikas ėjo gana pasekmingai iki rugsėjo 7 d. ir tikėjomės, kad laimėjimas bus mus pusėje. Bet tie negeistini socialistai, kurie mus išvedė į streiką, pasidarė priešais, surengdami muštynes ant visuomenės susirinkimo rugsėjo 7 d., kada žmonės buvo susirinkę visai ne ant streikierių nitingo. Rugsėjo 3 d. streikierių susirinkime buvo nubalsuota, idant nedėlioje, rugs. 7 d., norintieji išgirsti apie abiejų lyčių draugijos svarbą, atsilankytų ant prakalbų 2½ val. po pietų. Minėtą dieną atsilankė gana skaitlingai publikos, o labiau moterų ir merginų. Draugas L. Grikštas atidarė susirinkimą, paaiškindamas, kad Howardas nepribuvo.

Tai vienas iš socialistų pradėjo protestuoti prieš mitingą. Tada L. Grikštas, nulipdamas nuo krėslo, pasakė tam draugui, idant jis išaiškintų savo numonę publikai. Kitas socialistas, streiko kasierius, Aleksandras Vaitkus kirto Grikštui per žandą. Kilo sumišimas; susirinkusieji puolė tuoj ant Vaitkaus, bet Grikštas sustabdė trukšmą ir delei užklupusio lytaus prašė publiką eiti į socialistų svetainę, idant užbaigti paskirtą darbą. Suėjus svetainėn drg. L. Grikštas prašė publikos, idant išsirinktų tvarkos vedėją. Visuotinu susirinkusiųjų balsavimu liko išrinktas L. Grikštas pirmininku, o St. Stankus pagelbininku. L. Grikštas, užėmęs pirmininko vietą, prašė publikos, idant ramiai užsilaikytų susirinkime.

Tada vienas iš socialistų pareikalavo, kad butų perskaitytas pereitų diskusijų protokolas. Pirmininkas paaiškino, kad ne tam šiandien yra sušauktas mitingas, — vien tik geidžiama suorganizuoti abiejų lyčių draugiją. Tada nekurie karštuoliai socialistai pradėjo protestuoti prieš pirmininko paaiškinimą, reikalaudami, kad butų išdiskusuota, ar reikalinga sutverti naują vyrų ir moterų draugystę. Pirmininkas užklausė publikos, ar leisti per diskusijas. Publika pritarė, idant butų išdiskusuota. Kada pirmininkas pranešė, idant tie, kas nori diskusuoti, pakeltų rankas, tai keturi socialistai užsiregistravo, bet vietoje diskusuoti paskirtoje temoje, pradėjo plusti ant draugo Grikšto ypatos, prirodydami, kad jis yra iš visų draugysčių ir iš socialistų partijos prašalintas.

L. Grikštas, kaipo pirmininkas, norėjo patėmyti, kad diskusijos vedamos ne toje temoje, kurioje buvo paskirta. Tada Balionis išpludo tokiais žodžiais draugą L. Grikštą, kuriuos net negalima minėti. O Vaitkus prirodė, kad Grikštas nuo streikierių ir Howardo likosi prašalintas iš Brocktono ir iš tos priežasties kirto jam per žandą su velnio pagunda. Likosi uždarytas susirinkimas per tuos kelis socialistus.

Pasikalbėjimas apie G. ypatą likosi atidėtas ant sekančio susirinkimo, idant tie karštuoliai prirodytų jogei Grikštas yra tuomi, kuomi jie jį išvadino. Ant sekančio susirinkimo Grikštas pribuvo su dokumentais, darodyti, jogei jis yra tikras unijos ir socialistų partijos sąnarys ir turi paliudijimą iš streikų, kuriuose jis dalyvavo už darbininkų reikalus. Dokumentai buvo perskaityti publikai ir pasirodė, kad apšmeižimas Grikšto ypatos yra melagingas. Tie socialistai, matydami, kad jų melagystės surastos, tuoj apleido susirinkimą. Leista per balsus kas tame kaltas. Publika išreiškė panieką tokiems socialistams, kurie tarnauja kapitalistams, o ne darbininkų klasei. Liko nutarta tą dalyką pavesti L. S. S. 17 kuopos teismui, idant jos sąnariai, budami tikrais socialistais, pasirupintų surasti budą ir socialistų partijos principus, o tada žinos, ką daryti su tokiais draugais.

Mes streikieriai liudijame, kad tas viskas yar teisybė; išskiriant drg. L. Grikšto gerus darbus, nieko blogo negirdėjom ir nemanėm. Todel mes streikieriai velijame jam energijos ir pasišventimo ginti reikalus darbininkų klasės ir ant tolesnio laiko.

Mes sąnariai 31 lokalo I. W. W. unijos užprotestuojame prieš melagingas korespondencijas, tilpusias „Kovoje'', „Laisvėje'' ir „Keleivyje''.

Streikas likosi užbaigtas rugsėjo 7 d. Norint mes nieko nelaimėjome, išskiriant vargą, bet vienok per prakalbas turėjome progą pažinti, kas priverčia streikuoti ir kokiu budu galime pasiliuosuoti iš alginės vergijos. Atskaitos negalime išduoti, nes musų kasierius A. Vaitkus neduoda mums visų dokumentų ir pinigų. Kaip viršuje minėjome, jis buvo pirma musų vadovu, o dabar pasidarė musų priešu.

**Tariame širdingą ačiu visiems draugams už aukas.** Atskaitą paliekame ant kasieriaus sąžinės.

Todel, matydami šmeižiant drg. Grikšto ypatą visuose laikraščiuose, negalėjome užtylėti, žinodami jo darbštumą ir pasišventimą darbininkų klasei nesigailint savo spėkų ir energijos. Jis mums surado daug šunybių kapitalistų ir tokių negeistinų žmonių, kurie po priedanga raudonosios vėliavos tarnauja kapitalistams, parduodami mus vargšus kapitalistų išnaudojimui.

Šiuomi liudijame 31 lokalo I. W. W. sąnariai pasirašydami savo vardus ir prispausdami organizacijos antspaudą.

(Antspaudas)

Sekretorius **S. Sleinis,**
Pirmininkas **J. Mach,**
Sąnariai lokalo:
**Juozas Lukošonis,**
**Wilimas Shatkus,**
**Joseph Žemaitaitis.**

**Nuo redakcijos.** Šiuomi klausima užbaigiame ir vietos ginčams bei pasiaiškinimams neduosime.

### ATHOL, MASSS.

Rugsėjo 14 d. Lietuvos Sunų Draugystės susirinkime buvo skaitytas laiškas nuo d-ro J. Basanavičiaus ir p. Martyno Yčo, L. M. ir D. Draugijų atstovų. Perskaičius laišką, visi nariai nutarė kviesti atstovus pas save; tiktai trįs atsirado „Kovos'' šalininkai, kuurie priešinos, sakydami: „Kam mums čia juos kviesti; geriau sumetę kiek aukų stačiai Vilniun pasiųskime''. Bet tie nagabai nieko nepešė. Draugija iš savo iždo paskyrė $10.50 sieksniui žemės ir išrinko komitetą, kuris pasirupįs svečių pakvietimu bei priėmimu.

Tą pačią dieną ir Aušros Vartų Draugystė turėjo ekstra susirinkimą apsvarstymui klausimo kaslink gerb. svečių; susirinkusieji, minėtos draugijos nariai, nutarė užkviesti svečius pas save ir tam tikslui iš savo pusės išrinko komitetą, kuris susivienijęs su L. Š. Draugystės komitetu išvieno pasidarbuos kaslink to viso reikalo. Dar girdėjau, kad ir šv. Kazimiero Blaivininkų Draugija paskyrė $10.50 sieksniui žemės delei Tautos Namų Vilniuje, o taipgi S. L. R. K. A. vietinė kuopa; darbuojasi pavienios ypatos rinkdamos aukas Tautos Namams Vilniuje: vaikščioja po namus ir renka aukas, kad atvažiavus turėtų jau ką paduoti. Kaip matome, Athol'io lietuviai irgi nenori pasirodyti atskilusiais nuo savo tautos; jie noriai sutinka kiek galint aukauti tam labdaringam tikslui — Lietuvių Tautos Namams Vilniuje.

**A. K. L—s.**

### LAWRENCE, MASS.

Rugsėjo 21 d. draugysčių delegatai pobažnytinėj svetainėj laikė susirinkimą. Štai kas liko nutarta kaslink priėmimo garbingų svečių iš Lietuvos, d-ro J. Basanavičiaus ir p. M. Yčo.

1) Išrinti 4 vyrus, kurie sutiks svečius stotyje;

2) paimti orkestrą, kuris griežtų kalbų pertraukose;

3) pakviesti chorą po vadovyste p. M. Paulukaičio.

Apart to, p-lė A. Simonavičiutė pasižadėjo padeklamuoti „Svečiai iš Tėvynės''.

Buvo svarstyta ir kiti dalykai, bet visų mintis buvo nukreipta ant svečių bei Lietuvos reikalų. Visi pasirodė esą tikrais tėvynainiais.

Čia turiu paminėti, kad „Birutės'' klubo sąnarės taisosi tautiškus rubus, kuriuose visad žada eiti į balius. Daugelis lietuvių net nežino, kas tai yra tautiški rubai; dabar visi turės progą susipažinti. Reikia išreikšti toms lietuvaitėms pagarbą ir pagyrimą už tokį puikų sumanymą.

Pastaruoju laiku musų jaunimas noriai pradeda skaityti lietuviškus laikraščius. Labai pas mus prasiplatino „Vien. Liet.''; ypač jaunimui patinka spausdinamas „V. L.'' veikalas — „Kuprelis''. Žinoma, skaitomi čia ir kiti lietuviški laikraščiai, bet kas gau na skatyti „V. L.'' kartą, tai jau niekados nenori su ja persiskirti.

Galop turiu paminėti labai svarbų apsireiškimą tarpe musų jaunuomenės — vis daugiau ir daugiau randasi lietuvystės platintojų, tikrų tėvynainių. Galima tikėties, kad už kiek laiko turėsime gerų veikėjų ant lietuvių tautiškos dirvos. Taip, musų jaunuomenė gerbia savo šalį, ty. Lietuvą... **Svečias.**

### WORCESTER, MASS.

Čionai tarpe lietuvių labai prasiplatinęs girtuokliavimas. Bet tai juk paprastas dalykas, — paprastas, o kartu ir baisus. Ypač blogai, kad pas mus pradėjo girtuokliauti ir merginos.

Rugsėjo 20 d. viena lietuvaitė ką-tik nesutiko amžiną atilsį. Ji buvo dikčiai pritraukusi svaigalų ir nelaukdama kol galutinai sustos karas, mėgino į ji išokt, bet pargriuvo ant žemės ir tik-tik nepapuolė po tekinių. Baisu buvo į ją žiurėti: susivėlusi, visa baisiai purvina, rubai sudraskyti — paskutinė miesto valkata. Gėda musų merginoms-lietuvaitėms taip prastai elgties... **Beržas.**

### HAVERHILL, MASS.

Kaip kitur, taip ir čia, randasi įvairių pažvalgų žmonių. Daugiausiai yra katalikų-tautininkų, paskui seka socialistai ir laisvamaniai. Iš draugysčių galiu paminėti sekančias: šv. Kazimiero, šv. Juozapo, D. L. K. Gedimino Klubas, Moterų Draugija, o taipgi susivienijimų kuopos. Turime taipgi valgomų daiktų kooperativinę krautuvę. Nesenai liko čia sutverta lietuviška parapija; jau ir kunigą turime ir galima manyti, kad ir lietuvišką bažnyčią greit turėsime. Tik gaila, kad ją mano pavesti vyskupui; ji kainuos apie $12,000.

Abelnai imant, lietuviai čia gyvena gan blogai; daugiausiai jie susispietę ant River gatvės; visur matosi baisus sukimšimas ir nešvarumas; o kartu apsireiškia ir girtuokliavimas. Daugiausiai lietuviai gyvena kaiminystėje su žydais ir italais.

Giliausiai girtuoklystėje paskendę karštieji katalikai, nors iš socialistų randasi keletas, kurie labai mėgsta tą prakeiktą skįstimėlį.

Pas musų moterėles galima pastebėti vieną blogą apsireiškimą. Gimus pas kurią jųjų kudikiui, susirenka pas ją kaiminkos ir girtuokliauja kiek telpa, visai užmiršdamos apie savo namus, vaikus ir kitas priedermes. Taip laike paskutinųi keturių metų tapo trįs kudikiai suvažinėti ant geležinkelio, o vienas nuskendo Merrimack upėje. Šis paskutinis, keturių metų vaikas, prigėrė rugsėjo 15 r. Tai vis tamsumo ir apsileidimo aukos. Kelios savaitės atgal čia liko sutverta TMD. kuopa iš 13 sąnarių; velytina jai geros pasekmės tarpe musų miestelio lietuvių. Rugsėjo 25 d. laukiame gerb. svečių d-ro J. Basanavičiaus ir p. M. Yčo. Pasistengsime pasirodyti, kad esame tikrais lietuviais **Haverhillietis.**

### DETROIT, MICH.

Daug yra čionai dirbtuvių, kur darbai labai silpnai eina; žinoma, restoranuose, hoteluose, prie namų statymo ir ant dokų darbai eina gan gerai. Taip kitose dirbtuvėse dirba tik 3—4 dienas per savaitę, o kai-kur tai visai darbininkus nuo darbo atstato. Bedarbių armija šiuom kartu labai-labai skaitlinga. Daugelis išvažiuoja į kitus miestus, bet randasi ir tokių, kurie jau 3—4 mėn. jieško darbo, o vis jo neranda.

Taigi, nepatarčiau savo tautiečiams važiuoti Detroit'an, nes dabar pas mus labai blogi laikai.

**A. J. Našlaitis.**

### BAY CITY, MICH.

Nors miestelis nedidelis, bet užtai jis stovi gražioj vietoj. Dirbtuvių čia mažai. Svarbiausioji darbo vieta — tai angliakasyklos. Bet šiemet angliakasyklose irgi blogai su darbais. Prabėgus vasaros laikui, buvo pradėję dirbti — visi manė, kad jau bus gerai. Tik rugsėjo 15—16 dd. prasidėjo streikas. Nežinia, kas bus toliau. Dauguma lietuvių mano važiuoti į kitus miestus. Šiuomi patariu visiems nevažiuoti į šitą miestą darbo jieškoti. **Angliakasis A. S.**

### SO. OMAHA, NEBR.

Laiks nuo laiko ir čion atsilanko „šviesos'' platintojai. Išpradžios žmonės apsidžiaugia susilaukę tų „mokslo vyrų'', ir tik paskui, kada pasijunta prigautais, apgailestauja savo lengvatikystę. Kelioliką mėnesių atgal, buvo čion atsilankęs tulas K. S., kuris garsinosi esąs visų laikraščių agentu, o kartu ir apšviestos platintoju. Negalėdamas apdum-

---

**Laisvė, Kova** ir kitais šito paties kirpimo?... Kas kenkia musų kulturos darbui, tas pats save nužlugdo visuomenės akyse. Anie laikraščiai kaip tik ir padavė progą kenkti Lietuvių Mokslo Draugijai, ir šito musų kulturos historija jiems neužmirš!... — Apskritai pas mus iškila ir dar iškils tokie nelemti nesusipratimai, pakol neapsišvies musų pati visuomenė ir pakol ją klystkeliais vadovaus tokie „politikieriai'', Vištyčio, Nemenčino ir Radutės pagimdyti. Tokie užkabaryj augę „vadovai'' tik rėksmu save šildo. Protas jų dar neveikia o iškišamos jų neva „idėjos'' yra tik ant vandens mėnesiena... **S.**

J. ŠEINIUS.

# KUPRELIS

## Apysaka.

mane tau atiduoti? Kaip manai?

— Abejoju, — atsakiau aš.

— Ko tenai abejoti. Taip visados esti. Nepykti gi žmogui visą savo amžį.

— Gek mat. Bet...

— Bet?

— Bet gali prisieiti labai ilgai laukti.

— O kas?...

— Man sunku vienam gyventi. Vienas, vienas ir vienas!

— Tiesa, — atsiduso. — Vienas ir vienas...

— Aš laukiu, sesele, kad greičiau, kad greičiau, o laikas bėga, bėga kaip upelyj vanduo. Norėčiau tave visados jau čia matyti. Norėčiau tavo gamintą-virtą valgyti, tavo siutą dėvėti...

Kažin kodel rodėsi man, kad aš turiu savo delne mažą paukštytę. Ji sėdi, regis, ramiai, o širdelė deltog tinksi-tinksi. Iškėsk tik delną, ji purpt ir nuskris.

— Ger mudviem ir taip negerai? — klausia ji paslaptingai, švelniai. — Manai, kad paskum bus geriau? Žinoma, bus gerai, bet jau ne taip, kaip dabar. Kada mes jokių rupesnių-vargų nepažįstava; tarytum jų ir nebuta. Taip kurkas geriau. Tada jau aš busiu motere, arba boba, tu vyras, arba diedas. Bobutė ir diedulis! Va! kaip negražu, — pasipurtė lyg nuo šalto vandens. — Ger blogai, kad aš esu jaunytėlė mergelytė, o tu bernužėlis, jaunikaitis? Kokie tie žmonės nesuprantnųs; ypač kad veda taip anksti. Pats jaunumas žydi, o jie sau galą daro. Keista... Juk galima ir taip draugauties ir mylėties.

Pritruko šnekos. Tylom sėdėjova. Ji glostė man galvą, kedeno plaukus. Aš gaudžiau jos pirštus. Bet taip vis išpalengvo, neskubiai.

Kambaryje, kaip visados, buvo tamsu. Palės cypė pavolyj. Pasuoliais bėginėjo. Drąsu joms buvo, katė nesergėjo.

Tiktai girdžiu, sučežėjo staigu kas. Pelės, tarytum paberti žirniai, subėgo iš visų kertelių palovin. Prigudo tenai.

Apsidairiau. Niekur nieko. Tiktai kampai, kaip kokios nakties akis, juodavo. Nemirkčiojo, lyg matė ką.

Už valandėlės vėl sučežėjo. Bet jau arčiau, prie mano kambario durų. Pirma neaišku buvo, kokioje vietoj. Matyties, kad kitame kambaryje slapstėsi kas-nors.

Vargonininkų butai esti, paprastai, tik iš dviejų kambarių. Pirmame, tuojau iš priemenės, stovi, žiemą, krikšto skobnelis; jan užeina žmonės tai apšilti, tai atsigerti, tai su kokiuo-nors reikalėliu prie „pono vargamistros"; tas kambarys esti, kaip kiekviena sodietiška grinčia. Kitas trupučį geriau išduoda. Pabaltintas šiek tiek, su grindimis, nuo dantų sopėjimo. Jame stovi senas, išklebetuotas fortepijonas (pas mane buvo naujas, geras), keletas išgverusių kedžių ir medinė lova, su braškančiomis-traškančiomis lentomis. Keletas prakiurusių paveikslų kari. Kampe trikojis skobnelis. Ant jo nuo baudžiavos laikų surudiję gaidos... Pas mane, žinoma, viskas ne taip buvo. Nesulyginant geriau. Ir grindįs buvo geros, ir sienos lygios-baltos, ir skobnelis nešlubuojąs ir gaidos naujintėlės. Ištaisiau atvažiavęs.

Taigi klausovos, ausis suglaudę. Ji taip-pat užgirdo. Tik nieko man nesako.

Sugriebiau degtukus kešenėje ir čirkšterėjau umai.

Gi pamatėva bestovinčią tarpdurėje mergiotę! Ji nusigando ir, kaip viesula, išmušė pro duris Nei apžinti nebuvo galima.

— Gal tai Julytė mane atsekė?—nusiminė Kazė. — Bus dabar man pirtis! Sugavo jau!

— Man rodosi, kad ne ji. Čia didesnė, tokia druta. Taip kas, — raminau ją.

— Visviena, blogai. Gal da mudviejų šneką girdėjo. Paleis, išplepės... Jau ir taip apkalbinėja.

— Nejaugi?! — pašokau nuo kedės.— Aš maniau, kad da niekas nieko nežino, kad da tylu apie mus. Tėvai gek tavo, kad ir nekenčia manęs, negali šmeižti?

— Ne jie, bet žmonės.

— Iš kur gi žmonės žino?

— Jiems daug nereikia, jie uosles geras turi, užu mylios suuodžia. Jei ko netenka, tai savo dešimteriopai prideda. Ar nežinojai?

— Nesitikėjau.

— Tai įsitikinsi. Matyt da žmonių nepažįsti, negyvenai tarp jųjų. Pagyvensi, pasakysi...

— Bet tai greičiausiai bus mano tarnaitė, — švysterėjo man galvon mintis. Nuo širdies lyg kas nusmuko. Visgi geriau ji, negu kas kitas. — Ji sugrįžo iš sodžiaus ir inėjo, mudviem nepatrikus. Na paskum, žinoma, jai buvo indomu išgirsti, ką šnekavos. Antgalo parupo ir pažiurėti.

— Tai prisakyk jai, susimildamas, piktuoju ar geruoju, kad ji miestelyje, sodžiuje nepradėtų plepėti, savo draugėms-davatkoms pasakoti, — nerimastavo Kazė.

— Gerai. Aš inprašysiu. Nepanašu, regis, kad ji imtų savo poną šmeižti, visaip apkalbinėti.

— Kažin, ar ji tokia. Davatkos neperlauši. O jos visos, kaip lazda brauktos, lygios. Kiekviena vien tam ir sutverta.

— Ji, tarytum, kitokia...—susimąsčiau.

— Duok, Dievė.

— Da nieko blogo nepadarė.

— Bet da kažin ar ji? Gal taip kokia? — vėl pradėjo abejoti Kazė.

— Ji tai ji, — tvirtinau aš, pats gerai savo tvirtinimu netikėdamas.

— Aš taip buvau išsigandusi, kad širdis da ir dabar šokinėja, — ėmė kiek liuosiau ji apsakinėti. — Maniau, kad kudriai, ar kas. Toks vėlus laikas. Ką gi, galėjo ineiti. Gal da durįs nebuvo uždarytos.

— Tur-but, — pritariau.

— Ir tu, matyt, nemenkai išsigandai. Aš jaučiau, kaip krupterėjai... Na, nieko, tiek to, kad tiktai žmonės da blogiau neimtų šnekėti. Nors nėra ko labai bijoti, vienok nemalonu, kaip šunįs loja. Šuniui tai nors duonos pluta gali gerklę užimti, o žmogui nieku — jis los ir gana.

— Geriau deltog butų greičiau vestuves padarius; ir žmonės neturėtų ko loti, ir tavo tėveliai nesierzintų, viskas aprimtų, — prašnekau lyg į ją, lyg į save, lyg į tolį, ir bijodamas ko. Taip tyliai, nedrąsiai, tarytum privengdamas užkliudyti ką.

— Žinoma, — sutiko ji da tyliau. Galvelę nuo peties atkėlė ir atsitraukė.

Neilgai laukusi ir išėjo. Palydėjau ją pakluoniais. Nešnekėjova nieko. Tik „sudiev" sakydama paklausė, linksmai taip:

— Kažin kas mane namie laukia?...

### XX.

Sugrįžęs radau tarnaitę jau parėjusią. Rengėsi gulti ir poterius šnabždėjo. Į mane nei nežiurėjo, rodėsi. Bet vos nusigrįšiu, girdžiu, šypsosi. Atsigrįšiu, vėl nieko: šnabžda-poteriauja.

— Tai josios buta, — pagalvojęs nusprendžiau. — Aiškiai matyti.

— Ko tu juokiesi? — paklausiau.

— Kad baisiai mane juokas ima.

— Iš ko?

— Taip sau. Iš vieno daikto.

— Iš kokio gi?

— Sužiurėsi, kokio.

— Tai pasakyk, — spyriau.

— Kad nežinau... Tamsta užpyksi.

— Kam aš galiu pykti. Sakyk.

— Bijau.

— Keista tu mergiotė. Aš pyksiu, kad tu juokiesi, kur tai matyta! Kas gi tave prajuokino?

— Kad, kad nežinau?...

— Greičiau! — pradėjau širsti.

— Tamsta jau pyksti!

— Sakyk, tai nepyksiu.

— Mat... mat... Šiandien Krioklys grįžo gerokai inkaušęs. Pasilakęs... Ėjo daržais. Rioglino. Ir pataikė Rapeikos duobėn, iš kur rudenį molis buvo imta. Duobė gili, vandens pilna. Atodrėkis, mat, dabar. Išsimaudė gerai. Ištraukė visą šlapią, vos su kvapu. Ir visakas, — pabaigė, bet vėl nusišypsojo, į mane žvilgterėjusi.

— Ir aš tą patį girdėjau. Tai buvo vakar, o ne šiandien. Sugavau melagę! Sakyk tiesą.

— Aš tiesą ir sakau, tik buvau maniusi, kad da Tamsta neesi girdėjęs.

— Tu man dantų neužkabinėk! Tu iš kito ko juokiesi?

— Ne, Tamsta, iš to. Juk tat begalo juokinga. Ėjo, ėjo ir indribo... — vėl nusišypsojo.

— Eik sau! — supykau.

— Kad Tamsta taip nori, tai pasakysiu ir kitą juoką.

— Na, na! — paraginau.

— Bet kad delto... — vėl susilaikė.

— Kas čia tau!

— Sakysiu, jau sakysiu. Bet Tamsta tikrai nepyksi?

— Ne.

— Pareinu aš, žiuriu, grinčioj tamsu, durįs ataviros. Ineinu vidun, šnabžda kas, kušta. Ir vienas balsas ir kitas. Apie portepijoną. Manau vagįs, nori išnešt jį. Nusigandau. Užsiėmusi kvapą priėjau arčiau. Klausau, klausau. Pažinau ant galo. Paskum da arčiau pasistengiau prieiti. Nemažai užgirdau, — nusikvatojo.

— A, kad tu suruktum! — sušukau.— Bet tu, girdi, enbuk tokia kvailė, nepasakok niekam, — ėmiau prašyti. — Nei vienu žodeliu neprasitark. Aš tau ir algos pridėsiu ir taip šiuo-tuo.

— Kiek gi pridėtumei?

— Pusrublį, rublį į mėnesį, kiek tik nori, visviena. Tiktai, susimildama, nepasakok-neplepėk.

— Gerai. Niekam, nič niekam nesakysiu. Nei nešnapštersiu... Nors manęs jau klausinėja draugės, bet aš tylėjau.

— Ir ji tau šiuo-tuo atlygins... Buk tokia gera.

— Tylėsiu, tylėsiu, buk Tamsta ramus. Juk aš ne šmeižikė kokia.

— Tai ir puiku.

— Nejaugi ji Tamstą myli? — staigiu nusistebėjimu ji manęs paklausė.—Jai tiek daug jaunikių buvo iš visų kraštų, kad nei surokuoti-suskaityti negali. Budavo važiuoja ir važiuoja. Tik šiemet kažin kas nesimato. Tėvai da vis pirma neleido, sakė jauna esanti, suspės. Piršėsi jai ir Tamstos pirmtakunas... Ji ne vienam galvą užsukė. Oho, tai mergiotė, retai pajieškoti. Gudri, kaip voveraitė ir apsukri, lyg skreglždė... Bet Tamsta neatstatysi manęs, jeigu ją vesi? — susirupinusi užbaigė klausimu.

Tylėjau.

Mano šridyj virte-virė. Galvoje tarytum kas suktinį šoko. Užė visais balsais.

### XXI.

— Na, bet žiurėk jau skrynioje dyka. Girnos vėl sausos dunda, — nutraukė Kuprelis.

— Aha! — pašokau, lyg iš miegų.

Strimakuliom nusileidau apačion. Bet maišas da vos pusiaupilnis buvo. Užnešęs viršun, skubiai užpyliau.

— Dabar jau paskutinį kartą perleisiva. Bus tuojau galas. Greitai sumalėva, ištikrųjų. Aš ir nesitikėjau, kad šiandien bus toks geras vėjalis. Mat, kaip puikiai mala, net klausyti miela-malonu. Kaip tos girnos zimbia, kaip ratai linksmai teleskuoja! Kad kasdieną butų taip!

— Kada gi man Tamsta užbaigsi? — klausiu nuliudęs, kad jau malti pabaigta.

— Pasilik. Neik namon. Dabar malsiu rugius dvarui. Rupiai. Turėsiva laiko daugiau, mažai reikės daboti.

— Gerai, — sakau, — pasiliksiu. Tik Tamsta pasiskubink pabaigti. Ligi vakaro gali neapsakyti.

— Nieko, apsakysiu. Aš tau noriu viską, iš-pat padugnių atiduoti. Kitaip negaliu. Jeigu ką pradėjau, tai noriu, kad butų širdingai atlikta. Sutrumpinimų nekenčiu.

— Tu gi kada-nors mano gyvenimą aprašysi. Parodysi, kaip aš gyvenau, savo kuprų prislėgtas... — nutylo ir sukando lupas. Paskum vėl. — Aprašyčiau aš pats, bet nedrįstu. Sarmatijuos kišti žmonėms į akis savo gyvenimą. Jiems reikia, kad butų labai baisu, biauru, šlykštu, vadinas, arba išbaisinti, arba išgražinti, kitaip nieko nesupras ir nenorės suprasti. Aš taip nemokėsiu. O kaip nori, gali padaryti. Tau vargo didelio nebus... Gerai? Atliksi mano prašymą?

— Ge-erai-i, — pratęsiau, lyg da galvodamas, ką jam į tai atsakyti. Paskum net nustebau, kad jau mano pasakyta *gerai*.

— Nenoriu, mat, ir aš eiti iš šito pasaulio, nepalikęs jame savo pėdsakų. Noriu, kad ir apie mane žinotų, ir mane kas minėtų, su manimi džiaugtųsi ir liudėtų... Taip, taip, mano broleli. Be galo baisu iš pasaulio išnykti, nič-nieko jame nepalikus! Ničnieko nepadarius!

— Žinoma, žinoma... — lac iš po žemių atsiliepiau.

— Žmogus vien tam ir sutvertas, — tęsia jis vaikščiodamas ir giliai susimąstęs,— kad po neilgo savo amžiaus, po trumpos laimės ir virtinės vargų, palikti savo atmintį, pasistatyti sau kokiuo-nors budu paminklą... Vieni nieko daugiau nepalieka, kaip tiktai savo vaikus. Bet ir tai paminklas! — geriausias gal iš visų. Kiti gi palieka savo darbus, savo veikalus... Ir aš paliksiu savo darbus, — pradėjo kitu balsu. — Ketinu, kaip žinai, mašiną padaryti melnyčios sukimui, da „kai-ką", ir galvoju, nors ant senatvės, kada lietuviai geriau susipras, prasiblaivys, laikraštį leisti. Jo turinys, arba programa, bus šitoks: Visų-pirmiausiai, pirmoje vietoje, gamtos tobulybės, kurių visai mažai tėra; netobulybės ir kova su jomis. Paskum išradimai ir jų pritaikinimas gyveniman. Antgalo filosofija, literatura, kritika, ekonomika ir tt. ir tt... Tik kas blogiausia, kad niekaip negaliu jam vardo surasti. Galvoju ir taip ir taip: tas negeras-negražus, tai tas jau išnaudotas. Kelinti jau metai. Nors tu gyvas žemėn lįsk! Visi geriausieji vardai jau išrankioti. Tiek mat, jau laikraščių Lietuvoj priviso.

— Tai aš Tamstai padėsiu. Gal man pasiseks, — siulau jam.

— Koksai tai gali buti tėvas, kad savo vaikui vardo nesuras! — atsispyrė Kuprelis. — Jau aš pats jam vardą duosiu, tik galėsiu tave kumu pavadnti. O gal tu busi redaktoriumi, aš leidėju? Ką, fertig?

Ką aš jam galiu atsakyti? Aš dabar beveik kad jo nepažįstu. Nejaugi jam visa tat rupi, nors toli jis nuo to ir gyvena?...

— Lietuviai, taip sakant, da ir neturi gero laikraščio, — šneka jis savo. — Ot tiktai yra vienas-kitas akims apvelti. Kiti ir tam neverti. Tiesiog kaleideskopai menkniekių-šiukšlių kokių. Tiesą sakau. Mudu, kad Dievas padės, įsteigsiva tokį, kuris visiems tiems kelią užkirs ir nuvarys pas senelį Abrahomą „ant amžino adpačinko". Lietuviai reikia tokio, pajiegų kupino, kurs visus tėvynės vaikus vienu ypu arklan inkinkytų ir lieptų jį, neatsigręžiant, tęsti įžėlusiu-inaugusuiu dironu. Reikia galiuno laikraščio!... Dabar kiti tik dergia tą dirvoną. Ir piktažolės da labiau želia. Greitai jos visi mus užsmaugs. Rimtai da tvertis to darbo, rimtai užsimanyti nuvalymu tų piktžolių, pas mus niekas ir neužsimanė ligšiol. Yra, tiesa, mėginimai vieno-kito žmogaus, bet visuomenės darbo, „inteligentijos" musų, visai nieko.

Gek prisipažinus ištiesų, tai mes inteligentijos ir neturime. Turime keletą inteligentų, bet inteligentijos nėra. Jie nesudaro josios. Nėra da pas mus idėjos, kuri tą šviesuomenę visai tautai sutvertų. Esama mažučių idėjėlių, vienok ir jos ne tautiškos, o tiktai atskirų žmonių sutvertos. Todel ir nesiseka joms ir skursta jos.

Mums tautine idėja, į kurią nesvirsi sektume, turi buti socializmas. Ir butinai tautinis. Ne toks, kaip anais judėjimo metais, kuriais lietuviai nei kiek ne daugiau pagarsėjo, kaip samojiedai ir Kamčatkos gyventojai. Todel gal visa Lietuva ir nesujudo tada. Ir gerai, kad kulturinės Europos internacionalizmas nerado mumyse atbalsio.

Šnekėjovos taip, kolei musų nepabaigėva malti. Susėmėva, maišuosna supylova. Šnekoje aš jam nieku nesipriešinau, tik atidžiai sekiau kiekvieną mintį, kiekviena sumanymą, kad pasaulį pataisius. Ne tas šiandien Kuprelis. Tarytum jis visą savo gyvenimą pasislėpęs ir dabar štai aikštėn išėjęs.

Galų gale visus svarbius darbus atlikova, ir jis rugius užpylė.

Atsikvėpė Kuprelis. Priėjęs į langą pasistiebė, pažiurėjo pro jį ir paklausė manęs, kuri valanda.

— Jau po penktai, — atsakiau.

— Tai lig saulėleidžio laiko turiva gana. Paskum da kolei sutems, tai kažin kiek galiva prisišnekėti... Bet aš matau, jog tu valgyti nori? — juokias jisai.

— Kas sakė?

— Nesakius aišku. Kadaikščiau kas. Atėjo prieš vienuoliktą, o dabar jau po penktai. Einava mano kambarėlin, tenai ir pa-

(T. b.)

KAZYS PUIDA.

# Laisvos Mintįs.

(Kritikos bruožai.)

XLIV.

**Vydunas.** Musų laimėjimas. Mysterija. Trįs veiksmeliai. Ruta. Tilžėje 1913 m.

Viršminėtas veikalas parašytas tam tikroms, galima sakyti, išskirtinoms sąlygoms veikiant — butent Grunvaldo mušiui paminėti.

„Tautų atsigavimo ir iškilimo galios nėra tos, kuriomis nuveikiama spriešas, bet kurios augina visa-tai, kas yra ir pavienio žmogaus prakilnybės žymiai''.

Taip rezumuoja autorius musų didžiosios kovos faktą. Šimtmečių bėgyje lengva buvo nustatyti toji tiesa, jog apgalėjęs kardu nuo kardo ir žuvo. Bet tai neužmetimas musų rašytojui, tiktai konstatavimas historinių faktų. Grunvaldo pergalė — pergalė ne vien kardo, bet ir valstybiniai-tautinio tuomečio budo — mums, kaipo savistovei valstybei pergalės nedavė. Grunvaldo pergalė atėmė mus iš historijiniai besikraunančios kryžeivių įtakos į mus ir pavedė mus kitoms, anuomet dar neužmatomoms įtakoms. Grunvaldo kova — tai historijinė butenybė, paliepusi lenkams bei lietuviams by kokiu budu nusikratyti aržaus kaimyno, numesti amžių junugas — nudien **Drang nach Osten** vadinamu — ir sustabdyti pasinešąs atsibaldėlis, turįs tiek daug jiegos, kad ne dviejų valstybių normalį plėtojimos taką trukdė. Tiktai kryžiuočių nusikračius, abiem tiemdviem valstybėm atsivėrė samplatųs takai neužmatomon ateitin. Tolimesnis historijos bėgis jau žinomas, todel čia jo neliesime.

Rašiau visa tai tam, kad aišku butų, kokiu saiku imu Vyduno naująją misteriją. Beto turiu paduoti ištrauką iš pastabos, kurioje pats autorius paaiškina savo veikalo mintį:

...„prasideda gyvenimo atsitikimu ir išlengvo įsiaučia jį į pasakų kvapą, kol pagaliaus nepavirsta ir patįs pasakomis. Taip pirmoji šio veikalo dalis išrodo lyg butų imta iš gyvenimo Lietuvių tautos. Antroji dalis jau labai aiškiai apreiškia ir pasakų dvasią. Trečioji tad visiškai gyvena neberegimybės galiomis. Pagaliaus galima sakyti, kad šitas veikalėlis parodo, kaip historijos atsitikimas išlengvo virsta dvasios sryčių veikimu''. (5).

Įsiskaičius autoriaus pastabon, aišku daros, ką autorius šiuo savo aujuoju veikalu atsiekti norėjo. Ar atsiekė — tai jau visai kitos rųšies klausimas.

Kad historijos faktai, šimtamečiais ant savo pečių nešami, pavirsta ilgainiui skaisčioms pasakomis — abejotį netenka. Musų Didžioji Kova yra viena tokių skaisčių, nieku budu neišdildomų pasakų. Kad tos pasakos ilgainiui virsta dvasios sryčių veiksniu'' — lygiai tokia-pat tiesa. Su tais autoriaus tvirtinimais turime butinai neoponuojant sutikti.

Bet kad Vydunas šiame veikale butų visą tai mums vaizdžiai padavęs; kad butų nurodęs kaip ir kokiu keliu tasai historijinio fakto pasikeitimas pereina pasakon, o jau iš pasakos dvasios sričių veiksniu — to negalima sakyti.

Visa veikalo akcija yra labai negyva, manekėniška. Gyvų žmonių ir tų pačių veikimas visuose trijuose veiksmuose visiškai neduoda iliuzijos tokio veikimo. Juk toksai keitimas visų pirmiausiai turi turėti šimtmečius savo akcijai išskėsti ir toji akcija turėtų pereiti nuo gyvųjų ant dvasių, o nuo šių tolimon nuo anų atsitikimų dienon ir realiai parodyti mums kaip ir kokiais keliais ji šimtmečių gale — veikia musų dvasion.

Visos tos evoliucijos Vyduno veikale nerandame ir negalime pasakyti, kad šis veikalas butų autoriui nusisekęs. Yra tai vienas silpnųjų Vyduno rašinių, apsivilti liepiąs taip gražiai ir majestatiškai pražydusiu jo talentu „Ne-sau žmonėse''.

---

RUDUO.

Užia vis vėjas, švilpia, dejuoja,
Taršo mikliasias beržo šakas;
Miško viršunės šlama dejuoja,
Ežeras šiaušias, kelia bangas.

Debesįs plaukia vienas po kito;
Kartais užėjęs plaka lietus,
Saulė pro ruką vos tik sušvito,
Debesįs vėl tuoj temdo skliautus.

O ar senai dar žaidė saulutė,
Žydrios padangės švietė blaivai,
Šiltas vėjalis dvelkdamas putė,
Dirvoj bangavo, linko javai?...

Vakar gamta dar žydinti buvo,
Bet jau šiandieną laikas ne tas;
Vakar bedugnėj perėjęs žuvo,
Ryt vėl gamina dainas kitas.

(Iš „Draugijos'') *Putinas.*

# Bebelis.

Baigęs mokyklą Bebelis panorėjo ir toliaus mokinties, bet jo norai niekais nuėjo — jam prisiėjo pristot prie tekoriaus, kad išmokt tekinimo amatą. Jis pastojo pas gana gerą ir teisingą tekorių; valgis ir visas užlaikymas pas jį nebuvo perblogas, bet už tai reikėdavo dirbt labai ilgas valandas: nuo 5 val. ryto ligi 7 val. vakare, su labai mažomis pertraukomis pusryčiams ir pietams. Rytmečiais jis dar nešdavo vandenį už ką gaudavo nuo gaspadinės keturis kreicerius (apie 5c.) į savaitę, — tai vienintėlės įplaukos, kurios jam pakliudavo. Jis beveik niekad negalėdavo išeit miestan šiokiomis dienomis, o nedėldieniais tik vėlybais vakarais. Nedėldieniais tekorius daugiausiai prekiaudavo, nes tuomet suvažiuodavo iš sodžių kaimiečiai, kurie ką-nors pirkdavo ar duodavo pataisyti. Bebeliui gi daugiausiai prisieidavo valyt kaimiečių purvinas pypkes. Iškart jis dar nedėldieniais lankė mokyklą, bet greit nustojo ją lankęs. Meisteris jį siųsdavo nedėldieniais bažnyčion, bet jis velijo išeiti kur į laukus, kad tik nereiktų melsties bažnyčioje. Idant apie tai jo nesusektų meisteris, jis visuomet dasižinodavo, koks pastorius sako pamokslą ir kokias gieda psalmes. Tas sulyginamai ilgai tęsėsi, vienok galų gale visgi meisteris susekė Bebelio „prasikaltimus'' ir daugiaus jau neleido jo bažnyčion. Bet ir namie budamas jis surado budą, kaip praleist laiką naudingiau. Dar mokykloje bebudamas jis pradėjo rinkt kningas, kurios tik pakliuvo į jo rankas; dabar gi jis tas kningas pradėjo skaityti. Kningos buvo visokio turinio; tarpe jų reikia pažymėti „Robinson Kruzo'' ir „Grintelė Tamo Dėdės'', bet šių kningų jam užteko gan trumpam laikui. Paskui jis už savo skatikus ėmė imt skaitymui iš kningyno kningas, tarp kurių labiausiai pamylėjo Gaklendero raštus. Šis autorius atšaldė kariškus Bebelio palinkimus. Paskui jis skaitė Valter Skotą, historiškus romanus Štole ir tt. Buvo taippat likę ir jo tėvo keletas gerų kningų, tarp kurių buvo viena apie Graikiją, o kita — tai Prusijos historija, kurią jis beveik ant atminties išmoko.

Laikas vis bėgo, mokinimasis užsaibaigė; o tuom tarpu numirė jo meisteris, ir Bebelis atsisveikinęs su savo vienintėliu broliu, kuuris už metų irgi numirė, leidosi svietan laimės jieškotų. Jis buvo atlankęs daugelį miestų, o Freiburge, nežiurint į tai, kad jis buvo protestonas, tapo priimtas į katalikiškąją meisterių pagelbininkų uniją. Tai buvo vienintėlė tuometinė organizacija, kurioje jis galėjo pritaikinti savo gabumus ir draugautis su kitais jam panašiais vaikinais. Ta organizacija turėjo ir savo kningyną, į kurį buvo išrašoma katalikiškosios pakraipos laikraščiai; ot, čion tai iš tų, nors ir vienpusiškų laikraščių, Bebelis pradėjo dasižinot, kas dedasi ant šio „margo svietelio''. Ypatingai jis mėgdavo skaityt straipsnius iš politiškojo lauko. Vienok ir čia jis neilgai buvo apsistojęs — vėl leidosi tolyn; perėjo net Šveicarijos sieną (rubežių) ir dasigavo Muenchenan. Daugiausiai jis keliavo pėkščias, o maitinosi tuom, ką Dievas davė; labai tankiai net elgėtavo. Prisiėjo jam šalt, badaut, lauknose miegot ir tam panašiai. Vieną kartą bekeliaujant jis pastojo prie valties už darbininką, bet jį net norėjo į upę įmest už tai, kad jis labai karštai susiginčijo už politiką. Žiemą 1858—59 metuose jis su vienu draugu leidosi Austrijon. Bet pereit Austrijos sieną Bebeliui nebuvo taip lengva, nes ant sienos reikalaudavo iš kiekvieno keliaujančio meisterio pagelbininko parodyt penkis guldenus, kurių jis, žinoma, neturėjo. Tuomet jis su savo draugu nusišveitė savo čeverykus išsivalė savo drabužius, užsidėjo prosytus kalnierius ir pasiryžo nuo paskuvosi už savo persitikrinimus, už ką daugelį kartų tinnės Bavarijos stoties važiuot per sieną geležinkeliu. Tas jiedviem pasisekė: sienos urėdninkai, matydami vidutiniškai apsitaisiusiu du jaunu vyruku ir dar gelžinkeliu važiuojančiu, tikėjosi, kad jie turi po penkis guldenus kišeniuje pragyvenimui; o jiedviem to tiktai ir reikėjo. Suprantama, kad toliaus jiedu keliavo pėkščia.

Zalzburge jis gavo darbą ir išbuvo ligi vasario 1860 m. Kaip tik tuom laiku Austrija kariavo su Francija, ir Bebelis, jieškodamas kokio-nors įvairumo, bandė net liusnoriu pastoti į kareiviją, bet tas jam nepasisekė. Laike karo žmonės labai daug kalbėdaavo apie politiką; jis perskaitydavo visus laikraščius, kurie tik pakliudavo į jo rankas, ginčydaką tik negavo mušt. Čia jis antru kartu įsirašė į katalikišką meisterių pagelbininkų uniją, kuri kiek palengvindavo sunkų jo gyvenimą. Vienok ir čia jis neilgai išbuvo: vasario mėnesyje 1860 metų jis pėkščias leidosi gimtinan kraštan.

Nuo tarnavimo kariuomenėje jis del nesveikatos buvo paliuosuotas; paskui truputį padirbo viename mažame miestelyje ir vėl leidosi pėkščias į kelionę — šiuom kartu Leipzigan. Ši kelionė ir gyvenimas Leipzige yra tuom Bebelio biografijos punktu, nuo kurio ji krypsta visai kiton pusėn.

Leipzigas jam labai patiko, ir jis ten greitai surado darbą ir tai toje dirbtuvėje, kurioje jis gerai išmoko darbą ir pats tapo meisteriu. Jei jis viena diena butų atvažiavęs vėliaus, tai to darbo nebutų gavęs. Toje dirbtuvėje apart Bebelio dar dirbo penki meisterio pagelbininkai ir vienas mokinys. Meisteris ir jo pagelbininkai Bebeliui patiko, darbas taippat. Visas blogumas buvo tik tame, kad tenai gan prastą duodavo valgį. Gyvenimo kambariai priklausė pačiam darbdaviui, ir viename kambaryje prisėjo miegot net septyniems žmonėms. Bebelis tuojaus pradeda protestuot, kad jiems duodamas blogas valgis, o už kelių savaičių jis ir jo draugai susitarė paduot meisteriui reikalavimą, ir jei jis jo neišpildys, visiems kartu mest darbą. Iš šio atsitikimo matome, kad Bebelis pirmiau pavartojo streiką, ne kaip dasižinojo, kas tai yra tas streikas. Vienok jiems neprisiėjo streikuot, nes meisteris jų reikalavimus išpildė.

Vieną kartą, tai yra 19 vasario 1861 m., Bebelis pakliuvo į didelį susirinkimą, kurį surengė liberalai, norėdami su pagalba darbininkiškųjų unijų patraukt darbininkus savo pusėn. Buvo įvairios prakalbos. Bebelis klausė liberalų privedžiojimus, bet užvis didžiausią įspudį ant jo padarė darbininkų oratoriai (prakalbininkai). Nuo tos dienos Bebelis ir gyvena tik ta mintimi ir tuo noru, kad išmokt laikyt prakalbas panašiai tiems darbininkams, kuriuos jis girdėjo susirinkime. Bebelis tuojaus įstojo į naują darbininkišką organizaciją ir greit į save atkreipė visų atidą, tapo išrinktas į komiteto narius ir į nekurių komisijų pirmsėdžius. Čion jis išmoko buchalterijos (kningvedystės) ir stenografijos; taip pat čion jis padarė pirmutinius žingsnius politikos link ir pasipažino su nekurais žmonėmis, užsiimančiais politikos klausimais. Šiuom tarpu jis labai daug dirba, šviečiasi apsipažįsta su politikos klausimais, vienok dar vis pasilieka ištikimu liberalams. Jis pradėjo pažint ir unijos narių norus ir pageidavimus geriau, ne kaip tos organizacijos vadovai, ir del to tai jo įtekmė labai augo. Vienok jis tvis dar buvo paprstu darbininku, tai yra reikėdavo stot darban ant 6 valandos rytmetyje ir dirbt ligi 7 val. vakaro su dviejų valandų pertrauka pietams ir pusryčiams. Tiktai kuomet buvo perorganizuota Leipzigo darbininkų savišvietos draugija Bebelis tapo išrinktas jos pirmininku. Čion reikia pažymėt tai, kad tuomet Bebelis buvo karštas socialistų priešas. Užėmęs taip svarbią darbininkų judėjime vietą, Bebelis priverstas buvo kovot prieš Lasalį ir užstot liberalus. Tokioje pakraipoje jis laikė keletą prakalbų laike darbininkiškųjų susivažiavimų ir šiaip jau susirinkimuose. Vienok, kad pasekmingiau vest kovą su Lasaliu ir socialistais, jis priverstas buvo labai arti susipažinti su Lasalio veikalais. Mes gi žinome, kad kas pažįsta Lasalio mokslą, tas jau netoli stovi ir nuo Markso. Taippat padarė ir Bebelis — jis pradėjo susipažinti su Marksu, kuris savo logiškumu padarė Bebelį tikru socialistu. Prie to perversmo Bebelio politiškųjų bei ekonominių pažvalgų labai daug prisidėjo ir giliai apšviestas Liebknechtas, su kuriuom Bebelis turėjo artimus ryšius.

Kuomet keitėsi jo politiškos ir ekonomiškos pažvalgos, tuomet pasikeitė ir privatinis jo gyvenimas: jis vedė už moterį dukterį gatvių brukuotojo. Ji dirbo vienoje madų sąkrovoje. Jie pasižadėjo vienas kitam rudenyje 1864 m., bet šliubą ėmė tiktai pavasaryje 1866 m. Pats Bebelis apie savo žmoną šitaip sako: „Aš niekad neturėjau progos apgailėstant savo šeimyninį gyvenimą. Labiau mylinčios atsidavusios ir visuoet pasirengusios aukai moteriškės aš negalėjau rast. Jei aš per savo gyvenimą padariau tą, ką padariau, tai visupirmiausia tą galėjau pasiekti pasidėkavojant savo žmonos darbštumui; ji gelbėjo kuom ji tik galėjo. Vienok jai prisiėjo pamatyti nemažai sunkių dienų, mėnesių, metų — ligi ant galo ir ant jos horizonto neužtekėjo labiau ramesnio gyvenimo saulutė''. Iš šių jo žodžių mes matome, kad šeimyniškame gyvenime Augustas Bebelis buvo laimingu.

Kad pasidaryt kiek liuosesniu iš materialės pusės, jis dar prieš vestuves įsteigė savo mažytėlę dirbtuvę, kurioje dirbdavo tik jis vienas su mokiniu. Truputį kiek vėliau jis jau laikė ir pagelbininką. Bet vistiek dar ilgai skurdo. Greit Bebelis buvo išrinktas jau kaip socialistas į Įsteigiamąjį Šiaurinės Vokietijos Reichstagą, kas buvo dideliu žingsniu, bet materialiniame gyvenime jam vis dar reikėjo daug nukentėt. Pasilikęs vienas jo pagelbininkas greit apsipažino su visa darbo tvarka, pats įsitaisė savo nuosavę dirbtuvėlę ir pastojo jo konkurentu. Galop, Bebelis nustojo daug ėmėjų tik delei to, kad jis buvo jau žymiu socialistu. Ypač sunkus jam buvo laikai prasidedant Francuzų-Prusų karui (1870—1871 m.), kuomet jį pradėjo persekioti už politiką.

Bebeliui taippat prisiėjo daugel kartų susipažinti su kalėjimu — ir vis už politiką. Jo žmona namuose kiek galėdama stengėsi, kad tik nenubankrutyti, ir vargiai butų nubankrutijusi, jei tuomet nebutų pasirodę ant rinkos fabrikų išdirbiniai, kuriuos pagamindavo Bebelio dirbtuvėje. Suprantama, kad rankinis darbas negalėjo vest konkurenciją su fabriko mašinų darbu, ir tas privedė prie to, kad Bebelis buvo priverstas uždaryt savo mažą dirbtuvę. Jis buvo bemąstąs įgyti kokį-nors darbą partijoje, bet kaip tik tuomet atsiranda vienas geras draugas, kuris prisideda prie Bebelio, ir jiedu kartu įsteigė nedidelį fabrikėlį; finansinė Bebelio kartu įsteigia nedidelį fabrikėlį; finanasinė Bebelio pusė kiek atsitaiso. Vienok tuomet viešpatavo Bismarko įvestas įstatymas prieš socialistus, delei kurio Bebelis daugel kartų pakliuva kalėjiman; pagaliaus jį išsiunčia iš Lepzigo. Veikiant tokioms aplinkybėms, jis, nenorėdamas skriaust savo draugo, 1889 metais atsisako nuo dalyvavimo fabriko reikaluose ir užsiima vien tik literatiškais darbais. Puolus įstatymui prieš socilaistus, jis tampa išrinktas į Vokietijos Reichstagą (parlamentą), ir jame pasilieka ligi pačios mirties. Budamas parlamente jis kartu buvo vadu Vokietijos social-demokratiškosios partijos ir stovėjo tarptautiškojo socializmo priešakyje.

Apie literatiškąjį Bebelio darbą mes daug nekalbėsime. Negalima palikt nepaminėjus jo parašytą kningą: „Moteris ir socializmas'', kuri išversta į visas pasaulio kalbas. Vienoje tik vokiškoje kalboje ji dar Bebeliui gyvam bebunant išlaikė 53 laidas, kas jau aiškiai liudija apie tos kningos vertę. Savo kningoje jis stengiasi prirodyt, kad neišvengiamai turi ateit socializmo laikai ir užviešpataut ant žemės kamuolio teisybė, lygybė ir brolybė. Ton kningon Bebelis įdėjo visą savo dvasią ir viską, ką jis permąstė ir perjautė savo sunkiame gyvenime. Ta kninga padarė labai didelę įtekmę ant visuomenės; ji surado daug priešų iš valdiškosios klasės, bet užtai ji surado dar daugiau jos pagerbėjų iš nuskriaustosios klasės. Kninga „Moteris ir socializmas'' — tai populiariškiausia moksliška kninga, kurią kiekvienas privalėtų perskaityt. Ji yra išversta ir lietuvių kalbon, tik labai gaila, kad lietuviškieji socialistai į 6 metus nevalioja ją išleisti, o tam užkerta kelią ir kitiems leidėjams, nuo ko dikčiai turi nukentėt lietuvių darbininkų reikalai.

Kaslink sveikatos, tai senatvėje Bebelis pradėjo po truputį neprimatyt, bet akis greit pagydė; 1906 m. jis apsirgo širdies liga, nuo kurios nors kiek pagijo, bet pilnai išsigydyti negalėjo. Tuom tarpu 1907 metais kilo partijoje labai dideli ginčai, kurie pilnai galėjo suskaldyti partiją; tas taktikos klausimas likosi išrištu, bet ant Bebelio sveikatos atsiliepė gan blogai. O 1908 m. vėl ant jo krito nauja nelaimė — mirė jo vienintėlės dukters vyras, daktaras Simonas, užsikrėtęs kraują darant ištyrimus su bakterijomis. Nuo šio laiko jis jau parlamente nelaikydavo ilgų ir turtingu turiniu kalbų, kaip kad pirmiau, o vien užsiganėdindavo trumpais, bet aštriais ir giliais patėmijimais. Paskutinę didesnę kalbą jis yra pasakęs laike konferencijos Bazelyje ant klausimo apie tarptautinę sątaiką.

Sveikatos pataisymui Bebelis išvažiavo Šveicarijon ir apsistojo Zueriche, kur 13 rugpjučio šių 1913 m. ir mirė nuo širdies paraližiaas. Laidotuvės atsibuvo 17 rugpjučio Zuericho mieste, kur jo lavonas buvo sudegintas krematorijoje. Į laidotuves suvažiavo labai daug žmonių iš visų svieto kraštų; buvo daug atstovų nuo įvairiausių darbininkiškųjų organizacijų. Laidotuvių iškilmėje dalyvavo virš 20,000 žmonių; buvo laikomos įvairios prakalbos, ir visas miestas tapo gedulingai papuoštas. Laike laidotuvių buvo griežiami Šopeno ir Betchovens maršai ir skambininama visų Zuericho bažnyčių varpais. Bažnyčių atstovai su nenoru jam atidavė bažnytines pagarbas, nes jis gyvu budamas nebuvo bažnyčių palaikytoju — bet jie turėjo pasiduot visuotinam jausmui. Laidotuvių dienoje Berline buvo 17 didžiausių darbininkų susirinkimų, kuriuose buvo apkalbama, ką jis davė vargstančiai žmonijos klasei. Jis buvo kilęs iš vargdienių, bet budamas parlamente sutaupino šiek-tiek skatiko; vienok visą savo turtą mirdamas paliko partijos reikalams.

Jis buvo nenuilstančiu kovotoju už išvergtųjų išliuosavimą, ir kol ant žemės bus priespauda, jo vardas bus nešiojamas kiekvieno susipratusio darbininko širdyje. *) **P. Norkus.**

---

*) Daug medžiagos šiam straipsniui pasemta iš Bitnerio leidžiamo biografijų rinkinio „Velikije Liudi''.

---

SIR ISAAC NEWTON.

Gludi paslėptos naktyj gamtos
teisės ir pati gamta:
Dievas tarė — Tegu Newton'as
bus! ir sušvito šviesa.

---

Kur sunkiai dusuoja,
Kur skurdas dejuoja,
Buk pirmas tenai.

*Nekrasov.*

tį akių So. Omahos lietuviams, kiek laiko čia pabuvęs, umai dingo.

Dabar, kaip matome iš laikraščių, pasirodo, kad jis nebuvo nei vieno lietuviško laikraščio agentu.

Štai nesenai So. Omahon buvo atsilankęs kitas „mokslo vyras'' bei „apšvietos'' platintojas. Jis sakės buvęs kunigu, pas kun. Kraučiuną Chicągoje „primicijąˮ turėjęs, bet paskui likęs suspenduotas 8 metams — tik nesakė už ką. Išsyk pasirodė labai karštu veikėju ir lietuvystės platintoju. Tuoj prisirašė prie vietinės L. S. S. 131 kuopos, liko išrinktas komitetas teatrams rengti, prisižadėjo net kas savaitę prelekcijas laikyti ir tt. ir tt. Atsilankius So. Omahon p. M. Yčui irgi pribuvo jis įsikarščiavęs su prakalbomis. Žodžiu, „veikė'' ne ant juoko — puolė ir pas socialistus ir pas tautiečius. Matyti, kad jis norėjo greičiau kur už iždininką prisitaisyti. Bet jokia draugija kol-kas neapsigaudino. Matydamas nieko nepešįs, apleido S. Omahą ir niekas nežino, kur jis dingo. Paliko neužsimokėjęs gaspadinėms už pragyvenimą, o nuo nekurių moterėlių išviliojo po keletą dolarių. Turėdamas gerą liežuvį mokėjo prie visų prisitaikinti, ir daugelis jo žodžiams pilnai įtikėjo.

Patarčiau lietuvių visuomenei nesidraugauti su nežinomais žmonėmis ir netikėti jų karštiems, bet tuštiems žodžiams; į viską reikia žvelgti kritiškiau, pasistengti dalyką ištirti, apsvarstyti. Kartu patarčiau kiek galint daugiau skaityti naudingus laikraščius ir knygas, o tada aiškiau kiekvienas matys kur teisybė, o kur melas, kur nauda, o kur blėdis...

**Ona Balčiunytė.**

### PAAIŠKINIMAS.
**Kas įgaliojo**

p. Lekavičių protestuoti varde Labdarystės Draugijos? Tokį tai klausimą stato man p. Klemka „Laisvės'' N 74; paskui jis sako, kad direktorių taryba nėra tokio nutarimo padariusi. Juk p. Klemka nėra jokiu komitetu, nei Labdarystės Draugijos direktorių tarybos nariu ir nežino, ką direktorių taryba galėjo nutarti.

Todel man matosi, kad toks klausimas geriausiai but pakelti draugijos susirinkime. Bet kad p. Klemkai ne tiek rupi Labdarystės Draugijos vardas, kaip kad užkenkti Mokslo ir Dailės Draugijoms ir jų atstovams, tad jis ir prunkščia per laikraštį, mislydamas, kad tokiu tai budu galės suerzinti minią prieš M. ir D. Dr-jų pasiųstus atstovus, d-rą J. Basanavičių ir p. M. Yčą.

Vienok, kada jau tas klausimas yra laikraštijoj pakeltas, aš nenoriu leisti visuomenei manyt, buk aš iš savo galvos susimislijau pasirašyt draugijos vardu po protestu, tai turiu atsakyti tiek: So. Bostono Lietuvių Labdarystės Draugijos direktorių taryba laikytame savo susirinkime rugpjučio 22 d., nutarė rupinties priėmimu Mokslo ir Dailės Dr-jų delegatų, d-ro J. Basanavičiaus ir p. M. Yčo. Taip, vardan Labdarystės Dr-jos visų draugysčių komiteto buvo sušaukta rugpjučio 27 d. susirinkimas, kuriame dalyvavo minėtas komitetas ir 6 direktorių tarybos nariai. Susirinkusieji sutaisė maršrutą, nutarė kokią ant svetainę ir iš kiekvienos draugystės išrinko po vieną atstovą, kuriem liko pavelyta viskas daryt, kas tik rišasi su prakalbomis ir priėmimu Mokslo ir Dailės Dr-jų delegatų.

Atsovu nuo Labdarystės Draugystės išrinko mane. Jeigu mes rupinomės apie priėmimą svečių, tai mums labiau rupėjo, kaip ir kokiu budu but galima sušaukt publiką, kurį atneštų kokią nors naudą Mokslo ir Dailės Draugijoms. Mes matėm, kad kiti mėgina mums užkenkti, o kartu stengiasi užkenkti ir lietuviškai kulturai. Mes laukėm gerbiamų svečių, mes rengėmės prie pasitikimo Lietuvos didvyrių, o jie — **Kova, Laisvė ir Keleivis** niekina juos; jie drįsta tokį gerbiamą ir užsitarnavusį vyrą, kaip d-rą J. Basanavičių, prilygint prie žvėrių. Jeigu mes tą jų bjaurų pasielgimą užtylėtume, tada mes papildytume nuodėmę prieš visus lietuvius.

Šitas paaiškinimas turėtų tilpti „Laisvėj'', bet kada čia dalykas rišasi su pačios „Laisvės'' užsikarščiavimu, tad kreipiuos į „Vienybę Lietuvninkų'' ir pasitikiu, kad ji suteiks vietą to reikalo paaiškinimui. **J. Lekavičius.**

## Prie „Protesto''.

**Newark, N. J.** rugs. 25 d. Mes žemiau pasirašiusieji, „Žiburėlio'' draugijos valdyba, vardan visos „Žiburėlio'' draugijos protestuojame prieš nežmonišką pasielgimą laikraščių „Kovos'' ir „Laisvės'' kaslink atstovų iš Lietuvos, d-ro J. Basanavičiaus ir p. M. Yčo.

„Biburėlio'' dr-jos valdyba:
**J. Brazauskas,** pirmininkas,
**Vl. Leščinskas,** pirm. pagelb.,
**Juozapas Daukšys,** sekret.

**Philadelphia, Pa.** Mes rytinės Philadelphijos lietuviai, šv. Jurgio Draugijos sąnariai, rugsėjo 14 d. laikėme susirinkimą, kuriame buvo pakeltas klausimas kaslink protesto prieš niekšišką taktiką socialistų ir jų laikraščių — „Kovos'', „Laivsės'', „Keleivio'' ir kitų, kuriuose šmeižiami musų gerbiamieji svečiai iš Lietuvos, d-ras J. Basanavičius ir p. M. Yčas. Po trumpo apsvarstymo mes visi vienbalsiai nutarėme išreikšti protestą prieš tuos žmones, kurie žodžiais ir raštais šmeižia ir niekina musų gerbiamus tautos globėjus, d-rą J. Basanavičių ir p. M Yčą.

Vardan šv. Jurgio Dr-jos 300 sąnarių po protestu pasirašome:
Prez. **Klemensas Stefanavičius,**
Sekrt. **Juozapas Ivanauskas.**

## Aukos Tautos Namams.

**6 d. rugpjučio, Cicero, Ill. surinkta aukų:**

Kun. Ant. Ezerskis, 42 sieksnis žeėms ir aukų $1.50, viso $12.
$2.oo aukojo P. Juknis, —2.oo.

**Po $1.oo aukojo:** Juozas Andziulis, Antanas Miklošius, Kaz. Baltrimas, Petras Ambrozaitis, Aleksandras Krenčius, Dominikas Naruševičius, Andrius Šlekis, J. Pareikis, Antanas Pusnukis, Juozas Kavaliauskas, Antanas Bruožis, M. Šarka, K. Mikalauskas, A. Liutkus, A. Kleikis, J. Mikolainis, Andrius Povas ir K. Ambrozaitis, viso $18.00.

Po 50c. aukojo P. Juknis ir Jonosius, viso 1.00.
Smulkių aukų 6.40
Viso **$39.40**

**9 d. rugpjučio, Chicago, Ill., Aušros Vartų parapijoje:**

Kun. Kaz. Ambrozaitis įstojo į L. M. D-jos Narius-Labdarius ir paaukojo Taut. Namams $208.00

Daktaras Antanas Kazis Rutkauskas įstojo į L. M. D-jos Narius Labdarius, aukodamas Tautos Namams 100.00

Juozas Molis, iš Kauno gub., Telšių pav., Juozapavo sodžiaus, krautuvninkas, įstojo į M. D-jos Narių Labdarių skaitlių, aukodamas Tautos Namams 100.00

**Pirko sieksnius žemės** ir padovanojo Liet. Mokslo Draugijos Namams statyti:

43 — Juozas Grybas 10.50
44 — Vincas Katkevičia 10.50
45 — Juozas Saunoras 10.50
46 — Juozas Likas 10.50
47 — P-lė M. Horodeckaitė 10.50
48 — Vincas Rutkauskas 10.50
49 — Rapolas Laura 10.50

**Po $5.oo aukojo:** Petras Cibulskis, Jonas Bagdžiunas, D-ras A. K. Rutkauskas, Stanisl. Jankeliunas — 20.00

**Po $2.oo aukojo:** Alena Likaitė, Antanas Šlakis, D-rė Aldona Rutkauskaitė, Bronius Lenkauskas, Myk. Kanapėkas, Ant. Dirkė, Jonas Lukošiunas, Tam. Abraitis, — 16.00

**Po $1.oo aukojo:** Juozas Kriukas, Povilas Adomaitis, Aug. Kriukas, Juozapas Likas, Dom. Likas, Ipol. Radvilavičius, Viktoras Gapsevičia, Jonas Jaukštis, Bronislovas Janiulis, Vladisl. Janiulis, Petronėlė Bumblaitė, Vinc. Kišonas, Jonas Šilus, Myk. Dudas, Jonas Kazanauskas, Jonas Zaura, Marė Radzevičienė, Konst. Jakubka, Kazį Sabonis, K. Damikas, J. Vaitulis, Mat. Jakubka, Pov. Alvinskis, Juoz. Oulinskas, Ant. Grina, Juoz. Paterokas, Juoz. Jurgaitis, Myk. Valentinavičius, Pran. Salamonavičius, Jonas Šilius, Ant. Pociumas, Ant. Juodikis, Petras Balčiunas, Barb. Kučinskaitė, Juoz. Valonis, Polonija Valskaitė, Andrius Janiulis, Antanas Venckunas, Antanas Linkus, Ad. Jankauskas, Jieva Pupkienė, Petras Bernotavičius, Simonas Pileckas, V. Birgelis, Liubinas, Myk. Mašiotas, Jonas Gaušas, Stanys Budavičia, Step. Bručius, Ant Kilikevičius, Karolis Aleksiunas, Jonas Virtelka, Leacentas Galauckas, M. Daniunas, Benediktas Kazanauskas, Povilas Daniunas, Mikas Juzėnas, Povilas Sliauteris (1.21), Stan. Suchodolskis, Liud. Švedas, Vinc. Jankeliunas, Karolis Kiškonas ir Rapolas Žarkauskas, viso — 63.21
Smulkių aukų — .75
Viso **$581.46**

Sutrauka:
Nariai-Labdariaai 408.00
8 sieksniai žemės 84.00
Aukos 128.86
Viso $620.86
Su pirma pagarsintomis $1,517.66

**Per „Tėvynės'' Redakciją pirko sieksnius žemės ir padovanojo L. M. ir D. Dr-jų Namams statyti:**

50 — Moterų klubas „Birutė''. Lawrence, Mass. $10.50
51 — Kaz. J. Čeknis, Kauno g., Vilkm. pav., Svedasų par., Zubiškių kaimo, — SLA. pavienis narys iš Ashland, O., 10.50
52 — Lietuvių Daktarų Draugija Amerikoje, per D-rą A. K. Rutkauską, Chicago, Ill., 10.50
53 — 126 SLA. kuopa, New York, N. Y. 10.50
54 — 4 SLA. kuopa, Sioux City, Iowa, 10.50
55 — P. J. Purvis, Moksleivis, Lincoln, N. H. 10.50
56 —Jonas Velička, Antkalniškių kaimo, Putkiškės p., Kauno gub., 10.50
57 — Jurgis Puidokas, Vosbunų kaimo, Butkiškių parapijos, Kauno gub., 10.50
58 — Antanas Puidokas, Pamituvių kaimo, Stakių parap., Kauno gub., 10.50
59 — Pranas Masaitis, Karalgirio kaimo, Seredžiaus parap., Kauno gub., 10.50
60 — Juoz. Trumpaitis, Pamituvų kaimo, Stakių parapijos, Kauno gub., 10.50
Ant. Žilaitis, aukojo $5.00

**Po $2.oo aukojo:**

Pranas Žilaitis, Jurgis Kviešk evičia, Martynas Liutkus, Petras Gudaitis ir Antanas Bakanas, viso 10.00

**Po $1.oo aukojo:**

Kazys Beginas, Kazys Aleksa, Kazys Puidokas, Kazys Majauskas, Adomas Žičius, Mikol. Gradževičia, Kazys Januškevičia, Jurgis Malinauskas, Jonas Steponavičius, Mikas Bublis, Stanislovas Bublis, Kazys Baltrušaitis, Stanislovas Jonaitis, Antanas Žemaitis, Anupras Ilius, Mat. Vincevičius, Andr. Grigaliunas, Antanas Kvietkevičius, Florijonas Kaščicas, Povilas Antanavičia, Kazys Žilaitis ir Ant. Trumpaitis, viso 22.00

**Po 50c. aukojo:**

Juozas Jonuška, Jonas Kniupštis, Kazys Tumas, Vladas Karpavičia, Juozas Karpavičia, Kazys Gerbatavičia, Vin. Miščašauskas, Petras Karpavičia Antanas Glebus, Juoz. Gradzevičia, viso 5.00

Sutrauka:
11 sieksn. žemės $115.50
Šiaip aukų 42.00
Viso per „Tėv.'' red. 157.50

**So. Omaha, Nebr.,** p. M. Yčas surinko 24 d. rugpjučio:

Sieksnius žemės pirko ir Tautos Namams padovanojo:
61 ir 62 Kn. J. Jonaitis $21.00
63 — Klem. Treinavičia, Gardino gub. ir parapijos 10.50
64 — Juozas Sviežauskas, Telšių pav., Kauno gub., 10.50
65 — Juozas Janulionis, Vab. par., Kauno gub., 10.50

**Po $5.oo aukojo:**

Alesandras A. Žalpis ir B. Maslauskas, 10.00
Kun. J. Jonaitis aukojo $4.00
Vaškevičia aukojo 2.00

**Po $1.oo aukojo:**

M. Maslauskienė, Geržaitis, V. Akramavičius, Bartkus, Jonas Balašauskas, Povilas Šaučiunas, St. Radžiunas, Ant. Smailis, Juozas Lukoševičia Juozas Stadalis, St. Nutauta, Pranas Vilkauckas, Valerijonas Gryniov, Br. Butkevičia, Sim. Treinavičia, B. Pludska, Juozas Juniavičia, Ona Žalpienė, Bron. Boždžiakas, Kazys Kušleika, Juozas Marjonaitis ir K. Jagella, — $23.00
A. Grantas aukojo .50c.
**Smulkių aukų** surinkta 12.25

Sutrauka:
5 sieksniai žemės 52.50
Aukų 51.75
Viso So. Omaho'je $104.25
Su pirma pagarsin. $1.779.41

**Chicago Ill.,** įstojo Liet. Mokslo Draugijos Narių-Labdarių skaitliun:

**Jonas Krotkus,** gimęs Raukštonyse, Remigalos par., Panevėžio pav., Kauno gub., mėsininkas; gyvena Chicago, Ill., 2454 So. Oakley Ave., 11 metų Amerikoje. **$100.oo**

**Mykolas J. Tananevičius,** bankininkas, 670 — 18 str., Chcago, Ill. Gimęs Trapunto dvare, Lazdijų par., Seinų pav., Suvalkų gub., 1880. 18 metų Amerikoje **$100.00.**

**Antanas J. Bieržinskis,** bankininkas, 4600 So. Paulina St., Chicago, Ill.; gimęs Kaune rugpjučio 2 d., 1870 m., 20 metų Amerikoje . **$100.00.**

**Kun. P. B. Serefinas,** gimęs 1871 m., spalio 3 d., Kauno gub., Raseinių pav., Kvedainių miest. nių žinių žiurėk num. 34). $100.

**Juozas Hertmanavičius,** notaras A. Olševskio banke, gimęs rugsėjo 12 d., 1874 m., okolica Nemaršėnai, Viduklės parap., Raseinių pav., Kauno gub. 20 metų Amerikoje. 125.00.

(Toliaus bus.)

## Teatras ir Muzika.

### HOFMANO PASAKOS.
(The Tales of Hoffman.)

Hofmano pasakos — tai keturių aktų su epilogu opera. Ją parašė francuzas Jac. Offenbach (1819—1880). Taį paskutinis ir geriausis jo veikalas.

Operos turinys komiškas. Kiekvienas aktas — tai atskira pasaka.

Pirmame akte, ar, geriau sakant, prologe jaunas poetas Hofmanas linksminasi karčiamoje su savo draugais, kurie prašo Hofmano padeklamuoti eiles. Jis dainuoja baladą apie Klein-Zach, bet kai sumini gražią merginą — draugai jį pradeda erzinti ir sako, jog jis įsimylėjęs. Hofmanas atsako, jog jo meilės laikai jau praėjo ir pasižada papasakot apie savo meiliškus atsitikimus.

Antrasis aktas parodo Hofmano pasaką, kaip jis įsimylėjo į **Olympią** besisvečiuodamas pas dailininką Spalanzani. Tasai dailininkas buvo padaręs automatišką lėlę, kuri kalbėjo, dainavo, šoko ir tt. kol buvo užsuktas joje mechanizmas. Spalanzani vadino tą lėlę savo duktere vardu Olympia. Hofmanas, manydamas, jog Olympia yra gyva mergina, įsimylėjo į ją, bet kartą išėjus su ją šokti, užsuktoji lėlė tol jį šokino po kambarį ir net po miestą, kol jis visiškai apalpo. Daktaras Coppelius, keršindamas Spalanzani'ui už apgavystę, sulaužė lėlės Olympios mechanizmą ir tuomet Hofmanas pamatė, jog jis mylėjo tik automatą.

Trečiasis aktas — Hofmano pasaka apie įsimylėjimą į Venecijos merginą Džiulietą. Toji Džiulieta turėjo jaunikį Schlemil, vienok ją prikalbino Depertutto vilioti Hofmaną, kuris neatkreipia į ją atidos. Džiulieta prisikalbina Hofmaną ir pažada jam savo kambario durių raktą, kurį buvo padavusi Schlemil'iui. Bet kada to rakto Hofmanui neduoda, iškįla jo su Schlemil'iu muštinės, Hofmanas nuduria Schlemil'į, paima raktą ir bėga kambarin, kurį atranda tuščią. Džiulieta, plaukdama luote, juokiasi iš Hofmano apsikabinusi kitą jaunikį. Hofmanas, išgirdęs policiją, pabėga.

Ketvirtasis aktas — Hofmano pasaka apie meilę su Antonia Munich mieste. Antonia sirgo džiova, todel jos tėvas Crespel buvo uždraudęs jai dainuot ir susieiti su Hofmanu. Hofmanas susidraugavęs su Crespelio tarnu Frantz'u dasigauna į Crespelio namus. Daktaras Miracle, stebukladaris, įkalba Antoniai dainuoti, iššaukdamas jos motinos paveikslą. Antonia dainuoja ir miršta. Jos tėvas netenka proto.

Epiloge parodoma pirmojo akto scena; Hofmano draugai klauso karčiamoje Hofmano pasakų, bet jis jau užbaigė. Muza apdovanojo jį laurais, jis tuo tarpu labai nudžiunga, bet džiaugsmas greit pereina ir jis užmiega.

Visuose aktuose figuruoja Hofsavo draugu Nicklausse.

Ši opera vaidinama **Century Opera House** (Central Park, W. 62 and 63 Sts., New York) visą savaitę nuo rugs. 30 d. užbaigiant panedėlio vakaru, spalio 6 d. Pirmąsias roles dainuoja p-lės Ewell, Scott, Herbert ir pp. Bardsley, Adkins, Kaufman, Daddi ir kit. **P. Bukšnaitis.**

### LOHENGRIN.

Wagnerio operos „Lohengrin'' turinys peremtas ant senovės vokiečių pasakos apie stebuklingą ricierį ateinantį apginti nekaltas moteris nuo neteisingų apkaltinimų. Tokis ricieris ateidavo nežinia iš kur ir, atlikęs prakilnią užduotį vėl išeidavo nežinia kur, nie kam savo vardo nepasakęs.

Operoje parodoma šitoks atsitikimas: Vokietijos karalius Enrikis Pirmasis (Heinric I) atsilankė į Brabantijos miestą Antwerppen, kur buvo iškilusi betvarkė. Mat, mirusiojo tenykščio kunigaikščio sunus **Godfrey** buvo nežinia kur dingęs, tad jo globėjas grafas **Friedrich** apkaltino Godfrey'o seserį **Elzę,** (Elsa) buk ji nužudžiusi kunigaikščiuką, o nesant kitų įpėdinių, Friedrichis apsipačiavo su kunigaikščio giminaite **Ortrud,** norėjo pastoti Brabantijos valdonu. Elzė ateina pas karalių ir išklausius apkaltinimą nužudyme savo brolio, šaukiasi dangaus pagelbos. Tuoj atplaukia laivu, gulbės vežamu, ricieris, kuris stoja į kovą su Friedrichu ir parmuša jį ant žemės. Elzė, kaip buvo pirmiau pažadėjusi, išteka už savo išgelbėtojo, kuris ją paima su išlyga, jog ji niekuomet neklaus jo vardo. Vienok apgalėtasis Friedrichis su savo žmona Ortrud prikalba Elzę, kad ji paklaustų savo vyro vardo. Kuomet po šliubo Elzė su savo vyru pasilieka vienudu — Elzė užmiršta savo pržadą ir teiraujasi savo vyro, kuo jis vardu, ir iš kur yra. Friedrichis įpuola kambarin su draugais norėdamas nužudyti jau navedį, bet šis Friedrichį užmuša ir pareikalauja, idant jį teistų. Karaliui, kuris buvo jį iškėlęs į kariuomenės vadovus, jis pasisako, kad esąs kaimyniško karaliaus sunus, kad jį atsiuntęs dangaus balandėlis apginti nekaltą mergaitę, kad jo vardas yra **Lohengrin** ir, kad jis apleidžia ant visados šią šalį, nes jo žmona nedaleikė savo pržado ir jis turėjo apskelbti savo vardą. Gulbė vėl atveža jo laivelį, į kurį Lohengrin sėdasi, bet Ortruda prisipažįsta, jog ji užburusi kunigaikščiuką Godfrey ir jį pavertusi į gulbę. Lohengrin atriša nuo laivo gulbę, kuri tuoj pavirsta vėl į kunigaikščiuką Godfrey. Sesuo džiaugiasi matydama savo brolį, bet kartu alpsta nustojusi ant visados savo vyro, o karalius su piliečiais gailisi savo stebuklingojo avdo.

Opera „Lohengrin'' bus statoma **Century Opera House** visą savaitę, pradedant nuo spalio 7 d. kas vakaras, o seredomis ir subatomis popiečiais..

**P. Bukšnaitis.**

## New Yorko žinios.

**Iš vietinės SLA. kuopos veikimo.** Rugsėjo 18 dieną 126 SLA. kuopa laikė savo susirinkimą, kuriame tarp-kitko nutarė parengti prakalbas. Tose prakalbose bus aiškinami šie dalykai: 1) Kokios rųšies organizacija yra Susivienijimas Lietuvių Amerikoje (S. L. A.)? 2) Kokia nauda prie SLA. priderintiems? 3) Ką SLA. reiškia tautiniame Amerikos lietuvių judėjime. Visi šitie klausimai bus kuoplačiausia ir kuoaiškiausia išaiškinti.

Prakalbų parengimui tapo išrinktas komitetas, kurin įėjo šie asmenįs: p. J. M. Danielius ir p. J. Šėris.

Tuo tarpu kuopos sąnarių skaitlius sparčiai auga. Ir auga sulyginamai daug greičiau, negu pernai. Bet nežiurint į tą augimą tapo sumanyta paagituoti lietuvius priderėti į SLA. ir didinti jo sąnarių skaitlių. Teko man girdėti nuo SLA. valdybos sąnarių, jog Suusivienijimo iždas žymiai pasididinęs. Jeigu tai tiesa, tad veiklesnieji SLA. sąnariai gali pasidžiaugti ir pasigirti, kad jų padėtas ir dedamas darbas visgi ne veltui nueina.

Galų gale reikia pridurti, jog vietinė kuopa žada pagelbėti Lietuvių Ukėsų Politikos Klubui įkurti vakarinę mokyklą, ir, žiemos metui prisiartinus, parengti keletą paskaitų. Linkėtina geriausios kloties. **Varguolis.**

---

**Žurnalizmo mokykla.** Pereitą savaitę prasidėjo prie Columbijos universiteto akademinis žurnalizmo mokyklos semestras. Neskaitant studentų klubo kambarių ir didžiulio kningyno žurnalizmo mokykla apima apie trisdešimts kambarių — tan skaitliun įeina reporterių kambariai, redaktorių kantorai, kambariai iškarpoms iš kitų laikraščių tvarkyti ir daugelis kitų, kokie tik reikalingi prie šiandieninių, pilniausioj to žodžio prasmėje, laikraštininkų įstaigų. Visas žurnalizmo mokyklos namas beveik visu kuo tinkamai aprupintas, kas atsiėjo 500,000 dolarių. Jeigu stinga ko, tai stinga tik didelių spausdinimo mašinų.

Ta mokykla, kurioje bus mokoma laikraštininkystės profesijos, tapo įkurta pasidėkavojant mirusiajam Joseph Pulitzer'ui, kuris paaukojo Columbijos universitetui 1,000,000 dolarių. Žurnalizmo mokykla stovi ant kampo 116-tos gatvės ir Broadway. Pirmaisiais žurnalizmo mokyklos metais visų kambarių nesunaudos, kur vien tik žurnalizmas butų mokomas. Vienas to namo augštas bus pevestas anthropologijos skyriui, kur bus to skyriaus kantorai, audi torijos bei dailės ir mokslų instituto skyriai. Sklepas gi pavedamas universiteto kningynui ir spaustuvei, kur spausdinsis universiteto dienraštis „The Columbia Spectator''. Didesnioji namo pusė bus panaudojama žurnalistikos tikslams.

---

**Policijos komisijonieriaus pasiryžimas.** Vieną pereitos savaitės naktį policijos komisijonierius Waldo ir du jo draugu sumanė, niekam nežinant, aplankyti chinų apgyventą miesto dalį ir apžiurėti, kaip ten reikalai vedami. Ir kas gi nežino garsiojo Chinatown? P-as Waldo rado visai atviras duris lošimų vietų, kur chinai niekeno netrukdomi linksmai ir su tikslu lošė.

Į viską gerai prisižiurėjęs, su kupina vaidentuve vaizdų, p-as Waldo beeidamas susitiko taip sau bevaikštinėjančius policijantus: kapitoną Frank A. Tierney, seržentą Owen Keegan ir patrolinį policijantą — Louis Gray. Visus tris kom. Waldo nusivedė į policijos stotį ant Elizabeth gatvės ir be jokių formališkumų atėmė nuo jų ženklus bei suspendavo.

---

**Žydų poetas mirė.** Rugsėjo 22 d. po pietų pasimirė žydų poetas, Eliakum Zunser, 77 metų amžiaus senukas. Sako, jog Zunseris, kaipo poetas, yra plačiai žinomas ir daugelio žydų mylimas bei gerbiamas. Daugelis vietinių žydų apie Zunserį kalba, kaipo „žmogų, kuris neturi priešų''.

Eliakum Zunseris gimęs spalio 25 d. 1836 m. Vilniuj, Lietuvoje. Turėdamas vos 14 metų amžiaus jis parašęs savo eilęs arba dainą, kurią ir dabar dar daugelis Lietuvos žydų dainuoja.

---

**Majoro W. Gaynor'o palaikai.** Nesenai miręs miesto majoras W. Gaynor, kaip praneša tuli laikraščiai, paliko turto apie $1,500,000—2,000,000. Sulig jo padaryto testamento tas turtas padalinamas tarp jo žmonos ir vaikų; daugiausiai tur kliuti jo sunui Rufus'ui; visi jaunesnieji jo vaikai pavedami globon iki sulauks pilnų metų.

## Vietinės Žinios

— **Delei Lietuviškos Konservatorijos.** Nekurie daro užklausimus, ar ir šį metą veiks **Lietuviška Konservatorija,** nes, girdi, M. Petrauskas išvažiavo ir gal nesugrįš. Taigi mes esame įgalioti pranešti, kad Lietuviška Konservatorija Brooklyne veiks kaip veikusi ir muzikos mokslo semestras prasidės spalių 15 d. Praeitąjį semestrą Liet. Konservatorija viso turėjo 56 mokiniuus ir mokines, bet šį metą, kaip jau dabar girdėt, bus daugiau; tik kaip tą galės padaryt mažas profesorių skaitlius — turės daug darbo. Šįmet bus atidaryti konservatorijos kursai mokinties gaidų. Tame skyriuje bus mokinamos gaidos ir pati muzikos teorija vieną kartą savaitėje, vakarais. Kursas labai pigus, tik 3 dol. ypatai už 10 savaičių laiko, pradėjus nuo spalių 20 d. Čia, toj klasėj, galės sužinot gaidas ne tik tas, kuris sori giedot, bet ir tas, kuris nori bile kurį instrumentą mokyties: smuiką, pianą, klarnetą, kornetą, saxophonus, ciellą, kontrabasą, flautą, timpanus ir tt. Betgi šita klasė bus vedama grupėje. Taigi, bile kam bus gera proga šį bei tą apie muziką sužinot.

---

— **Rinks Gaynorui artistą-tapytoją.** Veikiantis majoras Kline paskyręs tam tikrą komitetą, kuris turės išrinkti artistą-tapytoją W. J. Gaynoro paveikslui tapyti. Tas paveikslas bus pakabintas miesto rotužėje.

---

— **Laikrodininkas nusišovė.** Pereitos subatos vakare, po vakarienės, nusišovė 66 metų amžiaus senukas, Frank Bayer, laikrodininkas, kuris gyveno ant 219 Dresdan gatvės. Nuusišovimo priežastis kol kas nežinoma.

---

PADĖKAVONĖS LAIŠKAS „V. L.'' AGENTURAI.

Šiuomi išreiškiu nuoširdžią padėką „Vien. Liet.'' Agenturai už gerą ir teisingą aprupinimą lietuvių, važiuojančių iš Amerikos Lietuvon. Galiu patarti visiems savo pažįstamiems ir „V. L.'' skaitytojams, kurie mano važiuoti į Lietuvą, važiuoti per „V. L.'' Agenturą — ten gausite geriausius patarimus, teisingas žinias, ten jums pasiųs Lietuvon pinigus, ten jums parupįs nuo konsulio pasportą. Kaslink pasporto, tai patarčiau kiekvienam, kuris grįžta per rubežių į Rusiją, jį turėti, nes tada niekas nekliudo — atėjai į tamožnę, parodei nuo konsulio raštą, užsimokėjai 3 rublius ir trauk sau ramiai per rubežių.

Plačiau apie Lietuvą parašysiu paskiau.

Viso labo velijantis
**F. Syrusas.**

**KRASOS DĖŽUTĖ.**

**S. L.** (iš Baltimorės, Md. Tamstos prisiųstoji žinutė persena — nuo rugpjučio 1 d.; nedėsime.

**Gailučiui.** Apie A. Naruševičiaus nelaimingą mirtį bei jo gyvenimą tilpo trumpa žinutė „V. L.'' N 38, todėlei Tamstos, nors ir platesnės korespondencijos, nekartosime. Lauksime daugiau.

**Juozapui Mozuraičiui.** Tamstos „dainutė'' perdaug jau „negramotnai'' parašyta — nedėsime. Galop nežinia, ar tos dainos autorius Tamsta, ar tik Tamsta parašei „iš atminties''. Geriau rašinėkite žinutes.

**Antanui Gegužei.** Eiles gavome — peržiurėsime.

**Pr. S. Žuravliui.** „Sveicariją'' gavome — tilps artimiausiame „V. L.'' numeriuose; ačiū.

**J. Spuntui,** Tamstos žinutė persena, labai neaiškiai parašyta ir nesvarbi, ypač kad nepraneši, kas tie sužeistieji buvo. Nedėsime.

**Šiokiam-Tokiam.** Visgi reikia geriau rašyti; prieigtam nežinia, kas užsimušė — lietuvis, anglas, žydas, lenkas... Nedėsime.

**Beržui** iš Worcester, Mass. Ir šios („Atėjo ruduo'') Tamstos eilės laikraštin netinka; matyt Tamsta visai nepasipažįsti su poezijos muza. Nedėsime.

**P. Kapiskas.** Tamstos straipsnelį gavome.

**J. J. N.** Ačiu už juokelius — sunaudosime.

**Vl. Leščinskui.** Tamstos straipsnis tilps viename iš artimiausių „V. L.'' num. Ačiu. Lauksime daugiau:

**LINKSMUMAS IR LAIMĖ.**

Mes turėtume stengtis tštu ptpp

Mes turėtume stengtis ištraukti iš gyvenimo tiek linksmumo ir laimės kie kgalima. Buk laimingas ir daryk kitus laimingais. Pirma laimės salyga yra sveikata, ir pirma sveikatos sanlyga yr atobulas maisto virinimas. Jeigu virinimas tampa blogu, nežiurint nuo kokios priežasties, Trinerio Kartaus Vyno Eliksiras atve jį vėl prie reguliariško veikimo. Jisai išvarys iš kuno visą į ten neprigulinčią medžiagą ir padarys kuną tyru ir galinčiu priimti užtektinai maisto. Jisai paglebės virinimui. Vartok jį apetito netekęs, užkietėjime, vidurių kaudėjimuose ir mėšlungėje, nervingume ir slipnume. Skilvio ir vidurių ligose jisai yra labai brangiu vaistu, veikiačniu greitai ir bepavojingai. Aptiekose. Jos. Triner, Manufacturer, 1333-1339, So. Ashland ave., Chicago, Ill. Jeidu kada skaudėjimas prašalinti jums butų reikalinga topalo, vartokite Trienrio Linimentą. Jisai yra geriausis.

**ATSILLANKYKIT VISI Į BALIŲ.**

Parengia SLA. 70 kp. Cliffside N. J., atsibus 4 d. spalio (october) 1913, svetainėje George Bulls, Ferry Road, Hudson Heights, N. J. prasidės 7 val. vakare, įžaanga 25 c. ypatai. Malonųs viengenčiai! užkviečiam visus kuo skaitlingiausiai iš visų apielinkių Brooklyno. New Yorko, Jersey City, Newarko ir kitų miestų ir tikimės, jog visi atsilankiusieji busite užganėdinti.

Kaip geriausia davažiuoti iš Jersey City, Nevarko ir kitų miestų: Paimkite Grove karą su permaina ant Union Hill karo, kuris atveža ant Fourth st., paimkit Polisade karą, kuriuomi davažiuosite iki pat salei. Važiuojant iš Brooklyno, New Yorko paimkit Post Office karą, kuris davež iki Cortland st., Ferui pervažiavę per upę paimkit Palisade karą, kuris daveš iki pat salei, išlipkit Hudson Heights Bulls ferry Road, ten jau matysit.

Su augšta pagarba SLA. 70 kp.

**IŠRANDAVOJIMUI**

Namas su 15 kambarių, elektros apšvietimu, su visoms įtaisoms (toilet, maudyklė). Randa tik $55.oo. Pažiurėti ir pasiklausti ateikite prieš pietus
**Mrs. M. Schwartz,**
281 Berry St., Brooklyn, N. Y.

**ANT PARDAVIMO**
**Bučernė ir Groseršoris**

Labai geras biznis eina, priežastis pardavimo — išvažiavimas Lietuvon. Dažinot pas: **John Kovach.**
36 Grand St., Brooklyn, N. Y.
(42)

Parsiduoda saliunas geroj vietoj. Biznis eina gerai; apgyventa tarpe lietuvių ir lenkų. Priežastis pardavimo — manau užsiimti kitu bizniu. Kreipkitės sekančiu adresu:
**V. Struogis,**
442 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

**BROOKLYNIEČIŲ IR APIELINKĖS ATIDAI.**

**Puikiausias Teatras ir balius.**

Šiuomi pranešu Brooklyno ir apielinkės visuomenei, kad yra rengiamas puikiausias pasilinksminimo vakarėlis, per Lietuvių Keliones Pašalpos Draugystę, kuris atsibus subatos vakare 4 d. spalio 1913 m., Tautiško Namo Svetainėje 101—103 Grand St., Brooklyn, N. Y., ant kurio visus lietuvius ir lietuvaites širdingai užkviečiame atsilankyti, nes tai bus vienas iš dailiausių pasilinksminimų vakaras, kokio dar Brooklyne iki šiol nebuvo. Scenoj statomas veikalas dviejų veiksmų drama „Gudri Našlė'', labai žingeidus yra pamatyti kas buvo per gudrybė tos našlės. Priegtam dar bus deklamacijos, monologai ir choras „Aidas'' gražių dainelių sudainuos. Taipgi Džian Bamba iš Bostono atvažiuos pasakyti „spyčių'', pribus ir Maikis su savo tėvu pasikalbėti, ir teipgi bus lekiojanti krasa ir yra paskirtos tokios didumo dovanos, kokių dar niekas nėra gavę. Po to visko bus linksmi šokiai. Širdingai užkviečia Komitetas.

**JIEŠKOME KMBARIO BROOKLYNE..**

Butų gerai, kad šeimininkė apskalbtų ir pagamintų valgyt. Atsišaukit į „V. L.'' kantorą, del P. B. N7 120 Grand st., Brooklyn, N. Y.

**KRAUTUVNINKŲ IR AGENTŲ ATYDAI.**

Mes esame importeriai ir wholesaleriai ištisos eilės dalykų, kurie yra ypatingai įdomųs lietuviams, kaip tai:

Gražųs laiškai su lietuviškomis eilėmis
Atvirlaiškiai su lietuviškais tekstais
Kortelės gimimo ir varduvių dienai lietuvių kalboje.
Lietuviškos maldaknygės
Paveikslai ir jiems rėmai
Ražančiai
Škaplieriai
Medalikai
Mukos
Bažnytinės lempelės (prie švenčiausiojo ir t. t.)
Šaltiniai šventintam vandeniui
Šventųjų stovylos
Apskelbimų kalendoriai tikėjimiško turinio
Brangakmenįs
Vaškiniai vestuvėms vainikai
Vaškiniai laidotuvėms vainikai su lietuviškais tekstais
Lietuviškos kortelės Kalėdoms
Lopšiai Kalėdoms
Nosinės skepetaitės su lietuviška ir Amerikoniška vėliavomis ir daugelis kitų daiktų, įdomių lietuvių vertelgijai.

PAREIKALAVUS BY KOKIAM KRAUTUVININKUI ARBA AGENTUI, PILNAS KATALIOGAS PRISIUNČIAMA UŽDYKĄ.

Mes varome tiktai wholesalinį biznį ir kataliogų privatiniems žmonėms visai nesiunčiame.

**THE LIPMAN SUPPLY HOUSE,**
**527 S. Fifth ave., Chicago, Ill. Dept. 7.**

**KLAIDOS PATAISYMAS.**

Pereitame „Vienybės Lietuvninkų'' num. L. M. ir D. Dr-jų paskelbtame maršrute įsiskverbė klaida — nepaminėta jog **rugsėjo 15 d.** svečiai iš Lietuvos apsilankys į Wanamie, Pa.

**Reikalingas jaunas vaikinas**

į Banką prie skyriaus pardavimo laivakorčių, mokantis atsakančiai kalbėt [illegible] lenkiškai ir lietuviškai. Jeigu toks rastųsi, lai atsišaukia laišku į „Vienybės Lietuvninkų'' Redakciją:
120 Grand St., Brooklyn, N. Y.

**Parsiduoda**

Du lotai — trečias ir ketvirtas lotas nuo kampo — Jamaica, Long Island, N. Y. Tiktai vienas blokas nuo bažnyčios. Vieta apgyventa lietuviais ir lenkais. Daugelis Brooklyno lietuvių turi savo namus tenai, kaipo F. Akrantavičius, M. Švirmickas, Balaženčius, Pauža, Jadlauskas ir kiti. — Lietuviai norinti pirkti tuos du lotu kreipkitės pas savininką ant šio adreso:
**V. P. Mockus,**
1635 North ave., Chicago, Ill.
(42)

**Parsiduoda**

Visi namų rakandai — furniture — po vieną atskyrium arba visi sykiu už labai pigią prekę. Pasiklauskite pas
**Mrs M. Maziniene,**
120 So. 2-nd St., Brooklyn, N. Y.
(40)

**Pasiduoda**

Batų taisymo biznis. Išdirbtas jau nuo kelių metų. Priežastis pardavimo — ėjimas į kitą biznį. Vieta apgyventa lietuviais ir lenkais. Kreipkitės šiuo adresu: **J. Macijauskas.**
318 Wythe ave., Brooklyn, N. Y.
(40)

Pajieškau Antano Kučinsko iš Medžiunų sodžiaus, Vabalninko parapijos, Panevėžio pavieto, Kauno gub. Teiksis atsišaukti šiuo adresu:
**Povilas Markunas,**
272 Sanders St., Athol, Mass.

Pajieškau savo brolio Ignoto Norvaišo. Paeina iš Kauno gub., Šiaulių pav., miesto Radzviliškio. Keli metai tam atgal gyveno Zonesville, Ohio. Aš tikką atvažiavau iš Lietuvos ,turiu labai svarbų reikalą. Kas žinot apie jį arba jis pats meldžiu atsišaukti ant šio adreso:
**Miss Anna Norvaišiutė**
197 New York Ave., Newark, N. J.
(40)

**LIETUVĖ AKUŠERKA IR NURSĖ,**

Baigusi Mokslą Columbijos Kolegijoj.

Geriausiai prižiurių moteris palage ir visokiose ligose, — už pigią prekę. Kalbu lietuviškai, rusiškai, lenkiškai, vokiškai ir agliškai.

**Mrs. A. Hopp,**
**220 Mc Dougal St., Brooklyn, N. Y.**
Telefonas: East New York 1643-W.
31—12—13


# Ar esate nusideveję?

Ar jaučiate pailsimą! Neturite noro prie nieko? Stoka jums apetito? Siekkite tuojaus prie šių kančių šaltinio. Sustiprinkit visą organizmą, imdami

# SEVEROS BALSAMA GYVASTIES

(SEVERA'S BALSAM OF LIFE)

patartiną ir vartojamą prie chroniško užkietėjimo, prie geltonligės, tulžies ir įvairių kitų jakninių nesveikumų.

Kaina 75 centai.

Pasiklauskit pas savo aptiekorių Severos gyduolių. Jis turi jas pardavimui.

Jeigu negalėtumet jų gauti savo apielinkėj, parsitraukit tiesiog nuo mus.

**W. F. SEVERA CO.** CEDAR RAPIDS IOWA

# Nuolatinis darbas del 50 vyru

Mes turime darbą delei 50 lietuvių musų medinių išdarbių dirbtuvėje, So. Shoftsbury, Vermont. — Mokestis po $1.50 ant dienos ir daugiau, pagal gabumą ir spartumą. Nuolatinis ir sveikas darbas patyrimo nereikia. So. Shoftsbury stovi gražiausioje ir sveikiausioje Vermonto apielinkėje. Namai yra gaunami už $8.oo mėnesinės randos su 5 kambariais, pigiu pragyvenimu; arti mokyklos ir bažnyčios. Dau vietų yra del nevedusių vyrų. Kelionė geležinkeliu nuo Bostono arba New Yorko kaštuoja apie 4 dolarius.

Čionai yra proga dirbti gražioje apregėjo, linksmai pragyventi ir pasidėti kelis dolarius ištekliui. Atkreliaukite dirbti ir kreipkitės pas:

**JAMES B. WILBUR, J.,**
**GENERAL MANAGER.**
**South Shaftsbury Vermont.**

**Brooklyno Lietuvaičių Kliubas dar kartą perstato**
**Garsingą ir visų išgirtą penkių veiksmų dramą**

# „IŠ MEILĖS"

**„IŠMEILĖS" BUS LOŠTA**
**11 d. SPALIO-OCTOBER 1913 m.**
**McGADDIN MEMORIAL HALL,**
**BERRY ST., tarpe So. 2-os ir 3-čios gat.,**
**BROOKLYNE, N. Y.**
**Pradžia, kaip ir reguliariškų teatrų — nuo 8-15 vak.**
**Salė bus atdara 7-30.**

Lošimui „Iš Meilės'' yra sukviesti vieni iš geriausių Brooklyno aktorių, kuriuos publika jau nuo seniai yra mačiusi visuose geresniuose lietuvių teatruose ir juos pamylėjusi. Todėl seni ir jauni nepraleiskite šios progos pamatyti vieną iš geriausių teatrų, ir maloniai vakarą praleisti. Tokių teatrų retai buna surengiama.

**Muzikos ir dainų mylėtojai galės da pasigrožėti ir gražiomis dainomis, kurias lošimo laike dainuos CENTRAL BROOKLYNO CHORAS vedamas visiem gerai žinomo chormeisterio K. STRUMSKIO.**

**Visas pelnas skiriamas Lietuvių Tautos NAMAMS Vilniuje.**

**Įžanga arba bilietų kaina: Box $1.oo, pirmosios sėdynės — orkestra 50c., užpakalinės po 25c. Ant balkono ir taip pat.**

Tikietus galima gauti pas lošėjus. „Vienybės Lietuvninkų redakcijoj: p. V. Daunoro aptiekoje, 229 Bedford Ave; pas A. Miliauską, 687 3-rd ave. So. Brooklyn; pas P. Drauge į. 73 Grand St.; pas Grochovsky, kampas Bedford Ave. Grand St., ir pas K. Liutkų 131 Grand St.

## BĖKIM GREIČIAU!

Nes dabar yr proga užsisteliuoti Rudenines ir Žiemines drapanas ant orderio pos Lietuvę kriaučių už labai sumažintą prekę.

Moteriškus siutus siuvam už $12 iš gerų vilnonių materijų, o ką apie padarymą ir pritaikymą tai nėr ko klaust, nes jau senei yra visems žinomas kriaučius, kurio darbu visi gėrisi. TAIPGI SIUVAM IR VYRAMS drapanas ant orderio atsakančiai didžiausiam pasirinkime, nuo $18.00 ir aukščiau. Mųs dirbtuvė atdara kas diena ir nedėldieniais orderius priimam. Kreipkitės po adresu:

**PETRAS SHERTVITES**

370 Bedford Avenue,
Brooklyn, N. Y.
Pagal Willamsburg Tiltą.



Turiu už garbę pranešti draugystėms, kliubams, ir kuopoms kad išdirbam visokius ženklus, ,,badges," sžloloido ,,botonus." Visokius ,,emblems," su antrašais ar paveikslais išdarom ant auksinių, paauksuotų, ar juodo metalo guzikų už labai pigę prekę.

Ant kožno pareikalavimo išsiunčiame prabas ,,sempelius" ir jų prekes.

**PAJIEŠKAU AGENTŲ.**
**REIKALAKIT KATALOGŲ.**

A. STRUPAS, NOVELTY CO.
123 Ferry St., Newark, N. J.


### KELIAUJANTIEMS EUROPON.
**RUGSĖJO—SEPTEMBER MĖN.**
**Dienos išplaukimo ir laivų vardai.**

**RED STAR LINE Į ANTVERPEN.**
**Laivakortės prekė $35.oo.**
27. Finland.
Oct. 1 Finladn.
" 8 Lapland.
" 15 Zeeland.
" 22 Kroonland.
" 29 Vaderland.

**HOLLAND-AMERICAN LINE Į ROTTERDAM.**
**Laivakortės prekė $37.oo.**
30. New Amsterdam.
Oct. 7 Noordam.
" 14 Ryndam.
" 21 Rotterdam.
" 28 Postdam.

**NORTH GERMAN LLOYD Į BREMEN.**
**Laivakortės prekė $37 ir $40.**
25. Friedrich der Grosse.
30. Kronprinz Wilhelm.
Oct. 2 Bremen.
" 4 George Washington.
" 7 Kronprinzesin Cecilie.
" 14 Kaiser Wm. der Grosse.
" 16 Prinz Friedrich Wilhelm.
" 21 Kaiser Wilhelm II.
" 23 Grossed Kurfuerst.
" 28 Kronprinz Wilhelm.
" 30 Friedrich der Grosse.

**RUSSIAN AMERICAN LINE Į LIEPOJŲ—LIBAVĄ.**
**Laivakortės prekė $33.oo.**
**Antra kliasa $50.oo.**
**20. Russia.**
Oct. 5. Czar
" 18. Kursk

**CUNARD LINE Į LIVERPOOL, O PASKUI PER HULL Į BREMEN, HAMBURG, ROTTERDAM, LIBAVĄ.**
**Laivakorčių prekė:**
**į Liverpool $35.oo ir $37.50,**
**į Bremen, Hamburg ir Rotterdam $37 ir $40.**
**į Libavą—Liepojų $39 ir $42.**
Oct. 1 Mauretania.
" 4 Carmania.
" 8 Campania.
" 15 Lusitania.
" 18 Caronia.
" 22 Mauretania.

**CUNARD LINE iš BOSTON Į LIVERPOOL.**
**Laivakortės prekė į Liverpool, Bremen, Hamburg, Rotterdam $35.oo; į Libavą $37.oo.**
30. Franconia.
Oct. 14 Laconia.
" 28 Alaunia.

**CUNARD LINE iš MONTREAL į SOUTHAMPTON, O PASKUI PER HULL Į LIBAVĄ — $35.oo;**
**į Bremen, Roterdam — $33.oo.**
27. Ansonia.
Oct. 11 Andania.
" 18 Ascania.

**WHITE STAR LINE Į LIV ERPOOLL — $35.oo;**
**į Libavą $37.oo.**
27. Oceanic.
Oct. 2 Baltic.
" 9 Adriatic.
" 16 Celtic.
" 26 Cedric.
" 30 Baltic.

**AMERICAN LINE į SOUTHAMPTON — $33.75,**
**į Libavą per Hull $37.oo.**
26. St. Louis.
Oct. 3 Philadelphia.
" 10 New York.
" 17 St. Paul.
" 24 St. Louis.
" 31 Philadelphia.

**NORTH GERMAN LLOYD iš BALTIMORE į BREMEN — $33.oo;**
**trečia kliasa $36.oo.**
Oct. 1 Main.
" 15 Rhein.
" 22 Seydlitz.

**RED STAR LINE iš PHILADELPHIA, PA. į ANTVERPEN — $33.oo.**
26. Menominee.
Oct. 10 Manitor.
" 24 Marqette.

**ANCHOR LINE Į GLASGOW.**
**Laivakortės prekė $32.50.**
27. California.
Oct. 4 Caledonia.
" 11 Columbia.
" 18 Cameronia.
" 15 California.

**HAMBURG-AMERICAN LINE Į HAMBURGĄ.**
**Laivakortės prekė $35.oo ir $37.oo.**
Oct. 2 Kaiserin Auguste Victoria.
" 4 Pretoria.
" 8 President Grant.
" 11 Imperator.
" 23 Amerika.
" 25 Pennsylvania.

**Mes parduodame laivakortes**
tarp Bremen—Baltimore,
tarp Breme—Philadelphia,
tarp Antverpen—Boston,
tarp Antverpen—Philadelphia,
tarp Libavos—Halifox,
tarp Liverpool—Boston,
tarp Libavos—Boston,
tarp Libavos—Montreal,
tarp London—Montreal,
tarp Buenos Aires—New York,
tarp Triest—New York,
tarp Bremen—New York,
tarp Hamburg—New York,
tarp Rotterdanm—New York,
tarp Antverpen—New York,
tarp Levrpool—New York,
tarp Libau—New York,
tarp Southampton—New York,

Apie laivakorčių prekę į visas šalis pasiklauskite per laišką pridėdami už 2 ct. markę atsakymui.

Pas mus keliaujantieji teiksis pirma parašyti laišką bent 10 dienų pirma išvažiavimo, idant butų galima sužinoti laiką, kada ir kur pasitikti.

Pirkusius pas mus laivakortes, mes pasitinkame ant dypo, aprupiname bagažus, nuvedame ant laivo ir parupiname nuo konsulio popieras parėjimui rubežiaus. Išmainome pinigus — rublius į dolerius ir dolerius į rublius.

Mes parduodame tikietus ant Bay State Line į šiuos miestus:
į Boston'ą $2.40,
į Worcester'į, $2.40,
į Fall River $1.75,
į Providence $1.50.

Ateikite arba rašykite ant šio adreso:

**J. J. Pauksztis & Co.,**
**120 Grand Str., Brooklyn, N. Y.**


**„VIENYBĖS LIETUVNINKŲ" IŠLEISTOS KNINGOS.**

Adomas Mickevičius ...... 15
Ar socijalistas gali buti kataliku? ...... 10
Augis darbininkų judėjimo Lietuvoje ...... 15
Apuoko sapnai ...... 15
Anatemos kningelė ...... 10
Apie kuno išlavinimą ...... 15
Albumas lietuviškos parodos Pryžiuje 1900 m. ...... 40
Apie Dievų pavydumą ...... 15
Baltrus Turazeris (Drama trijuose veiksmuose) ...... 20
Dangus ir žvaigždės. Populiariška lekcija iš astoronomijos 10
Davatkų gadzinkos ...... 10
Dangaus augštumas ir žmogaus senumas. Anykščių šilelis .. 20
Darbininkų Kalendorius 1904. 15
Eglė žalčių karalienė. (Drama 5-se apsireiškimuose ...... 15
Emigracija. Apysaka iš emigrantų gyvenimo ...... 20
Gyvenimas Genevaitės ...... 50
Gudri Našlė. (Juokažaislė dviejuose veiksmuose) ...... 15
Gegutė. (Eilės) ...... 10
Girtuoklių Adynos ...... 10
Graudųs Verksmai ...... 10
Herbertas Spenceris. Trumpa peržvalga jo filosofijos ... 15
Istorija Septynių Mokytojų 50
Idėja ant mėšlyno. Apysaka musų dienų ...... 10
Istorija apie gražią Katriuką 10
Iš po budelio kalavijo ir Kaijimas (Dvi apysakos) ...... 30
Išgriovimas Kauno pilies. (Tragedija 4-se apsireiškimuose) 20
Iš bažnyčios istorijos ...... 10
Iš kur atsiranda nusidėjėliai? 10
Įtekmė socijališkų sanlygų ant visų kulturos šakų ...... 15
Įtekmė dantų ant žmogaus gyvenimo ...... 10
Juozas Arch. Sodietis—deputatas Anglijoje ...... 10
Jonas Krikštytojas (Penkiaveiksmė tragedija su prologu) 30
Joninės. 4-rių veiksmų drama 45
Jaunieji Skrauja. Medžioklės piešinys. ...... 75
Kalabas ...... 10
Kėkštų Simas. (Apysaka iš ukininkų gyvenimo) ...... 10
Kainas. (Misterija trijuose aktuose) ...... 25
Kunigija ir svietiška valdžia 15
Kaip Sicilijos kaimiečiai kovojo už savo tiesas ...... 10
Kur musų išganymas? ...... 25
Keletas minčių apie mirties bausmę ...... 10
Kaip valstiečiai kovojo už žemę ir laisvę ...... 15
Kaip apsivesti ir laimingai gyventi ...... 15
Kaip darbo žmonėms išsiliuosuoti ...... 10
Keletas žodžių apie lietuvius ir naudingi pamokinimai ... 15
Knygelė dėl lietuviškų kareivių Amerikoje ...... 10
Laima ir planetos ...... 25
Lietuvos Istorija. S. Daukanto Knyga I ...... $1.50
Apdaryta ...... $2.00
Lietuvos Istorija. S. Daukanto Knyga II ...... $1.50
Apdaryta ...... $2.00
Abi drutai apdarytos į vieną tomą ...... $4.00
Lietuvių tauta. Tomas I $1.50
Apdaryta ...... $2.00
Lietuvių tauta. Tomas II $1.75
Apdaryta ...... $2.25
Abu tom. apdaryti į vieną $4.25
Lengvas budas pačiam per save pramokti rašyti ...... 10
Mythai, pasakos ir legendos žemaičių ...... 50
Musų Dielės. (Per ką Lietuva kenčia) ...... 10
Mokslinčius Tvardauskas ... 50
Miškas vis smarkiau degė .. 15
Našlaitė (Apysaka eilėmis) 10
Pasikalbėjimas apie dangų ir žemę ...... 25
Parsidavimas ir pelnas 10
Paveikslai. (Dvi apysakos) 15
Palemonas ir Girždutа. (Apysaka eilėmis) ...... 20
Puota — Nuskintas žiedas. (Dvi apysakos) ...... 10
Pagieža — Jurgis Durnelis. (Dvi apysakos ...... 25
Pirmoje Gegužės Sapnas ... 15
Ponas Bartkus. (Eilės) ..... 10
Pažvelgus atgal. (Sociališkas Romansas) ...... $1.00
Palocius ežero dugnuose. (Trijų veiksmų drama) ...... 15
Pamokinanti aprašymai iš gyvenimo žmonių ...... 20
Rytojui Bežiurint ...... 65
Rutų Vainikas, Mirga ir Undinė. (Trįs dramos) ...... 30
Sausio devintą ...... 15
Švedų liaudies švietimas ... 25
Senkaus Jurgis ...... 15
Tamsybės Guolis ...... 10
Užsistanavyk ant to gerai .. 15
Vargdieniai. (Apysaka iš baudžiavos laikų) ...... 50
Vilius Tell. (Tragedija penkiuose aktuose) ...... 30
Valkata ...... 10
Vilkų Lizdas. (Apysaka iš Kryžiuočių laikų) ...... 35
Visuotinoji historija (satyroje 60
Vytauto prisieka. Paveikslas, didumas 27½×21½ ...... 30
„Vienybės Lietuvninkų" 25 metų sukaktuvių jubilėjinė kningelė, su 57 paveikslais 50
Žemių dulkės. (Labai akyva apysaka) ...... 50
Ženybos Paikių Miko ...... 10
Žemės Giesmė (apysaka). Pirmoji dalis ...... $1.00
Žemės Giesmė (Apysaka). Antroji dalis ...... 50
Žmogus. (Apysaka.) ...... 15

Rašykit
J. J. PAUKŠTIS & Co.,
120 GRAND ST.,
BROOKLYN, N. Y.



**Ar Skaitei Kada Laikraštį "LIETUVA?"**
**Gal nežinai kur ją gauti?**

## "LIETUVA"

Eina jau 21 metus Chicago, Illinois kas Pėtnyčia ir paduoda daugiausiai gerų ir svarbių žinių iš Amerikos, Europos ir viso svieto, o prenumerata kaštuoja metui tik **$2.00**, pusei metų **$1.00**.

Rašyk adresu:

**A. OLSZEWSKI,**
3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.



**Ar matei kada-nors laikraštį**

## "DRAUGĄ"?

"DRAUGAS" yra 8-nių puslapių didžiausio formato, vedamas geriausių redaktorių. Rasi jame geriausių raštininkų raštų ir visokių žinių iš Lietuvos, Amerikos ir iš viso pasaulio. "DRAUGAS" gvildena svarbiausius gyvuosius lietuvių reikalus.

"DRAUGAS" atsieina metams $2, pusei m. $1
Užsieniuose metams $3, pusei metų $1.50

Rašydami laiškus adresuokite

**DRAUGAS PUB. CO.**
2634 W. 67th St. Chicago, Ill.



# K. Labanas

Su geriausiais advokatais, kurie veda visokias provas, kriminalnas ir civilnas augščiausiuose teismuose. Nė viena prova jiems ne yra perdidelė nei permaža.

Išdirbu visokius dokumentus. Inšiurinu forničius ir gyvastį žmogaus su geriausiomis Kompanijomis. Parduodu namus, lotus ir farmas geriausiose vietose.

**Duodu patarimą (rodą) dykai visokiuose reikaluose.**

Su visokiais reikalais kreipkitės pas mane, o busite pilnai užganėdinti.

**NEW YORK'O OFISAS: 55 Liberty Str., 19th floor, Room 1902.**
**Tel. Cortlandt 3923. Valandos: nuo 9 ryte iki 5 vakare.**
**BROOKLYN'O OFISAS: 239 S. 4-th Str. Tel. Valandos: nuo 6 ryte iki 8-nių. Vakare nuo 6 iki 10-tai.**



„Vienybės Lietuvninkų"

**KELIAUJANTI AGENTAI!**

J. DIGRYS,
S. SZAFRANAUCKAS.



**Tarptautiškoji Akušerių MOKYKLA.**

Moteris, norinčios išmokti akušeriauti, dabar tu legališką mokyklą Scrantone, Pa. **Mokslas prasidės 2 d. Sausio**, 1913 m. ir trauksis per 4 mėnesius. Pasibaigiant kursui, bus duotas diplomas, valdžios pripažintas visoje šalije.

Instoti mokyklon gali moteris, turinčios nemažiaus 20 metų amžiaus ir mokančios bent skaityti ir rašyti. Už kursą mokasi $100.oo.

Mokyklon Lietuves priima „The Internationa Cailege of Midwifery".

**DR. J. SZLIUPAS, Prezidentas.**
**1419 N. Main Ave., Scranton, Pa.**



Telephonas: 6426—J—Market.

**Daktaras**
**JONAS J. KAŠKIAUČIUS**

VALANDOS: 8—11 ryte, 1— 3 po pietų, 7— 9 vak.
Seredomis 8—11 ryte.

**152 Polk Str. prie Ferry Str.**
**NEWARK, N. J.**



**PARSIDUODA PIGIAI**

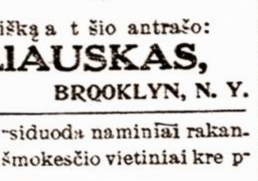

**naujos drukuojamos mašinos Typewriters.** Rašykite šiandien, o gausite kataliogą **dykai.** Knygos teipgi parsiduoda ir yra reikalinga Agentų.

Kreipkitės per laišką ant šio antrašo:

**A. MALIAUSKAS,**
**687 3rd Ave., BROOKLYN, N. Y.**

P. S. Teipogi parsiduoda naminiai rakandai (Furniture) ant išmokesčio vietiniai kreipkitės pas mane.

**J. TOPILIS**
**120 Grand str.**
**Brooklyn, N. Y.**



**Newarkiečiams.**

Vienatinai kur galima gauti čystų visokių liekarstvų už pigiausę prekę.

**M. OLSHIN'O Aptiekoje,**

**Kampas Congress & Lafayette Str., Newark, N. J.**

Vienatinė rusiška aptieka Newarke, kur jųs galite gaut visokių europėjiškų ir Amerikoniškų liekarstvų.



**LIETUVIAI, EIKIT PAS LIETUVI!**

Pirk dziegorėlius, lencugėlius, šlubinius žiedus, šipkortes, daviernastis, siųst pinigus į Lietuvą, puikių popierių gromatoms rašyti, knygų. Jau 19 metų prie to užsiėmimo viską išpildau teisingai tai reiškia gerai.

Visiem velijam eit pas

**Jurgi Jeszmanta,**
**6 So. Washington St.,**
**Cor. E. Market st. Wilkes-Barre, Pa.**



**Dr. J. S. Message (Misevičia)**
**272 BERRY STREET Brooklyn, N. Y.**
Tel. 595 Greenpoint
Specialistas širdies ir plaučių ligų.
OFFICE HOURS:
8—10 A. M. 12—2 P. M. 6—8 P. M.



# ORIGINALIŠKI ROZAVI ir KITOKI MILTAI.

Kostumieriai, reikalaukite Rugių Duonos iš Rozavų ir kitokių miltų. Busite sveiki ir stiprųs!

## DUONKEPIU ATYDAI!

Aš esu savininkas ir pardavėjas Suvienytose Valstijose ir Europoj **Originalinių Rozavų miltų** iš čyščiausių, šviežiausių ir geriausių **rugių grudų**, kuriuos tik už gerus pinigus galima gauti. **Rozavus miltus** turi vartoti tik **geriausi duonkepiai** šios šalies ir aš noriu atkreipti atidą tiems duonkepiams, kurie dar nevartoja **Rozavų miltų rugių duonai.**

Aš tiktai ir pasiskelbiu, kad maloniai kiekvienam atsišaukusiam suteiksiu visokias informacijas, ypač **duonkepiams** ir visada užganėdinsiu atsišaukusius. Aš užtikrinu Jums, kad tai bus geras pelnas ir atgabens didelę pramonę, tik tuojaus paimkit plunksną ir parašykit pas mane laišką, reikalaudami platesnių žinių apie **Rozavus ir kitokius Miltus.**

**Morris Rosenfeld,**

**G 4 and 5 Produce Exchange, NEW YORK, N. Y.**

Sergėkis neverto pamėgdžiojimo ir reikalauk tikrojo Pain-Expellerio su Inkaro apsaugos ženklu, kaip viršui parodyta.



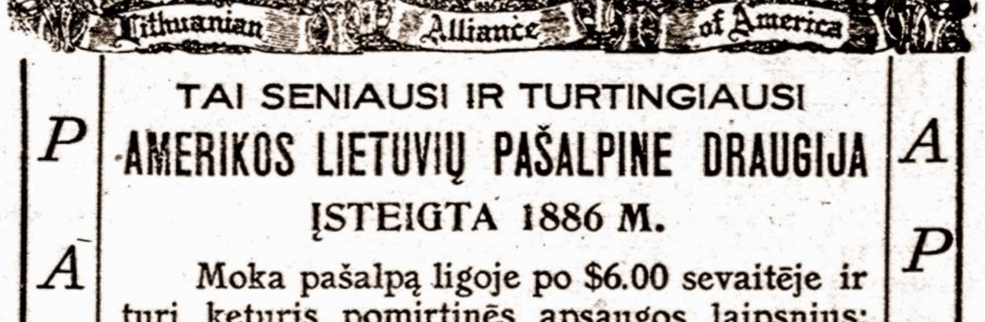


PAŠALPA — APŠVIETA

TAI SENIAUSI IR TURTINGIAUSI
**AMERIKOS LIETUVIŲ PAŠALPINE DRAUGIJA**
**ĮSTEIGTA 1886 M.**

Moka pašalpą ligoje po $6.00 sevaitėje ir turi keturis pomirtinės apsaugos laipsnius: $150.00, $300.00, $600.00 ir 1000.00.

Kiekvieno lietuvio privalumu yra dėties prie tos Organizacijos.

*Iki 1 d. Sausio 1913 metų Susivienijimas išmokėjo: našlėms ir našlaičiams pomirtinių pašalpų — $72.469.33. Lietuvių apšvietos ir kulturos reikalams — $8.651.82. S.L.A. turtas išneša (1 d. Sausio 1913 m.) $52.517.97.*

Tuojaus prisirašyk prie gyvuojančios tavo mieste S.L.A. kuopos. Jaigu kuopos nesiranda, klausk informacijų pas Centro Sekretorių žemiaus paduotu adresu, o gausi paaiškinimus kaip suorganizuoti kuopą.

**A. B. Strimaitis, Centr. Sekr.**
**307 W. 30-th St. - - - New York, N. Y.**

*VIENYBĖ*



**DAKTARAS A. BACEVYČE**
GYVENA ELIZABETHPORT'E, N. J.
**200 Marshall St., ir kampas Second St.**
Ligonius priima:
iš ryto nuo 8—9 po pietų nuo 2—3
ir vakare nuo 6—8
Telephone 1537 R. Elizabeth.



Telephone: Greenpoint 8.
**Daktaras A. S. Jankauckienė**
Gydo visokias ligas vyrų, valkų, moterų lanko prie palagų.
VALANDOS: Nuo 12—2 po piet, nuo 7—8 vakare.
**265 Berry St., prie Grand St.**
**BROOKLYN, N. Y.**

Telephonas 2320 Greenpoint.

## Lutkauskas ir Garšva

Graboriai ir Laidotuviu Direktoriai.

Laidojame Numirelius ant visokiu Kapiniu.

PARSAMDOME KARIETAS

veseilioms, krikštynoms ir šiaip pasivažinėjimams. Atsišaukit ypatiškai ar per telepnoną. Ofisas atdaras dieną ir naktį.

227 Bedford Ave. (V. Daunoro name) Brooklyn, N. Y.

## Dr. O'Malley išaiškina priežastį pasekmingo gydimo IŠSIVERŽIMAS

Verikoselė arba netikrasis išsiveržimas.

**Pučkai ir visokios Odos Ligos.**

**Be jokios Operacijos, skaudėjimo ar apleidimo savo kasdieninio darbo.**

PRIEŽASTIS IŠGYDIMO.

1. DEL TO—Kad jojo neskaudanti metoda likos naudota per jį suviršum 25 metus, o josios naudingumas likos prisavintas per teip vadinamus Specijalistus Rupturos, kurie jaja ir naudoja.

2. DEL TO—Kad suvirum in 12,000 išgyde ligoniu, o nekurie pribuvo iš tolimu šaliu gydytis, o kuris jis vienas pasekmingai tik gydo.

3. DEL TO—Jog kožna savo žodį gali pinigiškai ir profesjonališkai užtikrint, kuri duoda ligoniu, o budamas terp ju 25 metų yra gana paliudinančiu.

G. A. Frizinger (policmonas) Wilkes-Barre, Pa., išgydytas nuo sunkaus išsiveržimo 5 metai atgalios, nuo tapa ne šioja jokiu diržu. T. R. Williams, anglekasis iš Hyde Park, Pa., ibgyditas no išsiveržimo, 5 metai kaip diržo ne nešiuoja.

W. H. Greenwalt, mašinistas prie Prospect Brekerio, Breslau, Pa., du vaikų 3 ir 9 metu senumo išgydytas nuo išsiveržimo, o diržo ne nesioja 2 metu.

C. H. Adams, fajermonas, Sheldon Alex Works, Wilkes-Barre, Pa., išgydytas nuo išsiveržimo, kurį turejo 15 metų.

Skaitykite ką sako šitas išgyditas pacijantas apie Dr. O. Malley,
Unijos Docking bosas Rubs' kasykloje
Luzerne. Pa. sako:
Courtdalle, Pa. Nov. 23, 1911

Garbus Daktare O'Malley:

Rašau šitą gromatą idant duoti jumis žinoti, kad likau išgyditas su jusų pagelba. Pavelinu jumis mano vardą garsinti idant kiti sergantį taja liga žinotų pas ką turi kreiptis jieškodami pagelbos

Ant Kutterberg boks 131, Luzerne- Pa

Su taiais paliuymais delko turėtum dar vilkinti ir neateiti ant rodos pas Dr. O'Malley kuris tave PERŽIURĖS UŽDYKA ir pasakys kas tau kenkia ir geriausia roda kaip gali pasveikt. Geriau pasinaudok iš 25 metinės praktikos ir nebusi pavojuje. Pasikalbėjimas ypatiškai ar per Gromatą. Atsiunsk adresą ir 2c. markę, o prisiųsim knygutę apie išsiveržimą užpečėtytam koperte

## Dr. Alex O'Malley

158 So. Washington st. Wilkes-Barre, Pa.

Kur lietuviškai susikalbama ir susirašoma.

## ŽIRA

10 CIGARETTES FOR 5¢

CZYSTUMA
GERUMAS
EKONOMIJA
Viskas suvienyta ŽYROJE

Laimi už nuopelną

# Tautietes ir Tautiečiai!

Dr. Ignotas Stankus

Jau praslinko apie trejatą metų ir iki šio laiko galėjo persitikrinti, kad mieste **Philadelphijos** randasi tiktai vienas tikras lietuvys **daktaras Ignotas Stankus, 1210 So. Broad St., Philadelphia, Pa.** Jis gydo pasekmingai visokias ligas, šviežias ir užsisenėjusias — vyrų, moterų ir vaikų. Visi, katrie gydėsi pas daktarą Ignotą Stankų, likosi užganėdinti ir platina jo vardą tarpe savo pažįstamų ir giminių. Jeigu kas peiktų daktarą Stankų, tai žinok gerai, kad tas peikikas yra neišmintingas žmogus, arba koksai žydbernis-humbugieris, kuris tarnauja apgavingame New Yorko žydbernių gydykloje. Visi jau girdėjome, kad užvydėtojai, lietuvių — dykaduoniai-valkatos su New Yorko žydberniais įkvailino vieną bėdną, nemokytą žmogelį, ir net daktarą Ignotą Stankų neteisingai į teismą patraukė, kad, buk to žmogelio moteriškė numirusi nuo jo operacijos. Už tokį melagingą ir neteisingą skundą, daktaras Ig. Stankus greitai juos suvaldė, o laikraščius, kurie tą garsino, tiesiog patraukė į dydyjį teismą.

**Padėkavonės Daktarui Stankui.**

**Už išgydymą nuo visokių ligų. Čion sutalpinti visų yra negalima, bet kelios padėkavonės talpinasi su pavelijimu pačių pacijentų. Kitos visos padėkavonės yra užlaikomos didžioj slaptybėj. Aš Marijona Pocienė, 4443 Gratz st., Philadelphia, Pa., labai sirgau, turėjau skaudėjimą nugaros, gėlimą galvos, didelę temperaturą, skausmą einantį iš viršaus kojų į apačią, negalėjimą valgyti, džiuvimą burnoje, jautimą šalčio su prakaitavimais ir abelną nusilpnėjimą. Šaukiaus prie daug daktarų, bet jie negalėjo mane išgydyti, o kuomet atsišaukiau prie daktaro Ignoto Stankaus ir jis mane išgydė už 2 kartų atvažiavimo į mano namus. Ištariu jam širdingą ačiu ir Dieve duok jam ilgesnį amžių, kad galėtų ir kitus sergančius gelbėti. Aš Juozapas Gudauskas, 418 Chesnut st., Newark, N. J., ištariu širdingą ačiu daktarui Ignotui Stankui už prisiuntimą gyduolių nuo sunkaus kvėpavimo, užkietėjimo vidurių, skaudėjimą kaulų ir abelno nusilpnėjimo. Nuo pirmos dienos pajutau, kad nuo jųsų gyduolių teisingai sugrįžta mano sveikata ir daugiau gyduolių nebereikalauju. Vietoje padėkavonės aš nepatingėsiu atverti savo burnos prieš savo draugus ir pažįstamus. Ona Masauskienė, 2 Hutchinson St., Jobstown, N. J. likos išgydyta nuo nervų ligos, negalėjimą miegoti ir jautimu ląkstantį kraują su niežėjimais ant kuno. Aš likaus išgydytas nuo išbėrimo spuogais ant kuno. Aš Juozapas Vinkeviče, 40 Cross st., Boston, Mass., širdingai dėkavoju daktarui Stankui už išgydymą manęs nuo skaudėjimo galvos, sunkaus kvėpavimo, kosulio, ir sugrąžinimo jaunų dienų. Tamstos vardą garsinsiu visur Bostone tarp lietuvių. Jonas Saurusaitis, 3206 Stanford st., Pittsburgh, Pa., mane išgydė daktoras Stankus nuo išbėrimo spuogais ant veido. Aš Jurgis Lukoševiče, 128 E. Superior st., Chicago, Ill., buvau labai silpnas ir turėjau kosulį, net buvau pametęs viltį buti sveiku, bet kuomet atsišaukiau pas daktarą Ignotą Stankų, jis už pirmo prisiuntimo gyduolių mane išgydė. Dėkavoju širdingai ir siunčiu $2.00 gastinčiams.**

Visuomet kreipkitės ypatiškai arba su laišku ant tikro adreso taip:

## Dr. Ignatius Stankus

1210 S. Broad Street, - Philadelphia, Pa.

Ofiso valandos Iš ryto nuo 9 iki 11. Po pietų nuo 2 iki 4 ir vakarais nuo 7 iki 8 val.
Nedėliomis nuo 9 iki 11 val. ryto ir nuo 1 iki 4 valandai po pietų.

## D-I-D-E-L-I-S P-E-L-N-A-S

**Nesveikiems, silpniems ir sergantiems susipratusiems žmonėms.**

Tie, kurie ilgą laiką sirgo landžiodami nuo vieno daktaro prie kito ir daug pinigų išmokėjo tiems, kurie netik neišgydė, bet dar paaršino labiau užsendinant ligą; per ką negalėjo gerai dirbti; tad apturėjo dubeltavą nuostolį, — ve be naudos išmokėtus pinigus ir nustojimą uždarbio; tik todėl, kad užsidėjo su menkos vertės daktarais, kurie negali išgydyt.

**BET KITI, KURIE SUSIPRATĘ, NORS SILPNI IR SERGANTI ŽMONĖS;**

bet su visokioms šviežioms ir užsendytoms ligoms atsišaukė prie garsaus, visiems žinomo kaipo geriausio Amerikoje **PHILADELPHIJOS MEDICAL KLINIKO mokslinčių daktarų**, tad tapo išgydyti trumpam laike, netrotijant dovanai pinigų ir uždarbio; per ką apturėjo **didelį dubeltavą pelną, sveikatą, drutumą ir pinigus sučėdijo.**

**IŠ TUKSTANČIŲ IŠGYDYTŲ NUO VISOKIŲ LIGŲ ŠTAI KĄ PATYS ŽMONĖS RAŠO PRISIUNČIANT SAVO PAVEIKSLUS DĖKAVODAMI:**

GARBINGAS PHILA. M. CLINIC! Siunčiu didžiausią padėkavonę už greitą išgydymą nuo skaudėjimo galvos, strėnų, vidurių ligos, negalėjimą valgyt ir miegot ir nuo susilpnėjusio viso kuno. Pirmiau gydžiausi pas daugelį daktarų, bet anie tik vietoj pagelbos daug pinigų iškaušę, o ligą labiau paaršino. Vienok kaip prisiųstas Jųs liekarstas suvartojau, tad pasilikau pilnai išgydytas, sveikas ir laimingas. Už tai dar kartą ištariu ačiu Phila. M. Klinikui ir Jus garbingą vardą garsinsiu terp savo tautiečių, kad išgydot ir tada kaip kiti neįstenge. Su guodone **J. Bernot**, 42 Franklin St., Springfield, Mass.

**Mr S. Kolomčiukas.**

GUODOTINAS DAKTARE! Labai dėkingas už tikrą išgydymą ir už liekarstas, nuo kurių pastojau kaip naujai ant svieto užgimęs, išgelbstint nuo slaptos ligos. Taip gerai dabar jaučiuos, kad į trumpą laiką net 15 svarų daugiau sveriu. Prisiunčiu savo paveikslą, likdamas sveikas ir džiaugdamasis, pilnas guodonės **S. Kolomčiukas**, 41 Ave, L., Salveston, Tex.

TEIPAT **Mr Zukas**, McKees Rocks, Pa., prisiunsdamas savo paveikslą, nemažiau yra dėkingas už išgydymą nuo sunkios ir pavojingos ligos. Kiti negalėjo išgydyt.

**Mr Zukas.**

**Mrs Zofija Bustrykene**, C. M. and St. Paul st. Sobieski, Wis. Štai ką rašo: Nesuskaitytus kartus labai gražiai dėkavoju Phila. M. Clinikui, už išgelbėjimą manes išgydant nuo moteriškų nesveikumų ligos kaip nusilpnėjimo, teip ir skaudėjimų. Dabar esu pilnutėliai sveika ir daugiau gydyties nereikalauju.

**GERESNIŲ FAKTŲ** nieks negali reikalaut; ką užtvirtina didelės daugybės išgydytų.

**KAD JAUTIESI NESVEIKAS, TAI GERIAU PADARYSI, KAD IŠSYK TIESIOK PRIE KLINIKO** kreipsies, nes liekarstas išsiunčia po visą Ameriką ir kitas dalis svieto, o busit dėkingi kaip ir visi, kuriuos Phila. M. Klinikas apdovanojo tuom didžiausiu turtu, tai yra sveikata.

**THE PHILADELPHIA MEDICAL CLINIC**

todėl greičiau už kitus daktarus išgydo ir tokias ligas, kurių kiti neįstengė; kad čionai kiekvienam atsišaukusiam užrašo ir sutaiso speciališkai liekarstas iš geriausių gvarantuotų medikamentų naujausių išradimų, kurie pasaulyje yra žinomi kaipo geriausi ir todėl, kad prie Phila. M. Kliniko yra net keletas Profesionališkų Daktarų, terp kurių yra net Amerikos valdžios medalių apdovanotų.

ŠITIE GARBINGI mokslinčiai, Profesonal. Daktarai, pirma ranka prie Kliniko;
Daktaras ALEX. BROWNAS, Superintendent, Dr. WINCAS YODER, Medical Director.

**ĮSITĖMYK, kad slaptybės ligų saugiai užlaikoma, visada.**

**KAD ESI NESVEIKAS** BET NORI PASTOTI SVEIKU IR LAIMINCU, tai atsišaukyk, o jeigu toli gyveni, tad aprėpyk savo ligą bei nesveikumus lietuviškoj kalboje kas kenkia, o tikėk, kad apturėsi tikrą pagelbą sveikatai kaip tukstančiai, kurie jau džiaugiasi ir dėkavoja, nes čionai išgydo ir tokias, kurių kiti negalėjo išgydyti kaip sviežias teip ir užsisenėjusias ligas nuo skaudėjimo: pečiuos, rankose, kojose, sanariuose, krutinėj, strėnose, galvos, šonų; išbėrimai spuogais nuo blogo ir nečysto kraujo, nuo saužagystės sėklos nutėgimo, nusilpnėj mo, vidurių nedirbimo, užkietėjimo slogos, greito pailsimo, nervišku mo, baimės, silpno ir numažėjusio kraujo, užkrečiamų slaptų lytiškų ligų. Širdies, kepenų, inkstų, silpnų plaučių, kosėjimo, sunkaus kvėpavimo, nu peršalimo slogų, blogų sapnų, nemigos, neturėjimo apetito, be peilio, be pjaustymo be operacijos, bet su liekarstoms, kurios tukstančius išgydė. Teippat moteris nuo skausmingų mėnesinių ir kitokių ligų, kurios užpuola varginimui žmonių, VYRŲ ir MOTERŲ. **Reikalaujant rodos nuo daktaro, visada adresuok arba ateik po šiuo adresu:**

**THE PHILADELPHIA M. CLINIC,**
**1117 WALNUT STREET, PHILADELPHIA, PA.**

VALANDOS; nuo 10 iš ryto iki 4 po p. Šventadieniais nuo 10 iki 3. Utarn. ir Pėtnyčiomis nuo 6 iki 8 vak. **Reikalaukit nuo Kliniko dovanai ir skaitykit knygą „Daktaras".**

**Pasarga:** kurie daktarai negali išgydyt, tai gali kreiptis prie **Phila. M. Clinico,** o apturės rodą.

## LIETUVIŠKA APTIEKA

**Sveikata Brangiausis Žmogaus Turtas.**

Jau nuo keliolikos metų Brooklyne-New York gyvuoja **Vienatinė ir Didžiausia LIETUVIŠKA APTIEKA Provizoriaus VINCO J. DAUNOROS,** kurios tikslu yra apsaugoti savo vientaučius nuo visokių apgavikų ir gydyti juos tikrai geromis ir pasekmingomis gyduolėmis nuo visokių ligų ir kuno silpnybių.

**LIETUVIŠKA APTIEKA** savo ilgų metų prityrimu išrado daugybę specijališkų gyduolių, sutaisytų iš šviežiausių ir geriausių medikamentų ir labai pasekmingai gydančių ligas.

Tarpe kitų aptiekos sandėlyje sukrautos ir gaunamos sekančios gyduolės:

| | | | |
|---|---|---|---|
| Kraujo Valytojas | $1.00 | Del išvarymo soliterio | $3.00 |
| Gyvasties Balsamas | 75c | Del lytiškų ligų | 50c. ir $1.00 |
| Nervų Stiprintojas | 50c ir $1.00 | Nuo Reumatizmo | 50c. ir $1.00 |
| Vaistas nuo vidurių | 50c. ir $1.00 | Nuo kojų prakaitavimo | 25c |
| Nuo kosulio | 25c. ir 50c | Gydanti mostis | 50c |
| Nuo gerklės skaudėjimo | 25c. ir 50c | Antiseptiškas muilas | 25c |
| Skilvinės proškos | $1.00 | Antiseptiška mostis | 25c |
| Pigulkos del kepenų | 25c | Nuo dusulio | 50c |
| Nuo galvos skaudėjimo | 25c | Proškos del dantų | 25c |
| Nuo kojų nuospaudų | 10c. ir 25c | Nuo kosulio del vaikų | 25c |
| Nuo dantų gėlimo | 10c | Kastorija del vaikų | 10c. ir 25c |
| Nuo peršalimo | 25c | Nuo viduriavimo | 25c |
| Plaukų stiprintojas | 25c. ir 50c | Kraujo Stiprintojas | 50c |
| Linimentas arba Expelleris | 25c | Gumbo Lašai | 50c ir $1.00 |
| Anatharynas plovimui | 25c | Nuo plaukų žilimo | 50c |
| Nuo kirmėlių | 25c | Blakių Naikintojas | 10c |
| | | Karpų Naikintojas | 10c |

Specijališka tikrai lietuviška Trejanka arba Trejos Devynerios 25c

Taip pat iš Lietuvos pargabentos visokios Lietuviškos gydančios žolės, šaknįs ir t. t., kokios tik yra žinomos ir žmonių vartojamos.

**Reikalaukite prisiuntimo Katalogo su mūsų gyduolių aprašymais.**

Kreipiantiemsiems per laiškus arba asmeniškai duodame tikrai sąžiningus ir teisingus patarimus kiekvienoje ligoje.

**Jeigu jums brangi yra jusų sveikata, tai tuojaus reikalaukite gyduolių, rašydami arba atsilankydami į LIETUVIŠKA APTIEKĄ**

## VINCAS J. DAUNORA

APTIEKORIUS

229 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

## Gera proga visiem

Užlaikau tikrą lietuvišką krautuvę, kurioje galite gauti, laikrodžių, laikrodėlių, žiedų, spilkų, kolčikų, kompasų, kryžiukų, gramafonų visokio išdarbio. Taipogi lietuviškų rekordų, ir kitų visų kalbų. Puikiausių armonikų, smuikų, klernetų, triubų ir daugybę visokių muzikališkų instrumentų. Taipgi gerų britvų visokio skyriaus. Maldaknygių, visokių gražių popierų laiškams rašyti (gromatoms) su puikiausiais apskaitymais ir dainomis. Visokių magiškų monų daikių. Taipgi monų knin-ga, kur galima iš jos padaryti visokias mandrystes. Taipgi visokių kazyrių turime. Taisom visokius auksinius daiktus: laikrodėlius, žiedus, branzalietes ir visokius muzikališkus instrumentus: armonikus, smuikas, klernetus, triubas, pianus, vargonus ir kitus visokius augščiau minėtus daiktus. Aš gvarantuoju, kad mano tavoras pirmos klesos, o prekės pigesnės kaip kitur. Ordelius išsiunčiam greitai į visus Amerikos ir Kenados kraštus. Kviečiam visus su ordeliais ir visokiais pirkiniais kreipties šiuo adresu:

**J. GIRDES** 95 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

Telephone 2427 Greenpoint

## VIENATINĖ IR SENIAUSIA LIETUVIŠKA AGENTURA

## Parduodam Szifkortes ir siuncziam pinigus.

Jau nuo 1886 metų, kaip parduodam ŠIFKORTES keliaujantiems į Lietuvą arba norintiems parsikviesti iš Lietuvos savo gimines ar pažinstamus į Ameriką, visados parduodam Šifkortes kuoteisingiausia į kur tik nori, ant greičiausių ir geriausių LAIVŲ už prieinamą prekę. Kurie pas mus pirko Šifkortes, kelionėje neturėjo nė jokio klapato; per tai, kad męs visados suteikiam keleiviams geriausius patarimus, kaip turi keleivis apsisaugot nuo apgavysčių.

Taigi reikalaujant ŠIFKORČIŲ — malonėkit kreiptis prie musų, o busit kuogeriausia aprupinti visame.

Offiso valandos:
šiokioms dienoms nuo 8 ryto iki 9 val. vakare.
Šventoms dienoms nuo 9 ryto iki 3 val. po piet.

120–124 Grand Street, Brooklyn, N. Y. (Antros durys nuo Berry Street)

**PINIGUS SIUNCZIAM IR ISZMAINOM.**

Siunčiame pinigus į visas svieto dalis saugiai, greitai ir pagal pinigų kursą.

Teipgi išmainom ant ruskų ir vokiškų.

Parduodam Tikietus ant geležinkelių į pietines ir vakarines valstijas.

Persiunčiam potografijas į Lietuvą ir užregistuojam laiškus.

Spausdiname visokias knygas, konstitucijas ir kitus visokius spaudos dalykus, greitai ir pigiai.

## „VIENYBE LIETUVNINKU"

**Seniausias Lietuviu Laikraštis Amerikoje. Ikurtas 1886 mete.**

Išeina kas Sereda. Užsirašant „Vienybę Lietuvninkų" Amerikoje prekiuoja metams $2.00, pusei metų $1.00. Užrubežiuose prekiuoja metams $2.00, pusei metų $1.50.

Teipogi spausdinam visokias knygas, konstitucijas, bilas, plakatus ir tikietus baliams, popieras laiškams rašyt ir kitokius spaudos dalykus. Darbą atliekam greitai ir pigiai.

**DIDŽIAUSIA KRAUTUVE VISOKIU KNYGU.**

Čia visokias knygas galima gaut, kokios tik yra išėję iš po spaudos, kaip svietiškas, teip ir maldų knygas. Žodynų, gramatikų, rankvedžių, Biblijų ir t. t.

## J. J. Pauksztis & Co.

120-124 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

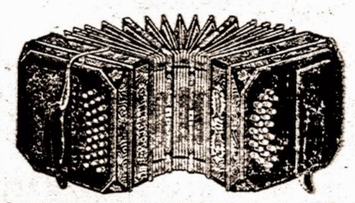

**GERIAUSIAS KONCERTINKAS ir Armonikas** gausi pas mane, taipgi visokius muzik. Instrumentus ir lietuviškas knygas. Rašyk man Katalogo reikalaudams, kurį pasiunčiu visiem dykai. Adresas:

M. J. Damijonaitis,
812-814 W. 33rd St., Chicago, Ill.

Tel. 2334 Greenpoint.
**PUIKIAUSIA VIETA LIETUVIAMS**
**pas PETRA A. DRAUGELĮ.**
**Skanus alus, gardi arielka, elius, visokis vynas, kvepenti cigarai, ir puikus užkandžiai. Salė dėl mitingų ir veselių. Nepamirškit šios atsakančiausios vietos, o busit užganėdinti.**
73 GRAND STR. BROOKLYN, N. Y.
Palei Wythe Ave.

## Sergantieji Lietuviai!

**AR JAU NETEKOTE KANTRYBĖS JUSŲ LIGOJE?**

Diena po dienai, savaitė po savaitei, mėnesis po mėnesiui, metas po metui gydau sergančius lietuvius. Paži-rėkite kiek sergančių jau išgydžiau, kiek sergantiems pagelbėjau jų ilgametinėje įkirioje ligoje. Kada jums gyvenimas įkirėjo nuo mėginimo visokių taip vadinamų liekarstvų, jaučiatės jog kas kartas jums esti aršiaus—tada vienatinė pagelba yra be užvilkimo kreiptis prie seno, garsaus specijalisto

## DRO LEONARD LANDES

Jis jums be pinigų duos rodą ką turite daryti, idant gelbėti gyvastį ir išaiškįs jums ligą. Gydau jau per 20 metų kopasekmingiausiai visokias ligas, kaipo: Netekimą spėjos, užnuodijimą kraujo, tekėjimą kraujo, ligos skilvio, širdies plaučių, kepenų, žarnų, inkstų ir t. Del lytiškų ir inkstų ligų turiu didelius ir garsius aparatus Elektrikos ir X—Spindulių, per kurius matau jusų vidurinius organus. Nekiekvienas gydytojas turi tokius aparatus, nes jie yra brangus. Chemiškai ir mikroskopiškai ištiriu kraują ir šlapumą. Neatidėliokite ant vėliaus, bet tuojaus ateikite pas garsų

## DRA L. LANDES

**140 EAST 22nd St., New York, N. Y. tarpe 3-rd ir Lexington Ave's.**

**Valdiškos valandos: nuo 10 ryte iki 6 vakare; nedėldieniais nuo 10 ryte iki 4 po pietų.**

**Atsiųskite už 2c. markę, o gausite labai žingeidžią knygelę dovanai!**

# DIDELIS LIETUVOS ŽEMLAPIS.

Su etnografijos sienomis. Atspausdintas ant dailaus, slidaus popieriaus, keliose spalvose. Tikras pagražinimas sienos kiekvieno lietuvio stubelės. Pirmutinė dar tokio didumo mapa lietuvių kalboje.

**Parsiduoda musu knygyne, tik po 50 centu.**

Pasiskubinkite kiekvinas įgyti tą ŽEMLAPĮ ir pamatyti surašytas visas LIETUVOS vietas. Turime nedidelį skaitlių exempliorių. Šiuo adresu:

**J. J. PAUKŠTIS & CO.**

**120-124 Grand Str., Brooklyn, N. Y.**

---

# SAULE

**Du-kart nedėlinis laikraštis**

Smagiausias lietuviškas laikraštis visoje pasaulėje.

IŠEINA kas UTARNINKĄ ir PĖTNYČIĄ

**Prenumerata kaštuoja:**

**Amerikoj** Ant viso meto $2.50 · Ant pusės meto $1.25 · Ant ketverčio meto 65c.

**EUROPOJE** Rosijoje ir Lietuvoje $3.50 · Anglijoj ir Skotlandijoj 15 sh. · Prusuose 15 markių.

MĖNESINIS RAŠTAS

## Linksma Valanda

IŠEINA APIE 15 D. KOŽNO MĖNESIO.

Talpinasi visokių gražių Istorijų, Pasakų, ir t. t.

PRENUMERATA:

Amerikoje ant viso meto tik $1. Rosijoje $1.50. Anglijoje 7 sh. Prusuose 7 mk.

☞ Kas užsirašo "SAULĘ" ir "LINKSMĄ VALANDĄ" ir pilnai užsimoka, tai abu raštu gauna per visą metą už $3 in Ameriką, in Rosiją $4.50, in Angliją 7 sh. ☜ Priek tam pilnai užsimokėję skaitytojai kas metas gauna DOVANĄ puikų Kalendorių.

**W. D. Boczkowski & Co.**

820-522 W. South St.

MAHANOY CITY, PA.

---

# GERA PROGA!

**Gramatika** angliškos kalbos mokytis be mokytojo (apdaryta) ..... $1.00

**Vaikų Draugas** arba kaip mokytis skaityti ir rašyti be mokytojo..... 15c

**Naujas Budas** mokytis rašyti be mokytojo..... 10c

**Aritmetika** mokinimuisi rokundų, su paveikslais (apdaryta)..... 35c

Viso $1.60

Kas atsiųs iškirpęs šitą apgarsinimą iš "Vienybės Lietuvninkų" ir $1.00 per money orderį, tai gaus visas 4 knygas 60c. pigiau.

**P. Mikolainis**

Box 62 New York City

---

Konkursinis

## Geografijos Vadovelis

Kaina 75c.

Apdaryta $1.00.

120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

**I. J. Paukštis & Co.**

---

PUIKUS HOTELIS

## Andriaus Milišausko

Visada šaltas alus, skani arielka, elius, porteris, visoki vynai ir kvepianti cigarai.

Lietuviai vietiniai ir atvažiavę iš kitur, nepamirškit šios puikios vietos.

**16 Baltimore st. Wilkes-Barre, Pa.**

Priešai Central Dypą

---

Telephone 1331

## Nik. P. Zelwis

**Lietuviškas graborius.**

Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius. Karietos laidotuvėms, veseilioms ir krikštynoms.

Ofisas ir gyvenimas:

**1034 Bank Street, Waterbury, Conn.**

Lietuviai, kreipkitės reikale.

---

Telephone 854 W. Williamsburgh.

**Williamsburgh BATHS.**

F. TEITELBAUM, savininkas.

**Rusiškos ir Turkiškos**

## PIRTYS

**274 South First Street,**

(tarpe Havemeyer street ir Marcy Ave)

**BROOKLYN, N. Y.**

Perėjo in naujas rankas ir viskas gerai prižiurima. Užeikite ir persitikrinkite. Moterims kiekvieną utarninką.

---

**Teisingiausia**

## Lietuviszka Agentura

**PARDUODU LAIVAKORTES** ant geriausių ir greičiausių Laivų. keleiviai visados bus užganėdintais.

**SIUNČIU PINIGUS** į visas dalis svieto kuo-greičiausiai ir pagal pinigų kursą. (Stoviu po kaucija $30.000.)

Teipgi Pinigus priimu kurie nori pasidėt dėl apsaugojimo ir ant kiekvieno pareikalavimo juos sugrąžinu.

**PIRMOS KLIASOS HOTELIS,** Skaniausi ir sveikiausi visoki gėrimai, per tai visados svečių pilna, kiekvieną draugiškai ir maloniai visados pavaišina.

**P. J. CHMIELIAUSKAS,**

177 E. Main St. PLYMOUTH, PA.

(Bell Phone 8—R)

---

## A. OLSZEWSKIO BANKA

**Chicago, Illinois**

PRIIMA pinigus taupinimui nuo $1.00 ir augščiau ir moka 3 procentą už padėtus pinigus.

SKOLINA pinigus pirkimui ir statymui namų ir štorų Chicagoje.

SIUNČIA pinigus į visas dalis svieto ir parduoda šifkortes ant visų linijų.

IŠMAINO ruskus pinigus ant amerikoniškų ir amerikoniškus ant ruskų.

Turint kokius nors reikalus į Banką rašykit šiuom adresu:

**A. OLSZEWSKI BANK**

3252 So. Halsted St. CHICAGO, ILL.

---

## Kaip pasilikti Amerikos piliečiu.

Knygutė Lietuviškoj ir Angliškoj kalbose. Turinys: Įstatymai apie pilietystę, klausimai ir atsakimai kaip išsiimti popieras, Suvienytų Valstijų konstitucija, nepriguimybės deklaracija ir konfederacijos straipsniai. Amerikos Lietuvi Ukėsu Klubas, matydamas reikalą, išleido virš minėtą knygelę kurios čienia yra 25c. Užsisakydami knygą pinigus siųskite per Money Orderį arba krasos ženkleliais, ant šito adreso:

LITHUANIA CITIZENS CLUB

372 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

---

## KINEMOTOGRAFU KRAUTUVE.

**Pirmutinė Lietuviška Krautuvė Judančių Paveikslų Amerikoje.**

Užlaikome visokių gatunkų APERATUS. Parduodam ir randavojam labai pigiai su visokiais Elektrikiniais ir Gaziniais intaisais naujausios mados. Į Stak užlaikome suvirš 1,000 ratų filmos. Importytų iš visų šalių svieto, specijališkai turime padarę daug Lietuviškų Illiustracijų dėl Dainų, Deklemacijų, Referatų ir Pralekcijų, dirbam ant orderių labai pigiai. Kuris užsiimat arba norit užsiimt šiuomi biznių, reikalaujanti pagelbos kreipkitės prie:

**American Film Exchange**

**A. T. Račiunas Mgr.**

630 Halsey Str., Brooklyn, N. Y.

Phone 236 W. Bedford.

---

## THE LACKAWANNA

Parankiausei geležinkelei Europon keliaujantiems. Linijos sueina prie Trans-Atlantiškųjų laivų. Nebrangiai perdavinėja bagažą ir pervežа pasažierius.

**The Road of Anthracite**

(Kietųjų anglinių kelias).

Trumpiausis kelias į Buffalo.

Tiesiai į Scrantoną ir Anglių Sritį.

Tarpe New Yorko ir Buffalo penki traukiniai kasdien.

Tarpe New Yorko, Chicago ir Vakarų keturi traukiniai kasdien.

Tarpe New Yorko, St. Louis ir Pietvakarių, kasdien.

Tarpe visų vietinių Punktų nuolatinis ir parankus susinešimas.

Artymesnių informacijų apie kainas, traukinių begiojimų, etc., kreipkitės pas savo vietinį agentą arba rašykite pas:

Lackawanna Railroad

**George A. Cullen,**

Passenger Traffic Man'r

90 West Street, N. Y.

---

# ,,ŠVYTURYS"

**1913 metų.**

**Visas metraštis** su įvairiais straipsniais geriausių rašėjų Europos ir įvairioms statistikom visos Lietuvos labai naudingas. Prekė 75c., mes parduodam po 50c.

Gaunamas pas J. J. PAUKSTĮ & CO.

**120 Grand st., Brooklyn, N. Y.**

---

Telephone 1295 Greenpoint.

## P. BUTKUS

LIETUVIŠKAS GRABORIUS

(Undertaker).

Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius. Karietos laidotuvėms. veseilioms ir krikštynoms. Lietuviai, kreipkitės reikale pas lietuvį.

Mano gyvenimo ofisas atdaras dieną ir naktį.

213½ BERRY ST. BROOKLYN, N. Y.

Branch Office 48 Hudson Ave.

---

Tel. 279 Greenpoint.

Geriausia lietuviams užeiga pas

## JONĄ KULBOKĄ

Skanus Alus,
Gardi Arielka,
Visoki Vynai,
Kvepianti Cigarai.

**74 Grand Street**

Kampas Wythe Ave.

BROOKLYN, N. Y.

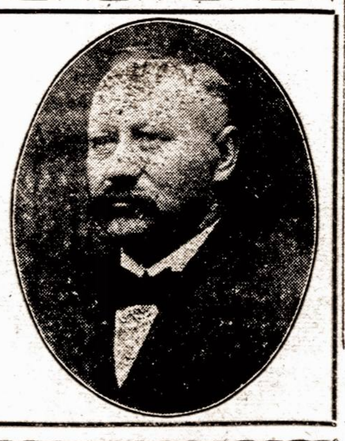

---

## W. SLOMINSKA

**Mano Dirbtuve Apdovanota Dviem Medaliais**

ant Koscinškos Parodos už rupestingą ir artistišką išdirbimą

KARUNŲ, ŠARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARŠALKINIŲ LAZDŲ IR TEIP TOLIAUS.

Turiu už garbę apreikšti guodotiniems Kunigams ir guodotinoms Draugystėms, kad aš dirbu visus augščiau paminėtus daigtus PIGIAUSIAI, TEISINGIASIAI IR GERIAUSIAI, nes per daugelį metų užsiimdama išdirbiniais įgijau geriausią praktiką ir dėl to galiu viską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.

Su guodone

**W. SLOMINSKA, 1025 Milwaukee Av., Chicago, Ill.**

---

## BENNETT TYPEWRITER. Kaina $18.00

Bennett Typewrite yra tai naujausio išradimo drukuojama mašina ir drukuoja teip greitai ir puikiai, kaip ir brangiausios mašines. Ji yra su universališkais, raktais, teip kaip mašinos už $100.00, arba ir brangesnės. Ant tos mašinos galima drukuoti 80 žodžių į minutą. Padaryta iš labai tvirto plieno. Tik ši viena drukuojama mašinėlė atramentuojasi nuo kaspino.

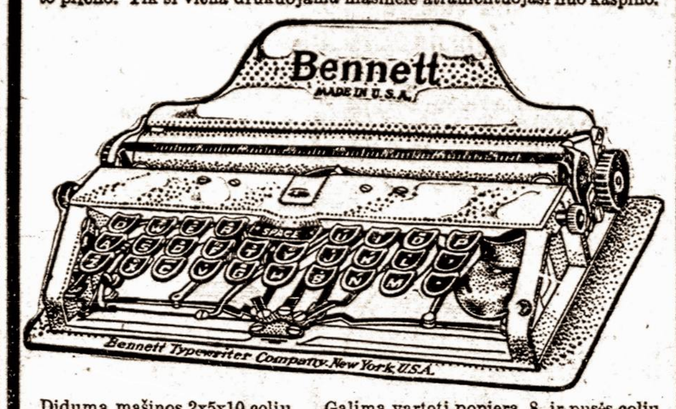


Diduma mašinos 2x5x10 colių, Galima vartoti popierą 8 ir pusės colių platumo. Turi 84 litaras ir ženklus. Volelis su literomis mainosi ir tokiu budu ant jos galima drukuoti visokeriopose kalbose. Susideda iš 180 atskirų dalių, sveria 3 ir pusę svaro. Sudėta į labai puikią skrynelę ir ją galima nešiotis rankoje, arba kišeniuje. Ji yra netiktai naudinga, bet ir reikalinga kiekvienai ypatai, o už tokią prekę, tai kaip dykai.

**J. J. Pauksztis & Co.,**

120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

---

## Rusiszkai Amerikoniszka Linija.

Tiesiog tarp Maskolijos ir Amerikos plaukioja kodidžiausi ir puikiausi Maskolijos Ciesoriški Pačto laivai, dvigubais šriubais varomi.

**Russia** — 16.000 tonų, **Kursk** — 13.500 tonų, **Czar** — 13.000 tonų.

Į **Rotterdamą** į 9 dienas nestojant niekur, į 11 dienų nesimainant niekur į **Liepojų.**

$31.00 3-čios klesos $33.00.
$45.00 2-ros klesos $50.00.
$65.00 1-mos klesos $75.00.

**Išplaukia kas antra subata.**

Sekanti išplaukimai iš New Yorko:

Czar — August 23
Kursk — Sept. 6
Russia — Sept. 20

Dėl smulkesnių žinių kreipkitės in mųsų agentus ir centraliską kontorą-Russian American Line—Pier 31-st Street, Brooklyn, N. Y.

Telephone — 2850—2851 Rector.

**A. E. JOHNSON & CO.** General Passenger Agents.

27 BROADWAY. NEW YORK CITY, N. Y.

---

Žmiječznikas yra tikrasis

Geriausias Linimentas arba PAIN EXPELLERIS ant svieto nuo visokių galvos skaudėjimų, KAULŲ, PERŠALIMO, REUMATIZMO, STRĖNŲ SOPĖS, SAUSGĖLŲ, KAKLO, GALVOS SUKIMO ir DIEGLIŲ.

Jeigu nori ligoje ir nelaimėje pasigelbėti, nejieškok rodos pas kokius nemokintus žydelius ar kryžiokus savo priepuoly, bet kreipkis arba tiesiai parašyk pas savo locną vientautį, reikalaudamas tikrų, grynų ir gydančių vaistų, — pas

ALBERTĄ G. GROBLEVSKI,

Plymouth, Pa.

garsų dirbėją ,,Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolių", o persitikrinsi, kad neiškseisi veltui ir ant apgavysčių savo sunkiai uždirbto cento.

Turime gyduoles nuo visokių ligų, kokios tiktai randasi ant svieto teip dėl senų žmonių, kaip dėl kudikių, vyrų ir moterų.

,,Lenkiškai-Lietuviški" vaistai jau tukstančius padarė sveikais — išgydys ir Tave!

Ypatingai SLAPTAS ligas gydome ir gilioje slaptoje užlaikome, kaip kunigas išpažintį.

Dėlto jeigu trokšti tikros gydytojaus pagelbos, aprašyk savo negerovę, aiškiai ir su smulkmenomis, pridėk 2 centu ant atsakymo laiškui, o niekuomet to nesigailėsi. Adresas:

**Albertas G. Groblevskis**

Cor. Elm and Main Sts.

**Plymouth, Pa.**

---

**Nepamirškit**

## Tautiško Namo!

Erta, daili salė mitingams, veselijoms, teatrams ir baliams. Gardi degtinė, šviežias alus, kvėpią cigarai, skanus užkandžiai ir nakvinė.

TAI LIETUVIŲ UŽEIGA.

**A. RAZUTIS**

101-103 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Telephone 1470 Greenpoint.

---

**PRIETELIAI LIETUVIAI.** 12 dideliu ir 12 mažu,

**H. B. ROSENSON,**

317-319 Grand St., BROOKLYN, N. Y.

Telephone, 1163 W'msburgh

---

## ADVOKATAS

**KAZIS KRAUČUNAS.**

Buvęs 9 metus Skyriaus Viršininku, Inspektorium Suvienytų Valstijų Immigracijos; turi visas tiesas kaipo Attorney, Advocate, Proctor, Solicitor ir Counselor-at-Law. Veda visokias bylas (provas) visuose teismuose ir departamentų skyriuose. Gavimui patarimų, kreipkitės laiškuis, įdėdami krasos ženkleli atsakymui. Vedimui svarbių bylų ir reikalų, pribuna ypatiškai į visas Valstijas ir miestus sulyg pareikalavimo. Adresas:

KAZIS KRAUČUNAS, Attorney-at-Law

403 Lyon Building, Seattle, Wash.

---

**Jonas S. Lopatto**

Attorney and Counsellor-at-Law (Lietuvys advokatas pabaigęs Pennsylvanijos Universitetą), užsiima varymu provų visuose teismuose.

Offisas rumuose 47-48-49 Bennet Building, kampo Public Square ir North Main Street, WILKES-BARRE, PENN'A.

Office Phone Peoples 37
,, Bell 47
Residence Peoples 1100

---

PIRMAS LIETUVIŠKAS

## Fotografistas ir Maliorius

Geras darbas.
Vidutiniška čienia.

**G. BENSON,**

328 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.